

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. Telefon: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29—23. Csekk száma: 72056

ALAPÍTOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 3.20 P.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 36.80 P.

Kállay Miklós miniszterelnök a MÉP értekezletén beszámolt a törvényhozás elnapolásának okairól

A kormány a 42-es és 36-os bizottságokon keresztül folytatja alkotmányos működését. — Időnkint módot talál a kormány arra, hogy tevékenységéről a parlamenti szünet alatt is megfelelően tájékoztassa a közvéleményt

„A háborús helyzetben a kormány a külpolitikával és a hadviseléssel összefüggő problémák tekintetében a kezdeményezést a saját maga számára tartja fenn”

BUDAPEST, május 5. (MOT.) A Magyar Élet Pártja kedden este vitéz Lukács Béla miniszter, országos elnök elnöklésével pártértekezletet tartott, amelyen igen nagy számmal vettek részt a párt képviselői és felsőházi tagjai, valamint a főispánok. Megjelentek a pártértekezleten Kállay Miklós miniszterelnök, Tasnády Nagy András, a képviselőház elnöke és a kormány tagjai is: vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, vitéz Nagybaczoni Nagy Vilmos honvédelmi miniszter, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, Radocsay László igazságügyminiszter, báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, Antal István nemzetvédelmi propaganda miniszter, Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter, Bornemisza Géza iparügyi miniszter, Zsindely Ferenc kereskedelem és közlekedésügyi miniszter, vitéz Törzs Tibor, a képviselőház alelnöke, Fáy István, vitéz Bonczos Miklós, Bárczay János és Gergelyffy András államtitkárok, Ullein-Reviczky Antal rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, sajtófőnök, Homonnay Tivadar főpolgármester, Kölcsény István, a MÉP országos ügyvezető elnöke.

Vitéz Lukács Béla elnök megnyitó beszédében meleg szavakkal üdvözölte Kállay Miklós miniszterelnököt, akit az értekezlet résztvevői hosszantartó lelkes ünneplésben részesítettek. Az elnök ezután a párt nevében köszöntötte Antal István nemzetvédelmi propagandaminisztert abból az alkalomból, hogy a Kormányzó Ur a m. kir. titkos tanácsosi címet adományozta neki.

Az elnök köszöntötte még vitéz Kolozsvári Borcsa Mihályt és Inácsy Papp Elemért magas kormányzói kitüntetésük, Szakács Pált pedig kormányfőtanácsosi kinevezése alkalmából.

KÁLLAY MIKLÓS MINISZTERELNÖK AZ ORSZÁGGYÜLÉS ELNAPOLÁSÁNAK OKAIRÓL

Ezután Kállay Miklós miniszterelnök emelkedett szólásra. Tüzetesen ismertette azokat az okokat, amelyek a kormányt arra az elhatározásra készítették, hogy a Kormányzó Ur Öfömméltóságának a képviselőház elnapolása iránt tegyen előterjesztést. Ennek kapcsán a miniszterelnök a következőket jelentette ki:

— A kormánynak az alkotmányos tényeket hízalma alapján rendíthetetlen elhatározása, hogy a háborús helyzetben a külpolitikával és a hadviseléssel összefüggő problémák tekintetében a kezdeményezést a saját maga számára

tartja fenn. A képviselőházban a pénteki ülésen lefolyt események, valamint egyéb más, a parlament felelősségteljes működésével összhangzásba nem hozható jelenségek azt bizonyítják, hogy a kormánynak ezt a kétségtelen kötelességét, a képviselőháznak nem minden oldalán hajlandók méltányolni és olyan kérdések felvetését erőltetik, amelyek tárgyalását a kormány felelőssége tudatában ezidőszorra az országra nézve nem tartja kívánatosnak.

(Nagy taps és éljenzés.) Ezért a kor-

„A parlament szünetelése nem jelenti a kormányzati alkotó munka szünetelését”

Rámutatott ezután a miniszterelnök arra, hogy a parlament szünetelése egyáltalán nem jelenti a kormányzati alkotó munka szünetelését. Ellenkezően,

a kormány tudatában van annak, hogy a törvényhozás munkájának szünetelése következtében órák az ország érdekében végzendő alkotó munka terén még fokozottabb feladatok és felelősség hárulnak és ebben a felelősségteljes munkában az ország közvéleménye tulajdonképpen többségét jelentő párt is osztozik.

(Helyeslés és taps.) Ennek az alkotó munkának az alkotmányos lehetősé-

mány az országgyűlés elnapolása iránt tett a Kormányzó Ur Öfömméltóságának előterjesztést, aki ezt az előterjesztést elfogadta. (Megújuló lelkes taps és éljenzés.)

A miniszterelnök beszéde további során nyomatékosan hangsúlyozta, hogy

a kormány arról az utról, amelyet bemutatkozó beszédében több mint egy évvel ezelőtt megjelölt, sem külpolitikai, sem belpolitikai tekintetben semmi körülmények között le nem tér. (Nagy éljenzés és taps.)

ge annál is inkább fennáll, mert hiszen a kormánynak a 42-es és a 36-os bizottságok útján megvan a törvényes lehetősége arra, hogy az ország érdekében szükséges összes intézkedéseket megtehesse. Egyébként mind ő, mind a kormány tagjai, meg fogják találni a módot arra is, hogy az ország életére nézve fontos kérdésekről, kormányzati teendőkről és tervekről a nagy nyilvánosságot a parlament szünetelése alatt is időnkint megfelelően tájékoztassák.

VITÉZ LUKÁCS BÉLA BESZÉDE

A miniszterelnök hosszantartó és nagy éljenzéssel fogadott beszéde

után vitéz Lukács Béla országos elnök a párt nevében hálás köszönetet mondott a miniszterelnöknek felszólalásáért és tájékoztatásáért. A párt valamennyi tagja egyetért velem — mondotta többek között — amikor kijelentem, hogy

a miniszterelnök ur, pártunk vezére mögött állunk minden ténykedésében, őt szeretettel, bizalommal és hűséggel követjük nemcsak mint a parlament döntő súlyú, rendelkező többségi pártja, hanem mint az ország lakossága politikai jogokat gyakorló nagy többségének képviselői is.

A miniszterelnök ur bizhat abban, hogy mint eddig, a jövőben is, hűséggel és minden erőnkkel támogatjuk.

Éljen a miniszterelnök! — kiáltották az elnök szavaira a párt tagjai és megújuló meleg ünneplésben részesítették a miniszterelnököt. Végül vitéz Lukács Béla országos elnök bejelentette, hogy a pártnak csütörtökre kitűzött pártértekezlete elmarad, a jövőben azonban a parlament szünetelése alatt is minden csütörtökön összejönnek a párt tagjai és a klubnapon a miniszterelnök és a kormány tagjai is megjelennek és emellett rendszeresen megtartják a pártértekezleteket is.

Ismét a keleti arcvonalra tolódik át a háboru súlypontja

Változatlanul súlyos elhárító harcok folynak a kubáni hídfőnél Tuniszból tüzérségi párharcokat és elővédharcokat jelentenek

KATONAI SZEMPONTBÓL 1943. TAVASZÁT — mint azt a Német Távirati Iroda katonai munkatársa írja — a két hídfőnél: a Kubán vidékén és a Tunéziában folyó hadműveletek jellemzők. Belátható időn belül keleten az esős időszak véget ér és ezzel az általános érdeklődés ismét egyre növekvő mértékben a Fekete-tengertől a Jeges-tengerig húzódó hatalmas szárazföldi arcvonal felé fordul. A német hadvezetés fő jellemvonása a múltban és most is állandóan az, hogy a kellő pillanatban magához ragadja a kezdeményezést. Erre vall az új hadosztályoknak a túl és a tavasz folyamán történt gondos felkészülése és készenléte helyezése. A másik hídfőt, Tunéziát, amely az év eleje óta az Afrikában folyó harcok középpontjában áll, továbbra is eredményesen védeni tudjuk az ellenségnek mindama próbálkozása ellenére, hogy a német—olasz páncélos hadsereget szétverje. A további hadműveletek megítélését illetően utáni katonai körök rendkívül tartózkodnak, mégis a jelek szerint azon a véleményen vannak, hogy az afrikai harci te-

rület belátható időn belül háttérbe szorul, minthogy a többi döntő fontosságú arcvonalon a harci szünet vége felé közeledik.

A TUNISZI HARCTÉREN — a nemzetközi tájékoztató iroda jelentése szerint — a helyzetet továbbra is a várható új harcokra való előkészületek jellemzik. A parti sáv északi szárnyán a tengely-állások csapatai a rendszabályok folyamán jól előkészített arcvonalrövidítő mozdulatot végeztek, anélkül, hogy a szembenálló amerikaiak és francia segédcsoportok ezt észrevették volna. Így egyes csoportok minden harci érintkezés nélkül magasabban fekvő hegyi állásokat foglaltak el a közben kiürített területet pedig alaposan elaknásították. Mikor másodnap délután az amerikai kötelek felderítő csoportjai óvatossággal a terület felé közeledtek, a bonyolultan elhelyezett akadályrendszerben és aknamezőkben oly érzékeny veszteségeket szenvedtek, hogy egyelőre abbahagyták a további előrehaladást. A tengelycsapatok mozdulataik keretében a polgári lakosság kímélése céljából Mateurt teraszterüen kiürítették, miután az

összes katonai berendezéseket rendben hátrább vitték. Az új arcvonal a megerősített hegyi csoportok révén határozottan fokozott elzárását jelenti a Mateurtól keletre Bizerta és Tunisz irányában baladő fontos utnak, amelyet az inváziós csapatok eddig hiába próbáltak nagy áldozatok árán is megnyitni. A többi nyugat-tunéziai szakaszon csupán helyi jellegű ütközeteket jelentenek. Ezzel kapcsolatban a tengely előretolt csoportjai jelentékeny veszteségeket okoztak az inváziós csapatok felderítő erőinek. Összesen 3 barckocsit és öt felderítő páncélos szétromboltak, vagy mozgásra képtelenné tettek. A délnyugati szárnyon Dzsebel Fkirine mellett a tengely rohamcsoportjai megtámadták az amerikaiak állásait, amelyeket francia csapatok építettek ki. A rohamcsoportok nagyobb számú fogolyt is tekintélyes mennyiségű zsákmánnyal, könnyű gyalogsági fegyverekkel, veszteség nélkül tértek vissza. Az egész déli szakaszon az előző napi erős déli viharok továbbra is tartottak és gátolták a kölcsönös tevékenységet.

Római husvét

RÓMA, április vége. (Az Ellenzék munkatársától.) Csak a mi fogalmaink szerint tavasz: itt már a koranyár forrósága, teljes diszükben kibomlott virágok pompázása köszöntötte az ideit, szokatlannul kései dátumra esett husvét: Róma és Olaszország harmadik háborús husvétját. Izzó napmeleg és lobogók erdeje, mely ugyan Marconinak szült, akinek 69. születésnapja egybeesett husvétvasárnapjával. A drótnélküli táviró nagy feltalálójára már hatodik éve halott ugyan, a nemes olasz nemzet azonban úgy tekinti — és jogosan a nagyjait —, mintha még közöttük élők lennének és Marconi születésnapján szerte Itáliában kitűzik az ünnepi zászlókat. Ez a hőskultusz is megdöbbentő az ellenségre, hogy lehet-e győzni az élet jogaiért küzdő olasz nemzetet, meglehet-e törni az olasz lelket békés olasz városok pótolhatatlan műemlékeinek — amelyek egyuttal az egész emberiségnek a kincsei is — légi-bombázásával, barbár tönkrételeivel? Nem! Már angolszász részről is beismerték ennek a céltalanságát.

A „római husvét” — fogalom. Aki már itt járt, tudhatja, milyen felejthetetlen szépségű a kereszténységnek az első és legnagyobb ünnepe éppen itt Rómában. Másor, békeévekben, mindenünnen özönlenek ide a külföldiek. Bann a San Pietro-bazilikában százezer ember szorong a pápa hagyományos husvét miséjén és a Szent Péter-téren pedig az újjongó tömeg szemmel be nem látható áradata közzömböli a pápát, amint teljes díszben, a „Sede Gestatoria”-n megjelenik a bazilika Bramante-erkélyén és áldást ad: „Urbi et Orbi”...

Az idén — akárcsak az előző háborús esztendőben is — elmaradt a pápának a San Pietro-ban szokásos husvét miséje, amely tulajdonképpen bekoronázása a római nagyhét fenséges liturgiájának... Ez a csonkaság jelenti, hogy a feltámadás ünnepének az öröme nem teljes. „Pax vobis” — „Béke nektek” — ezzel köszöntötte a feltámadt Jézus Krisztus a tanítványokat. S mi az, ami éppen ma hiányzik? Husvét ünnepének a lényege: a béke...

De éppen ezért, mert ez hiányzott, ezért volt vágyakozással és sóvárgással teli a római husvét az igazi és igazságos béke után. S Róma ideit felejthetetlen nagyhétből, a husvét ünnepére való készületből — amelynek már a közelben dübörgő hadiesemények adták meg a keretet — kiemelkedik az a háromnapos lelkiigyakorlat, amelyet dr. Gallus Tibor jezsuita atya tartott a „Gesú”, a jezsuitarendház kápolnájában a római magyarok részére, akik épületesen nagyszámúban jelentek meg ezen. S a lelkiigyakorlatot követő szentmisén valamennyien közös szentáldozáshoz járultak, s a mise végén olyan áhitattal hangzott fel a Himnusz... „Ilyen erős a hitük a magyaroknak” — mint egy olasz egyházi méltóság megjegyezte.

A római nagyhét kiemelkedő eseménye az a mise, amelyet a pápa jelenlétében pontifikálnak Nagysütörtökön a „Cappella Sistina”-ban, amelyet Michelangelo freskói, köztük a világhírű „Utolsó itélet” díszítenek. Itt megjelennek a Szentszéknél akkreditált diplomáciai testület tagjai, a római főnemesei, magas egyházi méltóságok és hivatalos előkelőségek, s kitüntetés volt számomra, hogy erre a ceremóniára, mint a magyar sajtó képviselője, személyesen meghívást — akárcsak XII. Pius pápának husvétvasárnap reggel 8 órakor a „Sala del Concistorio”-ban tartott miséjére is — kaptam. A misét pontifikáló Granito bíboroson kívül még 14 kardinális jelent meg a misén, amelynek végzetével a pápa körmenetben vitte át az Oltárszentséget a „Cappella Sistina”-ból a „Sala Regia”-n át a „Cappella Paolina”-ba, az előkészített „Szent Sir”-ba.

A világtörténelem legnagyobb háborújának közepette is a muló, elfutó napoktól függetlenül örökkévalóság üzenetét éreztem meg ebben a városban, amelyet

A pontrendszer bevezetése lényegében nem változtatott a tüzelőanyag beszerezhető mennyiségén

KOLOZSVÁR, május 5. Az iparügyi miniszter rendeletet bocsátott ki az 1943. május 1-től a jövő év április 30-ig beszerezhető és felhasználható tüzelőanyag mennyiségéről. A nem központi fűtessel fűtött lakások fűtésére felhasználható tüzelőanyagból a szobák és lakók számától függően az alábbi pontértékben kifejezett tüzelőanyagmennyiséget lehet beszerezni: Egyszobás lakásnál 200 pontértékű tüzelőanyagot, kétszobás lakásnál egy lakó esetén 200, több lakó esetén 280, három szobásnál egy lakó esetén 200, két lakó esetén 280, emellett több lakó esetén 300, négyszobás lakásnál egy lakó esetén 200, két lakó esetén 280, három lakó esetén 350, négy és több lakó esetén 420, végül ötszobás, vagy ötszobásnál nagyobb lakásokban a beszerezhető tüzelőanyagmennyiség öt lakóig az előbbivel azonos, öt vagy több lakó esetén 490 pontértékű tüzelőanyagmennyiséget lehet beszerezni.

Egy pontértéknek brennbergi, dorogi, egereci, szurduki, tatái, tokodi és zsiói szénből, vagy brikketből 10 kiló, kokszból és külföldi szénből 8 kiló, komló, nagymányoki és pécsi szénből 9 kiló, a salgótarjáni szénmedencéből származó szénből 12 kiló, barnaszénből 15, lignitből 20, tüzfából 17 kiló felel meg.

A hall nem számít külön szobának, a cseledszoba pedig csak akkor, ha azt valaki lakásának használja. Az orvos, aki hivatalos lakásának gyakorolja, 20 százalékkal több tüzelőanyagot szerezhet be. A szabadonálló házakban ugyancsak 20 százalékkal több tüzelőanyagot lehet felhasználni.

A ponttáblázat alapján kiszámított tüzelőanyagmennyiségnek csak 10 százalékkal kevesebb tüzelőanyagot szabad beszerezni és fel-

használni akkor, ha: 1. a konyhában villany, vagy gáztűzhely van, vagy: 2. központi melegvízellátás, vagy: 3. a fürdőszobában villany, vagy gáz-melegvízellátató berendezés van. A rés nem számít tüzhelynek. Husz százalékkal kevesebb tüzelőanyagot szabad csak beszerezni és felhasználni az olyan lakásoknál, amelyekben a három felsorolt eset közül kettő is megtalálható. Például a konyhában gáztűzhely van, a fürdőszobában pedig gázfűtési melegvízellátató berendezés. A lakásokban elhelyezett irodák és műhelyek fűtésére a lakásokban felhasználható tüzelőanyag 60 százaléka lehet beszerezni. A nem lakásszerű helyiségek fűtésére felhasználható tüzelőanyagmennyiséget úgy kell kiszámítani, hogy a fűtendő helyiség tartalmának minden egyes köbmétere után 1 pontnak megfelelő mennyiséget szabad beszerezni. A központi fűtésű helyiségek fűtésére ugyanannyi tüzelőanyagot szabad beszerezni és felhasználni, mint az elmúlt fűtési évben.

Ha a központi fűtésű lakás konyhájában sem villany, sem gáztűzhely nincs, főzés céljára annak a tüzelőanyagmennyiségnek 10 százaléka lehet beszerezni, amelyet akkor lehetne beszerezni, ha a lakásban nem volna központi fűtés. A központi fűtésű lakásokban mosás céljára a lakás minden egyes lakója után 12 pontnak megfelelő mennyiséget szabad beszerezni és felhasználni. A központi melegvízellátás csak vasárnap reggel 6-tól este 10 óráig adható. Ez a korlátozás a penziók kivételével nem terjed ki a szállodákra, gyógyintézetekre és fürdőkre. A máig fel nem használt régi tüzelőanyagkészletet a jövő évben beszerezhető mennyiségekből le kell vonni.

MIHÁLY LÁSZLÓ.

A külpolitika hírei

MINT WASHINGTONBÓL jelentik, a Fehér Ház sajtószolgálatára Mac Arthur főhadiszállásáról jelentést kapott, amely szerint a Port Darwin ellen vasárnap intézett légitámadások során súlyos károk keletkeztek.

HIR SZERINT az ujdellhi muzulmán bizottság üzenetet intézett az indiai alkirályhoz, amelyben tiltakozik a nemrég életbe léptetett új nagy adók és az indiai nacionalisták ellen hozott megtorló intézkedések ellen.

LONDONBÓL JELENTIK: Amint a Daily Express írja, Roosevelt közölte a sajtóval, hogy a fiatal munkások és munkások számára egy évi kötelező munkaszolgálatot szándékozik bevezetni.

CELIUS, Svájca szövetségi elnöke, a svájci mintavásár alkalmából beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy Svájc továbbra is meg akarja őrizni a lojális semlegességét, de ugyanakkor fenntartja erős fegyverkezését. Ez a két fogalom: semlegesség és fegyverkezés — mondotta — nem zárják ki egymást, sőt ellenkezőleg, egymást kiegészítik.

SZIRIÁBAN elrendelték, hogy a jövőben a magánlakásokat nem csupán katonai célokra foglalják le, hanem szakadár francia személyiségek, főleg tisztviselők elhelyezésére is. Ez az intézkedés, amely az amugyis súlyosbodó lakáviszonyokat még nehezebbé tette, nagy felháborodást keltett a lakosság körében.

MINISZTERI RENDELETTEL azonnali hatállyal megtiltották Olaszországban a teherkocsi gyártását. Kivételt képez az eddigi export kontingens biztosítására irányuló termelés.

EGYIPTOMBAN újra megszigorították a kivételes állapotra vonatkozó rendeleteket. Nahas pasa többek között elrendelte, hogy rögtönre a bíróság elé állítsák azokat, akik a végrehajtó bizottság közleményei, illetve parancsai ellen szegülnek. A rendelet ellen vétőket négyezer egyiptomi fontig terjedő pénzbírsággal, vagy 50 napi elzárással büntetik.

CSANGKAJSEK FELESÉGE, mint az északamerikai híroroda jelenti, északamerikai utja befejeztével Roosevelt és felesége vendégeként három napig a Fehér Házban fog tartózkodni.

A MUNKÁ NAPJA alkalmából Laval kormányelnök a gyűjtőtáborokból több politikai fogoly szabadonbocsátását rendelte el.

Grigg hadügyminiszter különbs menetele

STOCKHOLM, május 5. (TP.) Londoni jelentés szerint Grigg hadügyminiszter az alsóházban mentegetőzött amiatt, hogy Darentyben az angol katonai rendőrség megakadályozott egyenruhás katonákat abban, hogy résztvegyenek a kommunista választmányi nagygyűlésén. A hadügyminiszter kijelentette, lépéseket tett annak megakadályozására, hogy ilyen visszaélés megismétlődjék.

Gross archépek:

Vaszilj

Ista: Óvári-Öss József

Vaszilj igazi self made man. Üzletember. Abból az amerikai fajtából, amelyik cipőtisztítással kezd, tányérmosással folytatja, tizenhétéves korában gumibroncsokat árul kicsinyben egy detroit-i cég megbízásából a Broadway egyik mellékutcájában, huszéves korában saját csekkönyvre és betétszámlájára van, huszonöt éves korában tőzsdetag és mire eléri a harmincadik életévét, már csak milliókban számol hasusszára, vagy baissere, aszerint, hogy londoni, párizsi, berlini megbízottjától milyen telefont, vagy táviratot kap. Negyvenedik éve feltétlenül gyomorbajos, elhízott, de pocakjával arányosan nőnek betéti számláján a részvénykötegek és saját safejében, mondjuk Miami-ban, természetesen saját villájában, amelyből nem hiányozhatik a fürdőmedence és a világhírű filmsztár, sokasodnak a muzeumi műkincsek.

Vaszilj egyelőre még nem tart itt, de a legjobb uton van felé. Tizenkét, tizenháromeves lehet és pillanatnyilag olyan, mint egy rongybaba. Hihetetlenül fel van öltözve. Gyufát akar venni tőlem, itt Karkovban, a Hoszpitaljina utca egyik gyönyörű barokkpalotájának első emeletén, amelynek ablakait rég elhoráta már valamire a szél, meg a gránátgyomás, a butorait vagy hetven más karkovi lakásból szedtem össze, mondok, Vaszilj gyufát akar venni tőlem, de ha gyufám nem volna, akkor hajlandó vásárolni se-

lyemharisnyát, cigarettát, kölnivizet, pudert, pálinkát, szappant, dohányt, elhasznált mellényt, rossz katonasapkát, derékszíjat, cipőfűzőt, cipőpasztát, borotvakrémet és pengét, szipkát, szóval mindent, ami eladható és megvásárolható.

Alig látok Vasziljban valamit a sok rongytól. Szavai homályos értelműek, kutatom, amint folyékonyan, mint balkáni utcai árus elsorolja a megvásárolandó tárgyak orosz nevét, nézem csillogó barna szemét, homlokára csüngő hajtincseit, a pöttöm kis emberkét, hóna alatt a nagy kézibőrdísz, amelyben tiz-husz kió pénzt hord magával, hogy „bevásárlásait” igazi self made man módjára, készpénzzel fizesse. Ezt a szót, hogy „hite!” meg nem ismeri Vaszilj. A fogalom ismerős előtte, de hitelbe nem vásárol. Elvből. Hagymányról még nem lehet szó nála, tekintve, hogy ő a jövőndő nagy üzletházának egyetlen és első alapító tagja. Hitelbe nem vásárol és hitelbe nem ad el semmit. Tizenháromeves agyának mélyén ott lappang a gondolat, hogy a katona, akivel üzletet köt, őt perc múlva elutazhatik, elmeget föl északnak, Volcsanszkbá, vagy délnek a Kaukázusba, esetleg hátra, valamire Lembergnek, Zsitomirnak és kevés a lehetősége annak, hogy megégyezzen összekerül vele.

Komolyan alkuszom Vasziljjal. Eladom a kenyérem és eladom a cigarettám, megveszi fölös borotvapengém és hoz helyet-

te ikont, orosz olajlenyomatokat, apró festületet elefántcsontból és hoz egy kis kínai pagodát is, szintén elefántcsontból. Még a Buddha is benne van. Tárgyalunk egymással, mint komoly üzletemberekhez illik. Elképzelhetetlen gyorsasággal, egy számoló művész pontosságával számítja át a kenyér értékét cigarettára, a cigarettát borotvapengére, a borotvapengét elefántcsont Buddha-szoborra, a Buddha-szobort karkötő órára és viszont. Márkáról, rubelről, cservonyecről nem esik szó. Ez tulajdonképpen bonyolult volna. Nem Vasziljnak, de nekem. Vaszilj gyengéd lélek, nagy tapasztalata van már ezen a téren, meg akar kimélni ettől a fáradtságtól. Egyszerűen így számol: egy kenyér az négy penge, egy karkötőóra harminc kenyér. Így egyszerűbb neki...

Lehet, igaza van, nem vitatkozom. Bevallom, ezek olyan rejtélyek, amelyekhez nem értek. Még eddig sohasem vettem Kun Mátyásnál négy pengét egy kenyérért, se órát harmincért. De Vaszilj biztosan tudja. Ő már számtalan ilyen üzletet bonyolított le az életben. Megfellebbezhetetlen szaktekintély. Hozzá sem lehet hasonlítani az öreg anyókat, aki hosszú időn keresztül azzal a mesével áztatott bennünket, hogy hadifogságba jutott férje után jött ki ezerkilencszázhuszonháromban, míg kiderült róla, hogy kizsupolt zsidó és hosszú időn át tagja volt a kommunista pártnak. Pedig üzleti szellemen nála sem volt hiány.

Vasziljnak négy testvére van, de él az anyja is. Mind a négy fiatalabb nála. Az anyja magával tehetetlen orosz paraszasszony, a férjét a GPU hurcolta el öt évvel ezelőtt, őt pedig bedugták a karkovi traktorgyárba. Most Vaszilj a család feje. A családfenntartó. Az ő élelmességből kerül este az asztalra a mindennapi

kenyér és a mindennapi halkonzerv. Vaszilj jobban ismeri a konzervek jelzéseit, mint akármelyik katona. Tudja, melyik a gulyáskonzerv, melyikben van hal, melyikben májpástétom és melyikben lencse. Tagadhatatlan biztonsággal igazodik el a a norvég, francia, portugál, spanyol, német, olasz és magyar konzervfajták végtelen sora között. Megvetően tolja félre az osztrák Memphiszt és azt mondja: „Nye charaso...” Nem jó. Gyenge. A machorkához szokott oroszok nem veszik meg.

Alkuszunk, tárgyalunk Vasziljjal, amikor észreveszi zseblámpámat. Felcsillan a szeme.

— Ezt mennyiért adod, Pán? — Kérdi oroszul.

Mondom, hogy nem eladó. Nem tágit. Nagyon tetszik neki, hogy morézni is lehet a lámpával, amely négy színben ég. Egyszerre eltűnik belőle a self made man. Most csak gyerek és nem családfenntartó, csak tizenháromeves gyerek, kenyérgondok, egy hattyu család minden gondja nélkül. Gyerek, aki játszanai akar.

Szomorúan lehajtja fejét, hogy nem adom a lámpát. Hiába magyarázom, hogy: „Nézd, Vaszilj, ez nekem is kell, enélkül elesem az éjszaka az utcán, neki ütközöm a lépcsőknek” — neki kell a lámpa, játszik a felvillanó kék-zöld-piros fényvel és már nem hajlandó tárgyalni kenyérről, borotvapengéről, Buddha-szoborról. Megmakacsolja magát, egy dinasztia alapítójához nem méltó módon, megkötöi száját, derekán a paplankabátot meghuzza az övet és lehajtott fővel eltűnik a lépcső fordulóján.

Mosolygok, mert tudom, hogy holnap újra látom. Vasziljt az örök üzleti szellem úgysem hagyja nyugodni.

ELNAPOLTÁK AZ ORSZÁGGYÜLÉST

Dr. Pál Árpád, az Erdélyi Párt vezérszónoka az önkormányzatok fejlesztése és megerősítése mellett foglalt állást a képviselőház keddi ülésén

BUDAPEST, május 5. A képviselőház keddi ülését 10 óra 15 perckor nyitotta meg Krudy Ferenc elnök. Az ülés napirendjén a tanyai igazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat folytatódó vitája szerepelt. A vita megkezdése előtt Megay Károly ismertette a bizottságok jelentését a múlt csütörtökön letárgyalt és általánosságban elfogadott kisebb nemzetközi egyezmények becikkelyezéséről szóló javaslatok bizottsági részletes tárgyalásáról.

A vita első szónoka Sarvay Elek, a MÉP vezérszónoka volt. A különböző tanyai típusokról beszélt, különös tekintettel a szabotzsmegyei „bokortanyák” problémáira. Hangoztatta, hogy amíg a csoport-tanyákat hosszú fejlődés alakította, a bokortanyák rövid idő alatt keletkeztek. Részletesen szólott a tanyabírói intézményről. A javaslatot jónak, helyesnek tartja és örömmel elfogadja.

Ezután dr. Pál Árpád, az Erdélyi Párt vezérszónoka mondott beszédet.

Dr. Pál Árpád: „Az Alföld sorsa az erdélyieket igenis érdekli”

Az Erdélyi Párt részéről Pál Árpád, szólott hozzá a javaslatához. Felszólalását három szempont irányította: először megmutatni azt a tényt, hogy az Alföld sorsa az erdélyieket igenis érdekli, másodsor, mert külterületi kérdésekről van szó, végül pedig, mert nagy küzdelem folyt le a centralizáció és az önkormányzat között és a küzdelem eredményeként a törvényjavaslat az önkormányzat alapjára kíván helyezkedni a tanyai kérdés rendezésénél.

— Ami magának a törvényjavaslatnak az önkormányzati alapra való helyezkedését illeti, természetesen azt a legnagyobb odaadással és ragaszkodással üdvözljük — mondotta. Az a tény, hogy a törvényjavaslat a tanyai közigazgatásban a több és jobb szolgálat megvalósítását kívánja elérni, olyan szép szociális feladatot, amelyért érdemes volt megalkotni ezt a javaslatot. A mi érdeklődésünk egyik oka az ország kenyeréért való féltés, amikor az alföldi közönség kialakulása érdekében nagy szükségét látjuk, hogy ezzel a tanyai törvényjavaslattal a nyolcmillió hold területen lakó ösmagyarságnak a sorsát biztosabb intézés alá vegyük.

„Mi szükségesnek tartjuk fenntartani az önkormányzat elvét”

— Az egyik ellenzéki képviselő bizalmatlanságát fejezte ki abban a tekintetben, hogy az olyan önkormányzatok, aminek a községek adhatnak, annyira gyengék, hogy azoktól jogszabályrendeleteket várni nem lehet. Lehetséges, hogy gyakorlatilag van ebben valami igazság, de mi az önkormányzat elvét szükségesnek tartjuk fenntartani a törvényjavaslatnak abban a szándékában, hogy igenis, még a legkisebb község részére is szabályrendelet alkotást biztosítsunk. Nem az a cél, hogy mert a községek gyengék és jogszabályrendeletet nem hozhatnak, ne bízzuk rájuk a jogszabályrendelet alkotását, hanem, hogy erősítsük meg a községeket, a megyéket, az összes helyi testületeket, hogy azok jogszabályokat alkothassanak. Ez a tulajdonképpeni erdélyi szemlélet, amelyet mi a törvényjavaslatához, illetve annak hiányához hozunk, hogy itt, az önkormányzat hiányában bizonyos eltulodás történt az alatti az idő alatt, amíg Erdély nem élhetett együtt az egész hazával. Magyarország megcsönkítése idején előállt jogfejlődés bizonyos depressziót idézett elő. Mi, akik a nagy Magyarországon éltünk, most szeretnénk a bírálatunknak kifejezést adni ennél a javaslatnál is. Ezt az erős önkormányzati fejlődést hagyjuk fel, ami nem volt szándékos, de mégis csak ideges kapkodásként történelmi folyamatá vált a szűkebb Magyarországon. Nagy történelmi forduló előtt állunk és gyenge magyar társadalommal nem állhatjuk meg a helyünket.

Bartha Miklós szellemében

A szónok rámutatott ezután arra, hogy a mai időkben, amikor a szentistváni gondolatot hirdetjük, a Szent István korából való vármegyéknek minden hatáskörből való teljes elzárása nem felel meg annak a vidéki társadalmi fejlődésnek, amelyből majd erős magyar közéletet alakít-

hatunk ki. Idézett ezután Bartha Miklós-nak, a nagy magyar közirónak megállapításából, aki kimutatta, hogy

a nemzetiségi kérdés szempontjából áll elő az a szükségesség, hogy erős önkormányzatok legyenek, mert csak ezek tudják részre bontani a nemzetiségi kérdést, nem pedig a csúcshaszervezetek, a központban.

— A régi eszméknek az előhozatala azonban itt a parlamentben sem időszertelen — mondotta — és nem időszertelen rámutatni arra, hogy Bartha Miklós volt az, aki annakidején, ezelőtt negyven esztendővel megjósolta, hogy Németország és Olaszország

„Az önkormányzat boldogulást és egészséges helyzetet teremti”

Részletesen ismertette ezután az önkormányzatok történeti fejlődését az 1900-as évek elejétől egészen a világháború megindulásáig és Kecskemét példájával bizonyította azt a tényt, hogy az önkormányzat boldogulást és egészséges helyzetet teremti mindenütt. Kecskemét nem bérletként adja a maga tanyai birtokát, mint azt igazságtalan vádakat hoztak fel. Tehát nem ingatlanváltás állott be, hanem igyekszik örök tulajdonként átadni a földet. Megindult tehát az a folyamat az önkormányzati szellem hatása alatt, amely a tanyákat otthonokká és az otthonokon keresztül hazává fejleszti.

Legsúlyosabb probléma: az utkérés rendezése

A továbbiakban azt a vádat cáfolta, amely szerint az önkormányzatok, amikor módjuk volt arra, rosszindulatból és hányagságból nem oldották meg a szükséges kérdéseket. Bebizonyította, hogy a kérdések megoldásának elmulasztása részint súlyos anyagi és gazdasági nehézségekbe ütközött és csupán ennek tulajdonítható, hogy az önkormányzatok nem feleltek meg minden tekintetben a hozzájuk fűzött várakozásoknak. Kimutatta ezután, hogy

az önkormányzatok jelenlegi legsúlyosabb problémája az utkérés rendezése, amelyet nem lehet helyi rendelkezésekkel megoldani, csak egy országos, az összes vonalat átölelő utprobléma megoldásával.

Védjük önkormányzatunkat!

— Akármint hozza a sors, Magyarországnak mindenképpen szüksége lesz arra, hogy a maga társadalmának erőteljes teljesítését, biztosítani tudja, éppen úgy, mint ahogyan a Habsburg világbirodalommal szemben kellett védenie az önkormányzatokat. A jövőben is szükség lesz arra, hogy a magyar nemzet függetlenségéért ne csak jelszavakkal, hanem erős tömörüléssel tudjon helytállani.

Emlékeztette a Házat arra a történelmi tényre, amikor a Szapáry-kormány centralizációs törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé és azt a magyar közvélemény ellenállására kénytelen volt visszavenni.

A belügyminiszter hatásköre

Rámutatott arra, hogy a javaslat szövege szerint abban az esetben, ha az önkormányzat képtelen szabályrendeletet alkotni, akkor a miniszter veheti kezébe a szabályrendeletalkotást s ő helyettesítheti az önkormányzat szabályalkotási jogát. Kijelentette, hogy felfogása szerint ez nem illik bele abba az önkormányzati fejlődésbe, amelyre szükség van. Emlékeztette a Házat arra, hogy van egy régebbi rendelet, amely szerint, ha az önkormányzat nem hajlandó, vagy nem tud szabályrendeletet alkotni, akkor a belügyminiszter alkothatja meg a hiányzó szabályrendeletet, de az önkormányzatnak joga van utólag pótolni a mulasztást és az ő rendeletének kibocsátása esetén a belügyminiszter szabályrendelete érvényét veszti. Fölöslegesnek tartja tehát, hogy ennek a törvényjavaslatnak a szövegében ezzel a kérdéssel foglalkozzanak, mert egy régebbi törvényben még mindig érvényben levő rendelkezés ezt a kérdést részletesen szabályozza.

Helytelenítette a törvényjavaslatnak azt a részét is, amely szerint az önkormányzatok szabályrendeletei belügyminiszteri jóváhagyástól függenek. Kijelentette, hogy ez újabb lépcső a bürokrácia

egységesen fogja vezetni Európát és ennek az egységnek engedelmessé kell minden államnak, ha Európában igazán egészséges tényező akar lenni.

Egy negyven évre előrelátó államférfi szavából idézni ma sem időszertelen. Bartha Miklós azt mondotta, hogy

csak az a híve a centralizációnak, aki jobban bízik másokban, mint önmagában.

Ezt az önmagunkban való bizakodás hiányát megérezzük a mai időkben és ezt a hiányt ki kell javítanunk azáltal, hogy erős vidéki központokat, erős vidéki közéletet teremtünk.

— Van egy másik szempont is — mondotta —, amit a törvényjavaslat érint. Ez maguknak a tanyásoknak a szempontja. A törvényjavaslat azt kívánja, hogy a közigazgatás minél hamarabb, minél jobban és gyorsabban menjen a nép közé, de elfeledkezik arról, hogy van a nép között olyan álláspont is, amely minél távolabb szeretné látni magától a közigazgatást. Ezt az álláspontot is bizonyos tekintetben honorálnunk kell és meg kell találnunk azt a középutat, ahol nem zaklató a dolog, ahol igazán segítünk a népen és ahol a remeteséget és a magányos, szabadságot vágyó tanyás is észreveszi, hogy a közigazgatás nemcsak adóztatója, hanem egyúttal segítője is. Először ki kell alakítanunk az életrevaló tanyákat, a tanyákból az otthonokat, az otthonokból az otthon-szomszédokat és ezekből a piacrendszert, amelyek belterületre kezdik minősíteni a külterületeket. Inkább

arra kellene törekedni, hogy a tanyákhoz kifelé vigyük nemcsak a közigazgatást, hanem azokat az összetartozásokat, amelyek a közületet megteremtik. Ha ezeket visszük ki, nem pedig a magányosságban élni akaró tanyáktól akarunk szabadságról való lemondást és szabadságsértéseket, akkor nem fogják félreérteni szándékunkat.

Kérte ezután, hogy a törvényjavaslat szövegében minden olyan véletlen vagy szándékos pontot, amelyre rá lehetne fogni, hogy önkormányzatellenes, enyhítsenek a félreértések elkerülése végett.

venni. Rámutatott arra, hogy a világháború kitöréséig mind jobban halványult az önkormányzat melletti hangulat és így azután nem csoda, ha a vidéki életben bizonyos szervilizmus található.

— Nem mondom, hogy mindenki dacosan tartsa a nyakát, mondotta, de olyan önértékes legyen, hogy ezzel tudjon nagy életélt szolgálni. Ennek a szervilizmusnak a megfordítására van szükség. Éppen ezért minden olyan jelenséget, amely valami további nyomást jelentene a közigazgatásra, szeretném, a javaslat szövegében megjavíttatni.

fejlesztése terén, mert minden kis hatóság rendelete a csúcshaszervhez fut össze. Nem találta szerencsés megoldásnak a javaslatnak azt a részét sem, amely kimondja, hogy minden szabályrendelettervezetet a belügyminiszternek be kell mutatni. Rámutatott arra, hogy ez a módszer részint az önkormányzat jogainak csorbítására vezet, mert a felsőbb hatóságok a nem megfelelő szabályrendelet életbeléptetése előtt még felsőbb nyomásra azon módosítást végezhetnek.

Kérte még, hogy az egyes önkormányzatok, de különösen a városok és községek, valamint a vármegyék között erősebb összeműködést teremtsenek, mert számos olyan megoldható feladat van, melynek az anyagi előfeltételeit a község előteremtene nem tudja és a vármegye kénytelen a költségeket fedezni.

Beszéde végén kijelentette, tekintettel arra, hogy a javaslat önkormányzati alapon áll, a néppel való törődést szolgálja, a meglévő összefüggést a városok, községek és megyék között ápolja, hogy meginduljon egy országos munka, hogy a tanyák otthonná, az otthonok hazává épüljenek és mert a javaslatban az új kulturális, közgazdasági feladatok ápolása áll

előtérben, a közösségi szellem kifejlődését segíti elő, a törvényjavaslatot mind a maga, mind a pártja nevében elfogadja.

Tassy Kristóf szerint a javaslat a tanyavilág jelenlegi rossz helyzetén csak kismértékben javít, de fő az, hogy javítani akar. Azt hiszi, minden tanyaközség szívesen venné, ha sorsát maga intézhette, mert most legtöbbször róluk-nélkülük intézkednek. A javaslat keresztülvitele nem lesz könnyű, mert nyilvánvaló, hogy a tanyai közigazgatás fejlesztéséhez nagyobb szabású munkaerőre lesz szükség. Nagyon nehéz lesz az erre vállalkozást viselőt kapni, aki szívesen hagyja ott a központot, de abban a reményben, hogy a javaslat minden tekintetben a tanyán élő nép előnyét kívánja szolgálni és abban a reményben, hogy ez csak a kezdet, amelyet megfelelő módon ki fognak fejleszteni, a törvényjavaslatot mind a maga, mind pártja nevében elfogadja.

A következő felszólaló Rapcsányi László volt, aki a tanyák elmaradott egészségügyi helyzetét és rossz utviszonyait tette szóvá. A javaslatot nem fogadta el.

Rosta Lajos hangoztatta, hogy a javaslat egyszerű realizálását jelenti a már 3 éve foganatosított előkészítő munkának. Hálás köszönetét fejezte ki a belügyminiszternek a javaslat érdekében kifejtett szívós és hosszas munkásságáért. Részletesen foglalkozott a szegedi tanyaközpont fejlesztésével és a tanyakongresszussal, végül a tanyakérdést tanulmányozók érdemeit méltatta. A javaslatot elfogadja.

Rosta Lajos beszéde végén, az ülés alatt bevonultak az ülésterembe Kállay Miklós miniszterelnök vezetésével a kormánytagjai és zsufolásgig megteltek a képviselői padok is.

A Kormányzó e naplót az országgyűlésről

Az elnök bejelentette ezután, hogy Kállay Miklós miniszterelnök kíván szólni. A szövegre emelkedett miniszterelnök bejelentette, hogy legfelsőbb kormányzói kézirat érkezett, kérte annak felbontását és kihirdetését. Tasnádi Nagy András elnök felbontotta a kormányzói kéziratot tartalmazó borítékot, mire a Ház tagjai felálltak és állva hallgatták végig a legfelsőbb kormányzói kéziratot, amely így hangzik:

„A magyar országgyűlésnek kormányzói üdvözlétem!

Tisztelt Országgyűlés! A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére az 1933. évi XXIII. tc.-ben gyökerező jogomnál fogva az országgyűlést május 4-ikétől kezdődőleg elnapoltnak nyilvánítom.

HORTHY sk.

KÁLLAY sk.

A kormányzói kéziratot a Ház tagjai dörgő eljenzéssel fogadták. Tasnádi Nagy András elnök ezután bejelentette, hogy a Ház a legfelsőbb kormányzói kéziratot tisztelettel tudomásul vette és azt hasonló eljárás céljából átteszi a felsőházhoz.

A képviselőház keddi ülése ezzel 1 óra előtt néhány perccel véget ért.

Pénteken tarti ülést a Felsőház

Az országgyűlés felsőháza május 7-én déli 12 órakor ülést tart. Tárgy: a kormányzói kézirat felolvasása.

Erélyes katonai razzia tartottak Szófiában

SZÓFIA, május 5. (TP.) A közbiztonsági hatóságok igen széleskörű, erélyes rendszabályokhoz nyultak, amiért terrorista merénylők az utóbbi időben több politikai gyilkosságot követtek el és legutóbb Pantev nyugalmazott ezredes, volt rendőrfőnököt is megölték. A kora reggeli órákban katonai osztagokkal megerősített erős rendőrkészültség szállta meg Szófiát. Tervszerűen átfésülte a lakóházakat. Felülvizsgálták ismét az összes gyanús személyeket. Ezeket további vizsgálat céljából a hatóságok elé állították. A nagy razzia időtartama alatt az utcai forgalmat megszüntették és a távbeszélőkapcsolat felfüggesztették. Ez a rendőrségi akció hasonlatos a néhány hónappal ezelőtti végrehajtott nagy ellenőrzéshez, amelyet akkor rendelték el, amikor a német véderő tagjai ellen sorozatosan merényleteket követtek el. Annak idején a rendőrség által keresett terroristák jórészt letartóztatottak. Most — minthogy a rendőrség jelentős adatokkal rendelkezik — remény van arra, hogy Pantev ezredes gyilkosait megtalálják.

ARAGONIT IRÓKÉSZLETEK, HAMUTALAK, KÖNYVTARTÓK remek kivitelben kaphatók az „Ellenzér” könyvesboltban, Kolozsvár, Mátyás király-ter 2.

HIREK

Előkelő spanyol ujságírók látogatása Magyarországon

A magyar külügyminisztérium meghívására kedden délután a menetrendszerű bécsi gyorsvonattal Budapestre érkezett Echarrri, az Arriba főszerkesztője és Lovet, a falange sajtó és propaganda főnöke. A spanyol ujságíróvendégek előreláthatóan egy hétig tartózkodnak Magyarországon és magyarországi tartózkodásuk alatt megbeszéléseket folytatnak a magyar sajtóélet vezető személyiségeivel. (MTI.)

Dr. Tóth László Kolozsváron

KOLOZSVÁR, május 5. Dr. Tóth László, a Magyar Ujságírók Egyesületének központi elnöke, a Nemzeti Újság főszerkesztője szerdán reggel megérkezett Kolozsvárra, ahol az egyesület erdélyi tagozatának vezetői fogadták. A keresztény magyar sajtóélet élharcosa a délelőtti folyamán látogatást tett dr. Inczédy-Jóksman Ödön főispánnál, dr. Keledy Tibor polgármesternél és Kolozsvár magyar társadalmának több vezetőjénél. Megtekintette a restaurált Mátyás-szülőházat, majd az EMGE központjában tett látogatást. Ma este hét órai kezdettel előadást tart az Erdélyi Tagozat előadójaként, utána pedig a Newyork-étteremben résztvesz a tiszteletére rendezett társasvacsorán. Csütörtökön délelőtti 10 órakor az ujságírók taggyűlésén az erdélyi tagozat szakmai kérdéseiről tájékoztodik, majd a déli gyorsvonattal visszautazik a fővárosba.

Hirdessen Erdély legelterjedtebb napilapjában, az Ellenzékben.

A Körösbe dobta a haragos férj a feleségét

A diákok mentették ki a fuldokló asszonyt

NAGYVÁRAD, május 5. (Az Ellenzék nagyváradi tudósítójának telefonjelentése.) Kedden reggel nyolc óra felé a Körösparton az iskola felé haladó diákok észrevették, hogy egy kétségbeesett nő a Körösben, fuldokolva segítségére kiált. Két diák beugrázott a vízbe és kimentették a nőt, aki közben eszméletét veszítette. A kimentett asszonyt a mentők be szállították a kórházba, ahol visszanyerte eszméletét, úgyhogy ki lehetett hallgatni. Kiderült, hogy Pirkés Sándornénak hívják, a férje fuvaros és együtt mentek ki reggel a Körösre, hogy kavicsot hordjanak. Kavicsfordás közben összeszólalkoztak és férje haragjában a Körösbe dobta az uszni nem tudó asszonyt, akit az ár elkapott és tovább sodort. Kétségbeesett helyzetéből a két diák mentette ki. A rendőrség előállította Pirkés Sándort.

AZ ERDÉLYI MUZEUM EGYESÜLET Orvostudományi Szakosztálya, folyó hó 6-án, csütörtökön délután 6 órakor az Uj klinika (Mikó-u. 4.) előadótermében tudományos szakülést tart. Üléselnök: dr. Móritz Dénes. Tárgysorozat: Bemutató: dr. Pápai Zoltán: A parotis nyirokcsomók gümőkóros megbetegedéseiről. Előadások: vitéz Berde Botond: Kísérletes vizsgálatok az ultraseptéknél a vérképzésre gyakorolt hatásról és dr. Nagy Endre (Gyergyószentmiklós): Késői szövődmények a vakbélműtét után. Az érdeklődő orvosokat és orvosstanhallgatókat az Elnökség tisztelettel meghívja.

Spanyol emigráns kormány alakul Mexikóban

RÓMA, május 5. (TP.) Római politikai körökben nem csekély feltűnést keltett a Stefani-hírgyűlölködség ama jelentése, hogy a mexikói spanyol forradalmi szervezet titkára, Vergera kijelentette, hogy a forradalmi szervezetnek szándékában áll mexikói republikánus spanyol kormány alakítása. Ezzel Mexikóban egy spanyol emigránskormány létesülne, hasonlóan azokhoz az emigránskormányokhoz, amelyek Londonban angol védelem alatt működnek.

GAZDASÁGI TANÁRI KINEVEZÉS. A földművelésügyi miniszter a közép és alsófokú gazdasági szakoktatás tanári létszámába Wille István Jenő zilahi okleveles gazdát ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági segédtanárrá kinevezte.

FINKLER ANTAL

írógép szaküzletét áthelyezte a

BÓLYAI-UTCA 4.

szám alá. Udvarba. Tel: 14-93.

MEGHALT A KÓRHÁZBAN A LÁNCO-LÓ KERESKEDŐ. Budapestről jelentik: A közellátási minisztérium rendészeti osztályának közvegi többnapos nyomozás után nehezen beszerezhető textilanyagokkal láncoló társaságot tartóztattak le. A letartóztatottak között volt Reichmann Kálmán kereskedő is. A Markó-utcai fogházban Reichmann rosszul lett és mielőtt még az orvos megérkezhetett volna, meghalt. Megállapították, hogy Reichmann súlyos cukorbetegségben szenvedett, amit nemcsak a vizsgálatot vezető hatóságok, de még családtagjai elől is eltitkolt.

A WESELENYI LÖVÉSZEGYESÜLET KÖZGYŰLÉSE. A Wesselényi Lövészegyesület folyó hó 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartja évi rendes közgyűlést az egyesület Fedettlőtér Otthonában, Honvéd-utca 12. szám alatt. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Mozgalmi jelentés. 5. Versenybeszámoló. 6. Felmentések megadása. 7. Új tisztikar választása. 8. Indítványok. (Csak azon indítványok jöhetnek számításba, amelyek a közgyűlést megelőzően 8 nappal az elnökséghez beérkeztek.) 9. Elnöki zárószó. Az egyesület tagjait és barátait tisztelettel meghívja a Vezetőség.

LGYÜTT MENTEK A HALÁLBA A SZERELMESEK. Miskolcra jelentik: Szirmabesenyő határában az egyik csőszkunyóban egy 17 éves fiatalember és egy 18 éves leány holttestére bukkantak. Megállapították, hogy a fiatalok szerelmesek voltak egymásba, de miután nem keltek egybe, ezért közösen öngyilkosságot követtek el. A fiú előbb agyonlőtte szerelmét, azután önmagával cözött.

VÁLTOZÁSOK A MAROSVÁSÁRHELYI ORVOSI KAMARA TAGNEVSORÁBAN. Marosvásárhelyről jelentik: A Marosvásárhelyi Kerületi Orvosi Kamara a közelmúltban tartott választmányi ülésén tagjai sorába átjegyezte, illetve felvette dr. Klein Rezső, dr. Pethő István, dr. Sámuel Sámuel, dr. Schwartz Jenő, dr. Berenkey Kornél orvosokat.

ÁRVERESI HIRDETÉNY. Dr. Gergely Ferenc nagyváradi ügyvéd által képviselt (helyettese dr. Asztalos Sándor ügyvéd Kolozsvár) Horvá József végrehajtó javára a Pk. 23868-1943. szám alatt 1943. április hó 5-én felvett jegyzőkönyv 1-31. tétele alatt lefoglalt 3170 pengő becsértékű ingóságok: bútorok, rádió, fegyverek, pisztolyok, szobrok, könyvek, függőlámpa, szőnyeg, stb. Kolozsvár, Madách-utca 21. szám alatt 1943. május hó 28-án délelőtti 11 órakor, Kolozsvár, Fűrdő-utca 19. szám alatt 1943. május hó 28-án délután 1 órakor és Kolozsvár, Liget-utca 11. szám alatt 1943. május hó 28-án délután 4 órakor bíróság elárvereztetnek. Kolozsvár, 1943. április 29. Kolombán László bír. végrehajtó.

Háromszázezer pengő értékű ékszer lopott a hűtlen szobalány

A múlt hónap 23-án megjelent a rendőrségen gróf Zelenszky Jánosné és bejelentette, hogy összes családi ékszerei, amelyek egy vaszkazettában voltak elhelyezve és 300 ezer pengő értékűek, eltűntek. A rendőri nyomozás megállapította, hogy rövid ideig a grófné szolgálatában állott Bereczky Irénne, született Elek Ida 20 éves szobalány, aki április 15-én

A fasizta párt vezetői megüjtik a Duce-nak tett hűség esküjüket

RÓMA, május 5. (MTI.) Nagy érdeklődés előzi meg azt a nagyszabású gyűlést, amelyet a fasista párt főtitkárnak kezdeményezéséből a párt országos és tartományi vezetői szerdán d. u. 5 órakor a római Adriane színházban tartanak. A gyűlés nagyszabású fasista adunatának ígérkezik és azon előreláthatólag fontos beszédek fognak elhangzani. A szerdai napra mozgósították az összes római fasciókat. A nagygyűlésen a fasista párt országos és tartományi vezetői megüjtik a Duce iránti hűség esküjüket.

Pataky Kálmán vendégszereplése

A „Három a kislány” keddi előadásának előkelő vendége volt: Schubert szerepét a pesti Operaház tiszteleti tagja, a legkitűnőbb magyar tenorista, Pataky Kálmán énekelte. Színeiben gazdag, gyönyörű hangja magával ragadónak zengett, az áradó, hajlékony Schubert-dallamokat belopta a hallgatóság szívébe. Erzelemmel teli, dusan árnyalt előadást nem lehet eléggé értékelni. Két új szereplője volt még az estnek. Schöber bárót Ditrői Puskás Béla helyett Gál József alakította. Elvezünk kellemes lírai tenorját, beszédhangja azonban meglepően gyenge és színtelen. Bartos Irén helyett Rimoldi Viola táncolt és feltűnt, hogy karakter-táncosnő léte milyen könnyedén és kitűnően spiccel.

Az előadás elsőrangú volt, ellenben a nézőtér feltűnően üres.

ÖTEVI FEGYHÁZRA ÍTÉLTÉK AZ APAGYILKOS LEÁNYT. Székesszentgyörgyről jelentik: Ez év márciusában Negele Erzsébet mór leány baltával agyonverte édesapját, Negele Ferencet. A bíróság most vonta felelősségre az apagyilkos leányt. A vádlott a tárgyaláson elmondotta, hogy az izákos apja állandóan ültetelte és félelemben tartotta a család tagjait. A kérdéses napon is heves összetűzés volt közöttük, aminek hevében önvédelemből baltát ragadott és azzal többször apja fejére sújtott. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével Negele Erzsébetet 5 évi fegyházra ítélte.

PÁLYÁZAT SEGÉDJEGYZŐI ÁLLÁS. RA. Szolnok-Doboka vármegye alispánja a felsőolvasói, alsóokosályi, karulyfalvai, rohii, felsőcsobánkai, nagybunyi, zálhái, löszárdi körjegyzőségeknél segédjegyzői állásokra pályázatot hirdet. Közlelbbi adatok megteudhatók az április 25-én megjelent 93. számú Budapesti Közlönyből.

Az Ellenzék mindennap örötte harcol. Olvasd és terjeszd ismerőseid közt.

A morfium rabját 200 pengő pénzbüntetésre ítélték

KOLOZSVÁR, május 5. Érdekes ügyet tárgyalt kedden Szabó András dr. elnöklésével a törvényszék büntető harmastanácsa. Az ügy középpontjában Lakatos Sándor egyetemi altiszt szerepelt, aki hosszú időn keresztül úgynevezett „bőrfarkas” betegségben szenvedett. Betegségét annakidején olyan módon gyógyították, hogy a megtámadott bőrfelület vegyszerekkel lemaratták. A kezelés folytán fellépő nagy fájdalmakat morfiummal enyhítették és Lakatos Sándor a hosszas betegség gyógykezelése során annyira megszokta a fájdalmat enyhítő morfiumot, hogy valósággal rabjává lett. Később orvosai eltiltották a morfium további használatától, ami rendkívül súlyosan hatott az egyetemi altistára, annál is inkább, mert a gyógyszerárak orvosi rendelkezés nélkül tudvalevőleg nem szolgáltathatók ki morfiumot, így nem tudott hozzájutni. Ez indította őt ekkor arra a bűncselekményre, ami most a vádlottak padjára jutott. A megrongált idegzetű ember ugyanis, hogy valahogyan mégis hozzájuthasson morfiumhoz, orvosi receptet hamisított. A hamisított receptet az egyetemi klinikák belyegzőjével látta el. Ilyenformán sikerült is két alkalommal egy-egy gramm morfiumhoz jutni. A

FOURI ESKÜVŐ. Bethlen Dániel gróf, Bethlen Bálint gróf és szentatolnai Biró Józsefné, losonci Bánffy Marian bárónő fia tegnap esküdött örök hűséget Bethlenben Bethlen Ilor grófnőnek, Bethlen Béla gróf és Kornis Klára grófnő leányának.

CSÜTÖRTÖKÖN DÉLELŐTT TIZ ÓRAKOR KEZDŐDIK AZ UJSÁGÍRÓ EGYESÜLET TAGGYŰLÉSE. A Magyar Ujságírók Egyesülete Erdélyrészi Tagozata csütörtökön délelőtti tíz órai kezdettel taggyűlést tart az egyesület Kossuth Lajos-utca 30. szám alatti helyiségében. A gyűlésen dr. Tóth László központi elnök is résztvesz. A tárgysorozat: a Szanatórium Egyesület erdélyi fiókjának megalakítása, a tuznádi villa bérlete, dr. Grois László bucsztatása és indítványok szerepelnek. A fontos tárgysorozatra való tekintettel, a tagok feltétlenül megjelenését kéri az Elnökség.

Pástétomok, különböző szárnyas konzervek, üveges gyümölcszsek és dzsemek érkeztek nagy választékban:

Fülöp Géza cságnél,
Széchenyi-tér 19 sz.

FELVÉTEL A VAKOK ORSZÁGOS INTÉZETÉBE. Budapestről jelentik: A vakok József nádor királyi országos intézete az 1943-44-es tanévre felvesz vallási, nemzeti és nemre való tekintet nélkül világtalan gyermekeket, akik betöltötték 5-ik évüket. A felvételi kérvényhez szükséges nyomtatvány az intézet igazgatóságától díjtalanul megszerezhető. Cím: Budapest, XIV. kerület, Hajtosi-Türer Sor 39. Az intézet növendékeit az oktatás ideje alatt a szükséges polgári ismereteken kívül tehetségüknek megfelelő gyakorlati pályára, még pedig zenei és ipari pályára is kiképezi. Ha a szülők szegénységét hivatalosan igazolják, akkor a gyermek oktatása ingyenes. A kérvényeket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek címezve június 15-ig kell a Vakok József Nádor Királyi Országos Intézete igazgatóságának megküldeni.

Washington, London és Moszkva a szovjet-lengyel ellentét elsimitásán fáradozik

A lengyel emigrációs bizottság átalakítását követeli Moszkva

Berlin, május 5. (MTI.) A Német Távíratí Iroda diplomáciai tudósítója közli:

A célból, hogy a világ közvéleményének figyelmét a lengyel-szovjet viszállyal és annak hátteréről, a katyni tömeggyilkosságról eltereljük, Anglia és a Szovjet-Unió egy közvetítő megoldási kísérletet talált ki, amely azonban alig fogja az általános érdeklődést a felszín alatt továbbterjedő ellentétektől elterelni. Ezt a megalkuvó közvetítési kísérletet a következő pontokban vázolhatjuk:

1. Moszkva a londoni lengyel emigrációs bizottság átalakítását követeli. Sztalin kezdetben tehát megelégszik a Kremszki-féle lengyel képviselővel anélkül azonban, hogy a közönséges szándékairól ezzel lemondana és az, mint ismeretes, egy tisztán szovjet embekekől álló lengyel képviselői alakítására frányulnának.

2. Sztalin május 1-én a vörös hadsereghez intézett napiparancsában az angol és amerikai hadvezetés külön dicséretében nyugtázza Angliának és az Egyesült Államoknak a lengyel-kérdésben tanúsított engedékenységet azaz a nyilatkozatát, amely szerint Szovjet-Oroszország számára is csupán a fegyverhatalmak feltétel nélküli megadása lehet a cél. Sztalin csatlakozott látszólag a casablancái angol-amerikai határozatokhoz. A végső választ a tengelyhatalmak fegyverei fogják megadni.

3. Sztalin engedékenységet az angolszászok annyira értékelik, hogy cserében hajlandók a katyni esetről hallgatni, azaz az egész gyilkosságot megbocsátani, jól lehet Sztalin eddig még semmiféle módon nem kötelezte magát

arra, hogy a jövőben is nem tart ki politikai tevékenységének ezen a vonalon való vezetését. Eppen ellenkezőleg, a moszkvai hatalmasok a gyilkosság és a terror politikai

eszközét annyira célravezetőnek találják, hogy a briteket is utáztatásra biztatják. Sztalin ebben a szellemben gratulált Churchillnak a német városok bombázásához.

Roosevelt személyes üzenetet intézett Sikorszkyhoz

STOCKHOLM, május 5. (MTI.) A Német Távíratí Iroda közli: Roosevelt elnök — mint a Svenska Morgnbladet Londonból jelenti — személyes üzenetet intézett Sikorszkyhoz és ebben javaslatokat tesz a lengyel-szovjet viszállyal elsimitása érdekében. Ezt az üzenetet Litvinov közvetítésével Sztalinhoz is eljuttatta.

A lengyel emigrációs államelnök nyilatkozata

Berlin, május 5. (Bud. Tud.) A lengyelek nemzeti ünnepe alkalmából Raczkiewicz lengyel emigrációs államelnök rádióbeszédet mondott. Beszédében többek között kijelentette, hogy csak a kelet-európai népek tömbje biztosíthatja Európának ebben a részében a békét és jólétet. Hangoztatta, hogy az új korszak nem jelentheti a hatalmas uralmát a kis nemzetek felett. Céljuk erős és jogos alapelvek alapján szabályozott háza létesítése. Elhalálozott szándék, hogy alapelveik mellett kitartanak. Szerinte a lengyel kormányt alkotmányos előírás szerint alakították és annak törvényszerűségét sem valamely szövetséges nemzet, sem semleges sem teheti kérdésessé. A kormány hatalmára való joga nem mások elismeréséből, hanem csak a lengyel törvényektől függ. Raczkiewicz végül kijelentette, hogy minden

háború utáni megoldásnak az atlanti nyilatkozaton kell alapulnia.

A TASS-IRODA KÖZLEMÉNYE AZ OROSZ KIVÁNSÁGOKRÓL

Amszterdam, május 5. (MTI.) A Német Távíratí Iroda közli: A brit hírszolgálat jelentése szerint a Szovjet Távíratí Iroda hétfőn hivatalos nyilatkozatot tett közzé, amely a londoni lengyel bizottság átalakítását követeli. A nyilatkozat azzal vádolja Sikorszkyt, hogy különösen az Egyesült Államokban levő reakciós lengyel menekültekhez alkalmazkodik. Az új lengyel menekült bizottságnak így kellene lennie, hogy baráti kapcsolatot teremtsen a Szovjet-Unióval. Ezért le kell mondania arról a politikáról, amely ellentétet a Szovjet igényeivel és fáradozásaival a határkérdés baráti rendezésén, különösen pedig a zsidók jogait kellene figyelembe vennie.

Végh József:

Amiről érdemes írni...

Tűzbiztosítás

Hónapokkal ezelőtt két tragikus tűzvész időszerűvé tette, hogy a falusi tűzbiztosítás kérdésével foglalkozzunk. Az udvarhelymegyei Oroszhegy község székelő gazdájának javarésze hajléktalanná lett egy borzalmas tűzkatasztrófa miatt és röviddel utána a szolnokdobokamegyei Domokos község számos derek gazdáját juttatta koldusbotra a tűzveszedelem. Annakidején azt az ötletet vettem fel ennek a rovatnak hasábjain, hogy intézményesen kellene gondoskodni a falvak tűzbiztosításáról.

Nehogy tévedésbe essünk! Az intézményes tűzbiztosításra nem azért van szükség, mint ha az illetékes kormánytényezők és a magyar társadalom térségi segítségében hiány volna. A magyar társadalom mindenkor megtette kötelességét az elesettekkel szemben. A magyar testvéri együttérzésnek gyönyörű példája volt Józseffalva ujjaépítése, amikor a kisebbségi magyarság fellépett néhány hónap leforgása alatt az áldozatkészség új hajlékot teremtett a bukovinai székelőknek. Most is minden esetben visszhangra találunk azok a felhívások, amelyek segítséget kérnek bajba jutott testvéreink számára. Tisztában kell azonban lennünk azzal, hogy a felszabadulással együtt a társadalmi fejlődés is megváltozott. Az idegen uralom idején nagyon jól tudtuk, hogy csupán önmagunkra vagyunk utalva. A felszabadulás óta azonban olyan tömeghangulat alakult ki, amely minden feladat megoldását a kormányzattól várja. Nemcsak azok szeretik elhárítani maguktól a különböző társadalmi megmozdulásokban való részvételt, akik ilyenformán kényelmesen kivonják magukat az adakozás alól. Olyan emberek is vannak azonban, akik a kormányzat amúgy is megoldja a teendőiket, akik különben készségesen részt vennének minden becsületos célú magyar kezdeményezésben.

Az oroszhegyi és a domokosi tűzkárosultak javára számos adomány érkezett az ország minden részéből. Ezeknek a gyűjtéseknek mérete azonban távolról sem közelíti meg a józseffalvaiak érdekében indított mozgalom kereteit. Most legutóbb Szilágygyér községben karmincbat család vált hajléktalanná. Ismét megmozdult a társadalom szíve, az eddig beérkezett adományok azonban éppen csak arra elegendőek, hogy néhány bértre biztosítsák a tűzkárosultak ellátását és anyagi alapot teremtsenek az ujjaépítő munka előkészületeihez. Bizonyos, hogy a helyi hatóságok és a kormányzat megtalálja majd a segítséget módját, de a tömegleleten szempontjából semmi esetre se hasznos, ha mindent a kormányzatul várunk és a jövőre bízunk.

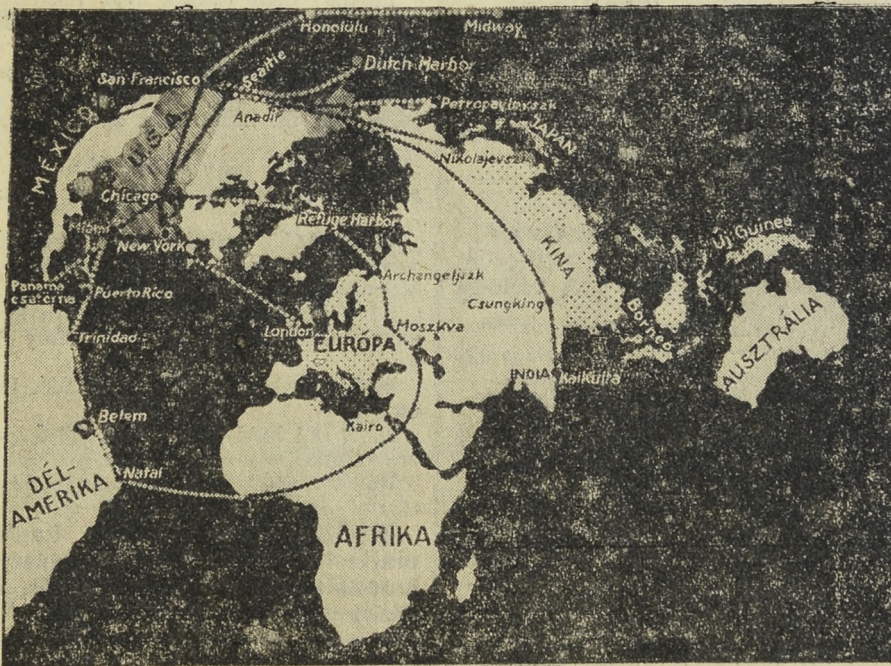
A szilágygyéri tűzkatasztrófa újabb intő

bizonyosság arra, hogy a falvak tűzbiztosításáról Erdély-szerte gondoskodni kell. A tűzoltók hivatalos lapja örömmel üdvözölte azt a kezdeményezést, amelyet az Ellentétekben felvettem és számos adatot sorol fel arról, hogy milyen mérhetetlen károkat okozott a nemzetnek a be nem biztosított falusi házak pusztulása. Sajnos, a kezdeményezés nem talált termékeny talajra. Nem szabad azonban továbbra is napirendre térni ezen a kérdésen. Bőséges alkalmunk van arra, hogy a falusi népet felvilágosítsuk a tűzbiztosítás feltétlen szükségességéről. Ugyanolyan fillérekkel meg lehetne oldani a tűzbiztosítást, ami nem tenné ki a gazdákat annak, hogy egyik napról a másikra földönfutókká legyenek és a társ-

dalom adakozó kedvétől várjanak segítséget. Arra természetesen vigyázni kell, hogy elöl a mozgalmából ne szülessék egyéni üzlet. A falusi nép bizalmatlan — és joggal — az ügynökökkel szemben. Csak akkor lenne maradéktalanul sikere ennek a kezdeményezésnek, ha valamelyik társadalmi szervünk nem kezébe a falusi tűzbiztosítások intézményes megvalósítását. Olyan társadalmi, vagy gazdasági szerv, amelynek népi gyökerei vannak. Leghelyesebb talán az volna, ha az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület a maga kiépített szerveivel kezébe venné a tűzbiztosítás ügyét és a gazdakörök útján felhívna a falusi lakosság figyelmét azokra a tragédiákra, amelyeket az utóbbi esztendőben az erdélyi tűzvészek okoztak. Vagy az EMGE, vagy a szövetségi hálózat volna alkalmas, hogy véglegesen megoldja ezt a kérdést, mert ezekben az intézményekben a falusiak mindenütt megbíznak. Az a lényeg, hogy végre történjék valami ezen a téren és a falusiak tűzkatasztrófa esetén kártalanításhoz jutva, a

A levegő szabadsága

Amerikai tervek a háború utáni légiközlekedéssel kapcsolatban

Az angol parlamentben már többször is azon aggodalmuknak adott kifejezést egyes képviselők, hogy a háború után a légi világhatalom amerikai monopóliummá válik, mivel jelenleg a munkamegosztás elve alapján Angliában csak vadász és egyéb könnyű gépeket gyártanak, míg a hosszú távú bombázókat és utas-, illetve csapatszallító repülőgépeket az Egyesült Államokban gyártják.

Erdekes ezzel kapcsolatban az amerikai „Life” című folyóiratnak az egyik legutóbbi száma, amely térképet közöl a világ légi közlekedési hálózatairól, amelyek középeként Amerikát tünteti fel. Ez a légihálózat jobbra azokra a repülőterekre és támaszpontokra támaszkodik, amelyeket az amerikaiak a mostani háború folyamán állítottak csak ideiglenesen rendeztek be maguknak katonai okokra való hivatkozással. A térképhez írt cikk utal arra, hogy milyen fontos lenne Amerika világhatalmi helyzetére nézve, ha pl. az USA-ból Ausztráliába hatheti hajóút helyett légi uton 48 óra alatt lehetne árut és utasokat szállítani Angliába pedig 20 óra alatt.

társadalom segítségével nélkül is új életet kezd-hessenek.

A kolozsvári utasok kálváriája

Sok olyan zökkenő van életünkben, amelyeket nem lehet a háború folytán előállott rendkívüli viszonyokra fogni. Minden városnak megvannak a maga apró helyi problémái, amelyeken egy kis jóakarattal nagyon könnyű segíteni. Nálunk, Kolozsváron, ilyen szembe-szökő viszáltság a vasúti állomástól a városba való bejutás kérdése. Jól tudjuk, hogy taxihány van és bérkocsikban sem bővelkedünk. Annak azonban mégsem szabad előfordulnia, ami mostanában nap-nap után megtörténik, hogy a hajnalban, vagy az éjszakai órákban érkező vonatokat utasait mindössze négy-öt taxi és hat-nyolc bérkocsi várja. A Budapestről reggel hat órákor érkező személyvonatnak például többszáz utasa van. Ebben az időben még az autbuszok sem közlekednek, az utazóközönség tehát kizárólag a taxikra és a bérkocsira van utalva. Valóságos közelharc folyik az autókért és kocsikért és az utasoknak sokszor másfél órán keresztül kell várakozni, amíg végre bejuthatnak a városba. Ha tárgyalások akarunk lenni, saját hibáinkat is be kell ismernünk. A kisebb erdélyi városokban sokkal életrevalóbban oldották meg az utasok közlekedésének kérdését. Sepsiszentgyörgyön és Marosvásárhelyen a hajnali, vagy esti órákban érkező utasokat két társaságkocsi várja, amelyek néhány fillérért podgyászokkal együtt a város szívébe viszik az utasokat. Joggal kérdezhetjük, hogy miért nem lehet ezt Kolozsváron is megvalósítani? Gyenge érv a benzinnel és a gumival való takarékoságra hivatkozni. Inkább, különösen nyár idején, a belvárosi autbuszforgalmat kellene korlátozni, de azt semmi esetre sem szabad megengedni, hogy a Kolozsvárra érkező utas mindjárt az első pillanatban kellemetlen tapasztalatokat szerezzen.

Színház és reklám

Kitűnő előadásban volt részünk kedden este a Nemzeti Színházban. Pataky Kálmán énekelt a „Három a kislány”-ban. Nevének megvan a vonzóereje, a színház azonban jóformán a nyilvánosság kizárásával rendezte meg ezt a vendégszereplést. Így azután érthető a nézőtér feltűnő üressége. Pataky Kálmánt külföldön öles plakátokon és hetekkel korábban hirdetik, itt egy nappal föllépése előtt adtak hírt érkezéséről színházunk kis utcai hirdetésein, a lapokban pedig — ird és mond — összesen két sorban. Nem értjük, mennyiben nevezhető bölcs és előrelátó takarékoságnak az a szerkesztési intézkedés, amellyel színházunk gazdasági hivatala a reklám iránt viseltetik, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy a saját állami színházak közleményeit ingyen adja ki. Budapesten az állami színházak, az Operaház éppen úgy, mint a Nemzeti, a bemutatott előadásokat és a vendégszerepléseket messziről olvasható, nagyméretű plakátokon szokta bejelenteni. Tehát a kolozsvári színház gazdasági főnökeitől még csak új ötletet sem várunk, egyszerűen másolja le a pesti gyakorlatot. Talán nincs külön alapja reá? Nem hinnék, hogy Pataky Kálmán föllépésének beharangozása ne fizetődne ki, nem is beszélve arról, hogy a kiváló művész szereplésének kelendő meghirdetését joggal elvárhatja.

(kb.)

Országváltás a fasiszták pártban

RÓMA, május 5. (MTI.) A Német Távíratí Iroda jelenti: A Duce kinevezte a fasiszta párt 21 új felügyelőjét. Az eddigi felügyelőket felmentették tisztségüktől.

OLASZORSZÁGBAN EMELIK A BÉREKET ÉS AZ ÉLELMISZER-ADAGOKAT

MILANÓ, május 5. (Bud. Tud.) A miniszterközi árszabályozó ülésen Mussolini kijelentette, hogy a hatóságok az illetékes szervek akcióját az árdarálás és a zugkereskedelemtől a jövőben erősebben folytatják. A fogyasztók hatáson támogatják a feketekereskedelemtől és az árfelajánlás elleni harcot. Az április 21-én életbelépett béremelések hozzájárulnak a munkások vásárló erejének fokozásához. Ez belátható időn belül az élelmiszeradagok növelését is lehetővé teszi.

Dr. Markos Olivér MÁV igazgató – ideiglenes kereskedelem és közlekedésügyi államtitkár

BUDAPEST, május 5. (MTI.) Dr. Algyay Pál, a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium államtitkára, a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi egyetem még az ősszel meghívott a hidépítési tanszékre, e meghívás folytán nyugdíjaztatását kérte és május elsejétől szabadságra ment. Dr. Zsin-

dely Ferenc kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter dr. Algyay Pál ügykörének ellátására dr. Markos Olivér MÁV igazgatót központi szolgálattal a minisztériumba rendelte és ideiglenesen megbízta államtitkári hatáskörben a minisztérium közlekedési szakosztályának felülvizsgálásával.

Dunántúli Tudományos Intézet felállítását rendelte el a kultusz-miniszter

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Dunántúli történeti, társadalmi, gazdasági és művelődési viszonyainak módszeres vizsgálatára és megismerésére Pécs székhellyel

Dunántúli Tudományos Intézet felállítását rendelte el. Az intézet a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter közvetlen felügyelete alatt áll. (MTI.)

Ma este: Ujságíró előadást

Tóth László, a Magyar Ujságíró Egyesület elnöke megérkezett Kolozsvárra

KOLOZSVÁR, május 5. Ma este 7 órai kezdettel az Erdélyi Párt kolozsvári tagozatának Farkas-utca 7. szám alatti emeleti előadótermében rendezik az újságírók hatodik előadójukat, amely hasonlóan a nagy erkölcsi siker jegyében lezajlott, élményszerű előző öt előadáshoz, szintén magas színvonalú kulturális megnyilatkozásokkal mélyíti a kapcsolatokat a közönség és a sajtó munkásai között. Tul. az esemény mély erkölcsi jelentőségén, ezeknek az előadásoknak a mai nehéz viszonyok között is vonzóvá mondható anyagi vonatkozása jelentősége is van, nevezetesen az, hogy a közönség az ilyen nivós, a közösségi szellemet ápoló, maradandó értékű előadásokon vállalhat részt abból a támogatásból, amely a ki- sebbégi sorsot átvésztelt és az újjáépítés útján haladó erdélyi újságíró- társadalom méltán megilleti. Az előadások bevételei azt a jóléti alapot növelik, amely segélynyújtásul szolgál a különféle köz- és magánintézmények védelmé- nél kívül teljesen elszigetelt újságíró-rend rászoruló tagjainak.

A Magyar Ujságírók Egyesülete Erdélyrészi Tagozatának hatodik előadóján az érdeklődés középpontjában áll Tóth László főszerkesztő, az egyesület köz- ponti elnökének előadása, amelyben az újságíró és a társadalom viszonyát vilá- gitja meg a keresztény öncélú magyarság síkján. Tóth László dr. ma reggel érke- zett Kolozsvárra. A pályaudvaron a tagozat elnöksége és igen sok tisztelője ünne- peliesen fogadta.

A műsorban Tóth Lászlón és a másik illusztris budapesti vendégen, Thury Zsuzsán kívül, aki egyik legszebb novelláját olvassa fel, népszerű erdélyi írók és művészek szerepelnek. Kiss Jenő verseiből ad elő, Asztalos István egyik elbeszé- lését olvassa fel, Lantos Béla és Versényi Ida, a kolozsvári Nemzeti Színház mű- vészei klasszikus és modern költők műveiből adnak elő.

A mai előadásra jegyek korlátozott számban még kaphatók az egyesület Kos- suth Lajos-utca 30. szám alatti irodájában és este az előadás színhelyén.

Előadás után Tóth László tiszteletére szűk körű társasvacsora lesz a New- Yorkban, amelyre ma déli 1 óráig lehet az egyesületi irodában jelentkezni.

MÁJUS

5

Szerda

SZINHÁZ = MOZI = RÁDIO

A nap ke 4 óra 38 perckor, nyugszik 19 óra 16 perckor. A hold ke 5 óra 38 perckor, nyugszik 20 óra 16 perckor.

A protetans naptár szerint Gotthárd, a róm. kat. naptár szerint V. Püez p., az ujszög naptár szerint Iréné vt. napja van.

Emlékeztető

1821. május 5-én halt meg Napóleon, francia császár, a világtörténelem egyik legkiválóbb hadvezére. Diadalmas seregei élén Moszkváig eljutott. A waterlooi vereség után a császárt Szent Ilona-szigetere száműzték. Feleségétől, gyermekétől és népétől elhagyva és elszakítva halt meg az óceáni szigeten.

TÁRSADALMI ESEMÉNYEK

Délután 6 órakor: Az EME Bölcsészeti, Nyelv és Történettudományi Szakosztálya felolvasó ülése az egyetemi könyvtár előadótermében. Előadást tart dr. Jancsó Elemér: „Döbrentei és Erdély” címen.

Délután 6 órakor: A népművelési előadások keretében a Marianumban Szabó M. Terézia: „Vegytan a konyhában” és Rohrer Gergely: „Intézetünk növendékei és a Diák-kapitány” címen ad elő. Végül Koltis M. Cecília magyar népdalokat tanít.

Szolgáltatás győgyeztetárak

Egyszarva, Mátyás király-tér 10. Telefon: 32–23. Kereszt, Mussolini-ut 2. szám. Telefon: 13–49. Hargita, Horthy Miklós-ut 1. szám. Telefon: 21–55. Páduai Szent Antal, Hiller-tér 13. szám. Telefon: 31–10.

MUZEUMOK: Erdélyi Múzeum őskori, a római, népvándorlási, iparművészeti és művészeti tárai. Renaissance kémielkán. Bátya-utca 2. Nyitva 9–13 óráig.

Állattani Múzeum: Mikó-utca 5. sz. Nyitva 9–12 óráig. Megtekintése bejelentendő az OMH kirendeltségben.

Botanikus Múzeum. A Botanikus-kertben, Majális-utca 42. Nyitva: 8–13. 15–18 óráig.

EGYETEMI KÖNYVTÁR. Nyitva hétköznapokon délelőtti 8–1 ig és délután 3–8 óráig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 3–9 óráig.

A KOLozsvári Nemzeti Színház heti műsora

Május 5-én, szerdán fél 7 órakor: HÁROM A KISLÁNY. Pataki Kálmán, a m. kir. Ope- raház tiszteleti tagjának vendégfellépésé-

vel. Mérsékeltén emelt he'yarak.

Május 6-án, csütörtökön fél 7 órakor: A Vöröskereszt javára. I. BOVOS SZÉKRENY. II. SEHEREZADE. Bérletszűnet. Operahely-árok.

Május 7-én, pénteken 6 órakor: BOHÉMELET. Május 8-án, szombaton fél 7 órakor: HÁRY JÁNOS. Bérletszűnet. Rendes he'yarak.

Május 9-én, vasárnap délután fél 3 órakor: MOSOLY ORSZAGA. Olcsó helyárok.

Május 9-én, vasárnap fél 7 órakor: COPPELIA. SEHEREZADE. Balett. Rendes helyárok.

Május 10-én, hétfőn fél 7 órakor: SZOKTETES A SZERÁLYBÓL. A Tíz Szervezet elő- adása. Bevezetőt mond: dr. Entz Géza ta- nár, főtizedes. Jegyeket a pénztár nem árusít.

MOZIK MÜSORA

ÁRPÁD: A NŐNEK MINDIG IGAZA VAN...

CORVIN: A KEGYELMES UR ROKONA.

Előadások kezdete 3, 5, 7 és vasárnap délelőtti 11 órakor.

ERDELY: VARJU A TORONYÓRÁN.

EGYETEM: LEGÉNY A GATON. Vasárnap dél- előtti 11 órakor: LEGÉNY A GATON.

MÁTYÁS: HAZASSÁGGAL KEZDŐDIK.

Vasárnap délelőtti 11 órakor matiné.

RAKÓCZI: FALU ROSSZA.

RÁDIO

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 6.

BUDAPEST I.: 5.40 Úzen az otthon. 6.40 Ebresztő, torna. 7 Hírek, közlemények, reggeli zene. 10 Hírek. 10.15 Székelyvárosi Tűzoltó- zenekar. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15 Rádiózenekar. 11.40 Barcelonai em'ek. Előadás, 12 Harangszó fohász, Himnusz. 12.10 Rádiózenekar. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, viz- állásjelentés. 13.30 Honvédek zenek. 14 Weidinger Ede szalonzenekara. 14.30 Hírek, műsorismertető. 15 Beszárk-zenekar. 16 Ma- gyarok és bolgárok. Felolvasás. 16.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17 Pertis Pali cigányzenekara muzsikál. 17.30 Szőlészeti, borászati időszerű tanácsadó. Előadás. 17.55 Óbudavártól a ki- vándorhangversenyig. 18.50 Hírek. 19 Távöl- felderítők az ellenség felett. Hadtudósító szá- zad közvetítése. 19.15 Herbert Ernst Groh hangversenyének közvetítése. A szünidőben kb. 20.05 Vitéz Bodor Aladár költeményeiből ad elő. 21.25 Dohnányi: Szimfónikus percek. 21.40 Hírek. 22.10 Rádiózenekar. 23.10 Könnyű mu- zika. 23.45 Hírek.

Kivételes esetektől eltekintve

A belügyminiszter eltiltotta az utcanev-változtatásokat

BUDAPEST, május 5. A belügyminiszter a következő rendeletet intézte a törvényhatósá- gok vezetőihez:

Arról értesülők, hogy egyes városok és községek utcáik, tereik elnevezését sokszor kellő indok nélkül megváltoztatják. Eltekintve attól, hogy az utak, utcák és terek névváltoztatása számos esetben indokolatlan, az ilyen névváltoztatásokat a háborús viszonyok miatt nem tartom időszerűnek és célszerűnek. Az utcaelnevezések megváltoztatása ugyanis körülményessé és késedelmessé teszi a magánfelekhez intézett hivatalos iratok kézbesítését, ami a

kézbesítő közegek nagyrésznének hadbavonul-ásával amúgy is nehézségekbe ütközik. De ezek a névváltoztatások közlekedési szempont- ból is időlegesen zavart és bizonytalanságot teremtenek. Ezen felül a névváltoztatással az utcanev- és házjelzőtáblák kicserélése folytán tetemes költség is merül fel, pedig a jelenlegi gazdasági helyzetben minden felesleges kiadást kerülni kell. Nyomatékosan felhívom tehát a törvényhatóságok vezetőit, hassanak oda, hogy a városok és községekben levő utcák és terek neveit, egyes egészen kivételes indokolt ese- tektől eltekintve, ne változtassák meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavanként 7 fillér, vastagabb szedéssel 14 fillér, a legkisebb hirdetés díja tíz szög 70 fillér. Állást keresők részére szavanként 4 fillér, vastagabb szedéssel 8 fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresők részére 40 fillér. Kézírt költség: Cím a kiadóban és jelzés hirdetések után 20 fillér. Kedvezményes árak nagyobb köteteknél. — Apróhirdetések előre fizetendők. Vidékről bélyegeken is beküldhetők.

Házasság és levelezés

„MÁJUS” jelígre levél van. Kérem átvon- ni. 02181

VEGYES

FEKETE ZIPZAROS aktatáskámat, addó- könyvekkel, nyugtákkal negyediken reggel 8 óra 15 perckor Varga kávéház előtti 20. sz. nyilvános telefonfülkében elhagytam. Kérem becsületes megtalálót, juttassa el magas juta- lom ellenében okmányaimat Majális-utca 26. szám alatti lakásomra. Hartig Vilmos. 1234 3000 pengő társat keresek. „Sürgős” jelí- ge. 01436

ERNYŐÜZEM (Wesselenyi-utca 4., udvar- ban) szakszerű ernyőjavítást, áthúzást vállal. Kész ernyők raktáron. F

ONÁLLÓSÍTÁSI alaptól, üvegezés, kép- keretezés, olcsón készül Farkas Emilnél, Deák Ferenc-utca 18. F

KERESEK működő üzletvezető társat óva- dékkal, nős és szakmabeli előnyben. Cím a kiadóban. 01450

MERNOROK. Építésszek, iparosok. Költség- vetések, számlák beadványok, okmányok le- írását, fordítását és sokszorosítást, iskolai dol- gozatok elkészítését szakszerűen és pontosan vállalja Istok János iroda, Deák Ferenc-utca 11. Telefon 43–16. F

TANITOK középiskolásokat. Levelezőla- pon tessék keresni. Dobó Béla tanárjelölt, Má- tyás király-utca 2. 1232

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ komplett topolya telepháló. Főter 20., emelet, balra. G. 117

HASZNALT ruhát, ócska butort veszünk és eladunk. Hívásra házhoz megyünk. Bene- dek, Timár-utca 14. F

6 LITER fogyasztású Topolino kis autó eladó. Cím a kiadóban. 1227

ELADÓ egész búkkfa háló, félerészből is, egy ebédlő színtén. Káldi György 3, délutáni órákban. 01431

ELADÓ sötétbarna egészen új kosztüm, 35-ös és 38-as cipők. Megtekinthető Arany János-utca 19. szám, hátul az udvarban bal- ra. 01440

KONYHÁK nagy választékban olcsón el- adók. Theil, Munkácsy-utca 24., állomásnál. F

HASZNALT varrógépeket, kerékpárokat vesznek. Javításokat vállalok. Széchenyi-tér 9. Varrógépraktár. Hívásra házhoz megyek. F

DIOFURNIROS háló és modern konyhák olcsón eladók. Dermatán innen, Hory Béla-u. 9. 01451

BÖRDIVÁN két bőrfotelel eladó. Izabella utca 3. 1231

KANÁRI MADARAK különböző színek- ben eladók. Arany János-utca 9. 01452

PERZSASZÖNYEGEK, antik szalagarni- tura eladó. Mátyás-tér 14. I. 23. 1238

RÉSZLETFIZETÉSRE kaphatók olajfestmények ismert művészekről, blondestelkerettel. Képekreskdes, Mun- kácsy-utca 18. (állomásnál). F.

ALKALMAZÁS

FOGTECHNIKUS segédet keresek perfect kauscsuk és fehérnemű munkát azonnali be- lépésre. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével Szentmihályi Sándor műfogtechnikai labora- tórium Nagybánya, Horthy Miklós-ut 24. küldendők.

FÜSZER SZAKMÁBAN jártas kereskedő- ség azonnali belépésre a szamosújvári „Han- gya” Szövetkezetnél alkalmazást kap. Érde- klődők forduljanak oda. Gy

NŐFODRASZ állandó alkalmazásra. Jó fizetéssel felvétetik (lehet nő is). Cím Jókai- utca 6., Horváth szalon. 01429

ONÁLLÓAN dolgozó butoraszalosságde- ket állandó munkára alkalmazok. Mussolini- utca 8. Péterffy. 01433

BORBÉLYSEGÉDET állandó munkára felvész Nagy, Kossuth Lajos-utca 2. 1228

NŐFODRASZSEGÉDET, vagy segédnőt jó fizetéssel keresek. Vura, Mussolini-ut 67. 01448

ÁLLÁSTKERES

PERFEKT gépirónót, aki bérleszámlában, valamint OTI, személyzeti adó és levelezésben gyakorlatlalt bír, keres azonnali felvételre nagy iparvállalat. Jelentkezés: Pataki-utca 10. szám alatt. 01423

HÁZMFISTERI állást keresek fiamnak, aki víz és villanyyszerelő. Cím a kiadóban. 01432

KERESKEDELEMBEN teljesen jártas ma- gántisztviselő, mint raktárnok, felügyelő, vagy bármely bizalmi állást keres. Szíves megkeres- tés „Megbízható” jelígre a kiadóra kérék. 01384

HÁZVEZETŐNŐI állást vállalom magá- nos uriembérel. Középkorú, intelligens, ki- resztény urnő vagyok, vidékre is elmegyek, esetleg anyahelyettesnek is. Kívánatra fény- képet és küldök. Megkereséseket „Komoly” jelígre a kiadóra kérék. 01449

INGATLAN — LAKÁS

ELADÓ Andrassy-ut 37. szám alatt 2 szo- ba, konyha, speiz, nagy telek 30.000 pengő- ért. F

GARZONLAKÁST keresek butorazva, vagy anélkül. Május 15, vagy június 1-re. — Telefon 15–78. 01437

KERESEK 3. esetleg 2 szobás lakást köz- pontban. Cím Szígyártó nőiszabónál, Kossuth Lajos-utca 24. 01441

MUHELYHELYISEG kiadó. Petőfi-utca 42. 1235

KOLOZSVÁR, Csermalom-utca 2–4. sz. alatt egyholdas telek eladó. Gyárhelyiségnek, vagy szállodának alkalmas. 01447

KI HAJLANDÓ lakbér fejében Békási-ut 1. számú telkemen fedél alatti 2 szoba, mel- lékhelyiségekből álló házam egészben, vagy részbeni befejezési munkálatainak költséget fedezni? Varga-utca 8. 1237

ELADÓ 1000 négyzetméter bekerített ház- hely. — Dónáth-ut 35. szám. — Értekez- ni Gábor Ferenc, Malom-utca 18. 01445

KÜLONBEJÁRATU butorozott szobát ke- resek azonnalra. „Szerényigényű” jelígre. 01444

Richter: II. Lajos és Wagner Richárd

A modern kor legérdekesebb fejedel- mi egyénisége volt II. Lajos, a bajor- rok királya, Erzsébet királynő nagy- bátyja. Életének legértékesebb és egyben legérdekesebb mozzanatai a Wagner-hez fűződő kapcsolatokban kereshetők. Ez a barátság megszabta mindkét férfi, az uralkodó és a mű- vész pályájának fejlődését és új táv- latba helyezte Wagnernek egész éle- tét. Aktuális könyv, különösen most, a Wagner-jubileum idején.

Ára füzve 10.40, kötve 12.80 P

Kaphatók az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Vi- dékre utárvétellel is azonnali meg- küldjük. Kérje az új tavaszi könyv- újdonságok nagy képes jegyzékét.

Beiktatták új hivatalába a kolozsvári járásbíró-ság elnöét

KOLOZSVÁR, május 5. Kedden, május 4-én teljes ülést tartott a kolozsvári királyi ítéltábla. A teljes ülés keretében tette le a hivatalos esküt a kolozsvári ítéltáblához ítélőbírói minőségbe kinevezett dr. Jankovits Béla királyi járásbíró-sági elnök. A hivatalos eskütel után a bírák, élén Vékás Lajos dr. ítéltáblai elnökkel, jókívánságokat fejezték ki és bensőséges szavakkal üdvözölték dr. Jankovits Béla járásbíró-sági elnököt, aki új állását a hivatalos eskütel után már el is foglalta.

Megkezdte a törvényszék Koch László sertésbizományos perének tárgyalását

KOLOZSVÁR, május 5. Bonyolult sertés-szállítási ügy került kedden délelőtt tárgyalásra a törvényszék büntető hármas tanácsa előtt. Az előzmények a következők:

Meg a múlt év március 16-án Kolozsvár városa szerződést kötött Koch László sertésbizományossal, aki nehézezer darab sertés leszállítására kötelezte magát. A múlt év tavaszán és nyári hónapjaiban a bizományos a lekötött sertésmennyiségnél több, mint a felét, közei 2000 darabot le is szállított a városnak, de a rendes közvetítői százalékon kívül sertésenként 60 pengő felárat is számított. Emiatt került később összeütközésbe az ármegállapító hatóságokkal, aminek következtében 1942 november 23-án elrendelték letartóztatását és egyben megindították ellene a sorozatos elkövetett árdrágítás miatt a büntető eljárást.

A széles körben elágazó bonyolult ügy kedden délelőtt került főtárgyalásra Vitos Pál dr. elnökletével a törvényszék büntető hármas tanácsa előtt. A vádat Albrecht Zoltán dr. királyi ügyész képviselte, míg a védelmet dr. Bartha Ignác, országgyűlési képviselő, ügyvéd és dr. Szegedi Sándor budapesti ügyvéd látrák el. A főtárgyalásra 26 tanu vonult fel, akinek kihallgatása az egész első tárgyalási napot igénybe vette. A vádirat felolvastása után az immár hetedik hónapja letartóztatásban levő vádlott Koch László azzal védekezett, hogy a várossal kötött megállapodást betartotta, a szerződésben lekötött sertésmennyiségnél több, mint felét még letartóztatása előtt le is szállította a városnak és őrizetbevétele után a többi lekötött sertést is megkapta a város. Kijelentette továbbá vallomásaiban, hogy az általa Kolozsvár városának szállított hízott sertések a maximális áron kerültek a fogyasztókhoz, s ha egyes rételeknél a megengedett közvetítői százalékon kívül számított is felárat, az nem terhelte a fogyasztók közönségét.

A vádlott kihallgatása után a tanukihallgatások sor. Elsőnek Vásárhelyi László polgármesterhelyettes mondta el terjedelmes tanuvallomását. Behatóan ismertette a bíróság előtt a múlt év márciusában kelt megállapodásnak minden részletét. Szakértői tanuvallomásában arra is rávilágított, hogy a múlt év tavaszán és nyarán egyideig bizonyos nehézségek mutatkoztak a város husellátása körül s maga a város vezetősége mindent elkövetett, hogy a lakosság ne maradjon hosszabb ideig sertéshús nélkül. Tanuvallomása során a polgármesterhelyettes a város és Koch László között létrejött megállapodásról hivatalos iratokat is bemutatott a bíróságnak. Vásárhelyi László dr. tanuvallomása után Hegedűs Sándor dr. városi tisztviselő, a közlélményi hivatal volt főnöke, majd Bikkfalvy Ferenc dr. tanácsnok, a közellátási hivatal jelenlegi főnöke, továbbá dr. Jancsó tanácsnok, városi számvéviségi főnök és dr. Szacsavay polgármesteri titkár mondtak tanuvallomást az ügyben.

Délután került sor a többi tanukihallgatásokra. A tárgyalás este 8 óráig tartott. Ekkor Vitos Pál dr. tanácselnök a tárgyalást felfüggesztette és elnapolta június 19-re, amikor is még néhány hátralevő tanu hallgatnak majd ki. A keddi főtárgyalás végén a védelem részéről dr. Bartha Ignác védené szabadlábra helyezését kérte a bíróságtól, óvadék ellenében, azzal az indoklással, hogy a főtárgyalás során a tanuvallomásokból nem látszik indokoltnak további fogvatartása. A vád képviselője, dr. Albrecht Zoltán ügyész a vádlott további letartóztatása mellett foglalt állást. A bíróság rövid tanácskozás után elvetette a védelem kérését s kimondta, hogy a vádlott az ügyben egész vagyonával felelős és ezért óvadék ellenében sem helyezhető szabadlábra. Az érdekes, bonyolult ügyben a kolozsvári törvényszék június 19-én folytatja a főtárgyalást.

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

Huszonhat ponttal a KEAC és a KKASE áll a kerületi bajnokság élén

Május 16-án lesz a rangadó

KOLOZSVÁR. A kerületi bajnokságok küzdelmei hétről-hétre mind izgalmasabbnak ígérkeznek. Vasárnap a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra:

Kolozsváron KAC II.—Korvin, KEAC—DSE, Bátya II.—KKASE, KMÁV II.—Postás, KMTE—Korvin.

Szamosújváron a Törökvs. a BMSE ellen játszik. A legutóbbi fordulóban meglepetésnek számít a KEAC nagy gólarányú győzelme Besztercén a BMSE ellen, míg a KAC II. pontversenysége a Sz. Törökvs. szemben.

A kerületi bajnokságban egyenlő eséllyel indul a bajnoki címért úgy a KEAC, mint a KKASE.

Mindkét csapatnak jelenleg 26—26 pontja van, bár a KEAC egy mérkőzéssel kevesebbet játszott.

A kerületi bajnokság rangadója május hó

Május 16-án Nagybányán szerepel a Ferencváros

Élénk sportélet a bánya-városban

Nagybányáról jelentik: A 21 ezer lakosú bányavárosban igen élénk a sportélet. Az NSE a május 16-iki CSAK elleni mérkőzést az MLSZ hozzájárulásával egy nappal előbb, május 15-én bonyolítja le, mivel 16-án a Ferencváros vendégszerepel Nagybányán az NSE ellen. A mérkőzéssel párhuzamosan levante tehetségkutató atlétikai verseny is lesz, melynek küzdelmei már szombatn reggel megindulnak, míg a döntőket a mérkőzés előtt bonyolítják le.

Az NSE mellett két NB. III-as csapat is játszik a bányavárosban, a „Jó Szerencsét SE” és a Petrozsényi SE. Mindkét csapat igen szép helyezést ért el eddig a bajnokságban. A kerületi bajnokságban 8 csapat küzd a bajnoki pontokért. A Széchenyi SE (Kápolnok Monostor), Kincstári AC (Felsőbánya), Laposayai LE, Kereszthegyi FC (Nagybánya), Jó Szerencsét II., NSE II. és az Alsóferenczi Szerencse SE. Ezek közül az utóbbi négy csapatnak ifjúsági együttesei is vannak, amelyek a bajnokságot küzdenek. A levante bajnokságok küzdelmei során az NLE, a Nagybányai All. Gimnázium a Szatmári All. Gimnázium, a Szatmári Ref. Gimn., a Szilágyi-somlyói, Szilágysehi, Nagysomkúti, Zilahi és a Kálmándi Levante Egyesületek küzdenek meg egymással a bajnoki pontokért.

A levante járásparancsnok. Majoros szándos. Mann Auréllal, a levante sportelődőjével együtt lelkesen dolgozik az ifjúság nevelése érdekében és szorgalmasan készülődnek a közeli hetekben megrendezendő nagy levante cseményekre.

Élénk az élet a többi egyesületeknél is, valamint a Nagybányai JT-ben, ahol Mann Aurél vezetése mellett jelenleg 42 játékező hallgatja végig a JT előadásait, akik május 15, 16-án vizsgáznak a Budapesti és a Felső Tiszai kerületből kiküldött ügyvezetők előtt.

Készülnek az országos bajnokságokra A KTC teniszezői

KOLOZSVÁR. Erdély egyik legrégibb sportegyesülete, a Kolozsvári Tenisz Club, vasárnap, május 9-én délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését a KTC sétateri tenisztelepén. A Tenisz Club az elmúlt vasárnapról kezdve megvívotta sétateri teniszpályáját és játékosai lelkesen készülnek a közelgő országos Nemzeti Bajnokságokra, melyet május 22—29. között Budapesten rendeznek. A KTC színeit az országos bajnokságra

16-án lesz, mikor is a KKASE a KEAC

ellen játszik sorsdöntő mérkőzést.

Ha ezen a mérkőzésen a kereskedők kiváló együttese meg tudja szerezni a mérkőzés két pontját, úgy esélye van a bajnokság megnyerésére is. A 16-ik forduló után a bajnokság állása a következő:

1. KEAC	15	13	—	2	66:8	26
2. KKASE	16	13	—	3	51:24	26
3. DMÁV	16	9	1	6	54:31	19
4. KAC II.	15	8	3	4	37:29	19
5. DSE	16	9	—	7	39:26	18
6. Bátya II.	16	8	—	8	39:37	16
7. Sz. Törökvs.	16	7	2	7	33:39	16
8. KMÁV II.	16	7	1	8	47:43	15
9. Postás	16	7	1	8	31:40	15
10. BMSE	16	5	1	10	33:55	11
11. Korvin	16	2	1	13	13:57	5
12. KMTE	16	2	—	14	9:19	4

kon az eddigi tervek szerint Pusztay, Dóczy dr., Csongár, Komoróczy és Baátzné képviselik. Az edzéseket naponként tartják a TC játékosai a városi sporttelep mellett levő saját tenispályáin. Mindazok, akik az egyesület színeiben óhajtanak a jövőben teniszezni, beiratkozhatnak esténként 6 és 8 óra között a tenispályán.

Befejezés felé közelednek a küzdelmek az NB II. Mátyás-csoportjában

KOLOZSVÁR. Az NB. II. Mátyás csoportjában vasárnap az utolsó előtti forduló bonyolítja le. Ennek során Debrecenben a DVSC a CSAK ellen, Békéscsabán a Törökvs. az NSE-vel, Marosvásárhelyen a Sz. MÁV az MPMTE ellen játszik.

Kolozsváron helyi rangadó lesz a Bátya és a KMÁV között. Erre a mérkőzésre mindkét csapat lelkesen készül és az a KMÁV-ra sorsdöntő is lehet. A kiesési zónában a KMÁV, MPMTE, CSAK és a B. Törökvs. vannak, akik közül bármelyik kieshet az NB. II-ből. A KMÁV-nak, mely utolsó két mérkőzését vasárnap a Bátya és május 16-án Kolozsváron a B. Törökvs. ellen játszsa le, reménye van arra, hogy az esetben, ha mindkét mérkőzést megnyeri, elkerül a veszélyes zónából és az élcsoportban köt ki.

Sikeresen szerepel a KEAC a főiskolák kosárlabdabajnokságokon

BUDAPEST. A főiskolai kosárlabda bajnokságok küzdelmei során a Kolozsvári EAC egymásután aratja szép győzelmeit. Az alig két hónappal ezelőtt megalakult férfi kosárlabda csapat vasárnap a Szegedi EAC ellen 24:18 (8:9) arányban, míg a Képzőművészeti Főiskola csapata ellen pedig 64:33 (30:15) arányban győzött. A bajnokságok második napján a KEAC nagy fölénnyel legyőzte a DEAC-ot is 69:28 (30:14) arányban, de a Kassai FSC-től balszerencsés küzdelem után 40:36 (24:22) arányban vereséget szenvedett. A KEAC pompás szereplése sportkörökben kellemes feltűnést keltett.

A KAC atlétikai szakosztálya felhívja tagjait és összes versenyzőit, hogy f. hó 7-én este 8 órakor jelenjenek meg a KAC Unió-utcai Clubhelyiségében tartandó szakosztályi alakuló ülésen. A letárgyalandó kérdések fontosságára való tekintettel feltétlenül kérjük az összes tagok megjelenését.

KÖZGAZDASÁG

Tanoncotthonokat, ipariskolákat, közmühelyeket és gyárakat kér Székelyföld a kormánytól

KOLOZSVÁR, május 5. A Magyar Mérnök és Építészegylet kolozsvári csoportja által a Székelyföld iparosítása érdekében rendezett tanácskozás termékeny vitát eredményezett. Erdély iparosításának nagy kérdéséhez újabb tanácsokkal szolgált hozzá Csizsár Lajos építész-mérnök a Marosvásárhelyi Magyar Iparos Tanuló Otthon alapítója is, aki figyelemreméltó és gyakorlati elgondolásait emlékiratban juttatta el a kormányhoz és mindazokhoz, akiknek szava lehet ebben az ügyben.

Emlékiratában hangsúlyozza, hogy a kevés földbirtoku székely nép földjéből csak bizonyos számú családtagot tud elartani. A fölöslegnek: a terhet jelentő résznek már foglalkozás után kell néznie, iparosnak kell mennie. Erdély iparosítása

tehát a legfontosabb nemzetgazdasági érdek. Amde ennek az iparosításnak az előfeltételeit meg kell teremteni. Fiu- és leánytanoncokat kell nevelni, ezek részére pedig bennlakással egybekötött tanoncotthonokat kell létesíteni. Fiutanoncotthonokat kell létesíteni Gyergyószentmiklós, Csikszékreda, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely, Székelyudvarhely és Székelykeresztúr városokban. Internátus nélküli tanoncotthonokat pedig Nyárádszereda, Marosheviz, Ditró, Szarhegy, Alfalu, Kászonimpér, Csikszentmárton, Barót, Kovászna, Parajd és Szentegyházas-oláhfalva községekben. A székely lányok iparra való nevelése érdekében szükségesnek tartja Csizsár mérnök leánytanoncotthonok létesítését is és pedig Budapest, Nagyvárad, Kolozsvár, Szatmár,

Marosvásárhely, Szászrégen, Székelyudvarhely és Sepsiszentgyörgy városokban, Budapesten lehetőleg többet is.

Szükség van megfelelő számú fiu és leány ipari középiskolákra is. Így Nagybányán bányászati szakiskolát, Kézdivásárhelyen bőrfeldolgozó ipari és bőrlé-állítási, timárpári szakiskolát, Marosvásárhelyen a kőműves, kőfaragó és építészeti mesterségre építőipari tanfolyamot, a jelenlegi ipari középfokú szakiskola internátusának bővítését, internátus-sal egybekapcsolt női ipariskolát és kereskedő tanoncotthon létesítését kéri. Székelyudvarhelyen a meglévő anyag- és faipari középfokú szakiskola internátusának bővítését, női ipariskola létesítését, Székelykeresztúron pedig Erdély nagy-szerű természeti kincseinek megismerése érdekében vegyeszeti középfokú ipariskolát, Gyergyószentmiklós internátussal egybekapcsolt kőfaragó és csiszoló szakiskolát, Csikszékredán mechanikai órasipari és elektromosipari szakiskolát, végül Sepsiszentgyörgyön női ipariskolának létesítését tartja feltétlenül megvalósítandónak.

Rátért ezután emlékiratában a szorosán vett iparosításra is. Gyergyó nagy-szerű kővei megkövetelik — írja —, hogy ezen a vidéken a Sziléziában lévő hasonló házi kézműfaragó ipari vidék létesüljön. Erdélyben nagy szükség van cementre. Cementgyár létesítése első-sorban a földgáz közelléte miatt Marosvásárhelyen kívánatos. Ds vidékén is lehetne nagyobb cementgyárat létesíteni. Szolnok-Dobokában egész hegyláncok vannak vulkánikus hamuból, ezért ezen a vidéken trasszöröggyárat kell létesíteni. Erdélyben a trassz — állapítja meg — megnevelés következtében nem vált népszerűvé, pedig elsőrendű olcsó és jó építőanyag. A földgáznak Nagybányára való bevezetése révén közel lesz a legfinomabb alabástromgipsz gyártásához alkalmas kőzet, Zsibó vagy vidéke magyar-góc alkalmas gipszgyár létesítésére. A téglá- és cserépgyáraknak nagy szerepük lesz a háború utáni években. Sürgeti ezért, hogy Marosvásárhely városa azonnal vegye háziüzembe a téglagyártást és cserépkészítést, ne adja a gyárat laikusoknak bérbe, mert a gyár ezáltal tönkre megy. Fontos volna még téglagyár létesítése a földgáz és jó anyag következtében Nyárádszeredában. Kavicszókat kell építeni Ditróban, Gyergyóvárhelyen és Ilva mellett és Parajdon, ahol mindent nagymennyiségű bazalt van.

Életrevaló megoldási módokat ajánl Csizsár Lajos emlékiratában és ha azokat illetékes tényezők meg is szívelik, Erdély iparosítása nagy lépésekkel halad majd előre.

Rendőrségi bűnügyi napló

KOLOZSVÁR, május 5. A rendőrség bűnügyi naplójában az utóbbi 24 óra eseményei között az alábbi adatokat találjuk:

A néhány nappal ezelőtt, az Unió-ut-cában dr. Polcz Radó ügyvéd irodájában történt betörés tetteseit a rendőrség bűn-ügyi osztálya elfogta. A tettesek Móni András, Téglás-utca 88. szám alatt lakó 20 éves napszámos, Veress Albert, Árpád-ut-cában lakó 20 éves cipészsegéd és Kovács Antal, Lépcső-ut-cában lakó 29 éves napszámos voltak. Kihallgatásuk során mindhárman beismerő vallomást tettek. Megállapítást nyert, hogy az Unió-utcai betörésen kívül ők követték el a Téglás-utca 29. számú házban Domokos János lakásán és Szombati Róza Kriza-utca 1. szám alatti házában történt betöréseket is. A rendőrségi vizsgálat után a három tettest további eljárás végett átadták az ügyésznek.

Ugyancsak kedden adta át a rendőrség a járásbíró-ságnak Oraján Traján 24 éves, marosvásárhelyi illetőségű géplakatossegédet, akit néhány nappal ezelőtt tetten-érték lopásán. A fiatal géplakatossegéd a vasuti állomás III. osztályu várótermében ellopta Kapcsi Ferenc királyherceci földművesnek 150 pengő értékű ruha- és fehérművel telt utazókosarát. A rendőrség közgei abban a pillanatban fogták el, amint távozni akart az állomás elő-csarnokából. A tettenért és elfogott tolvaj további sorsa felett a járásbíró-ság fog dönteni.

KEDDEN folytatták a főiskolai kosárlabda bajnoki versenyt a Muegyetem szab-dtéri pályáján. Eredmények: BEAC—KEAC 53:33 (27:18). SEAC—Képzőművé-szek 31:20 (8:4). TFSE—KEAC 43:7 (13:1). MAFC—KEAC 36:12 (15:8). A baj-noki versenyt szerdán délelőtt és délután folytatják.

Figyelem! Csak az Ellenzék hírdetése eredményesek.

A háboru kezdete óta a háromhatalmi egyezmény hadereje harmincegymillió BRT angolszász hajóteret süllyesztett el

BERLIN, május 5. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az idei év első négy hónapjában a brit-északamerikai kereskedelmi hajózás a német haditengerészet és a légierő tevékenysége következtében majdnem 400 hajót vesztett, kereken 2,5 millió bruttó regisztertonna ürtartalommal. Az elmúlt évben ebben az időben mindössze 234 hajót süllyesztettek el 2,1 millió bruttó regisztertonna ürtartalommal, úgyhogy az idei elsüllyesztési eredmények 15 százalékkal mulják felül a tavalyi eredményt. Az idei áprilisi hónap rendkívül kedvezőtlen időjárási viszonyai mellett ez az eredmény rendkívüli figyelmet érdemel. A háboru kezdete óta a német haditengerészeti és légierő összesen 26,1 millió bruttó regisztertonna brit-északamerikai kereskedelmi hajóteret süllyesztettek el, míg a háromhatalmi egyezmény véderejének együttes eredménye meghaladja a 31 millió bruttó regisztertonnát.

A kubáni hídfőnél visszaverték a Szovjet újabb támadását

Berlin, május 5. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti arcvonal helyzetéről: A kubáni hídfőnél a bolsevisták az előző napi veszteségteljes támadások után csak egy helyen tudtak csapatokat összegyűjteni helyi jellegű előretörésre Krimszkaja térségben. A bolsevisták vállalkozásának célja az volt, hogy megszeresszenek egy összekötő hídat, minthogy a német és szövetséges csapatoknak ezilárd és kiépített harci berendezésekben sem a repülőtérműveletek, sem a pergőtűz említésre méltó mértékben kárt okozni nem tudott. E keseredett és sikeres harcot vívtak a támadókkal. A támadó szovjetkatonákat általában már az előterepen felfogták. Két helyen sikerült benyomulniuk a német és szövetséges állásokba. A szomszédos ezakaszkórá gyorsan odahozott beavatkozási tartalékok azonban a betörési helyeket gyorsan elrekesztették és azután szemközt és oldalból intéztek ellentámadásokkal a bolsevistákat visszaverték, megfosztva őket minden sikertől. Két betörési helyen az esti órákig 9 harcocsit, az egész támadási szakaszon pedig 27 bolsevista harcocsit semmisítettünk meg. A szovjet csata és vadászpilóták 39 gépet veszítettek egy nap alatt. A felderítők megfigyelték, hogy az Azovi-tenger egyik kisebb kikötőjében a szovjet partraszállási osztagokat helyezett készenlétebe. Gyors német harciszilárdok bombákkal és tüzfegyverekkel oly sikeres támadást intéztek ellenük, hogy hat elindulásra készen álló, csapatokkal és hadianyaggal megrakott csónak percek alatt elsüllyedt, nyolc pedig oly erősen megrongálódott, hogy már nem lehetett őket használni. Öreltől északra a német utasok nagy rohamcsapat vállalkozást hajtottak végre a szovjetállások ellen. A bolsevisták harci állásait 1200 méternyi szélességben felgöngyölítették, kifüstolták és a

harci berendezéseket szétrobbantották. Egy másik sikeres vállalkozásukban 41 kísérőgépet, valamint ezek mögött nagyobb távolságra 17 állásul szolgáló kísérőgépet ellenrohammal elfoglaltak és személyzetüket megsemmisítették. A két vállalkozásról 138 foglyot hoztak. — Leningrád térségén a hadsereg messzehordó tüzsége lövéseivel felgyújtott egy szovjet

olajfinomítót. Hét nagy olajtartály teljesen kiégett. A Murman-vasút elleni támadásukban a légi fegyvernem harci kötelékei hét szállító vonatot kisiklattak, ezenkívül megsemmisítettek kilenc mozdonyt. Az egész keleti arcvonalon légiharcokban 44 szovjet gépet lőttünk le. A német és szövetséges légierők vesztesége öt gép volt.

Több mint négyezer repülőgépet vesztett ezidén a Szovjet

BERLIN, május 5. (MTI.) Illetékes német helyről közlik a Német Távirati Irodával: Az egész keleti arcvonalon januártól áprilisig 4067 szovjet repülőgépet lőttek le.

BERLIN, május 5. (MTI.) A Német Távirati Iroda értesülése szerint a brit és az északamerikai légihaderő áprilisban Európa és Észak-Afrika felett összesen 967 repülőgépet vesztett. Ebből Norvégia, a megszállt nyugati területek és a németbirodalmi terület felett 482, legnagyobb részt többmotoros bombázót lőttek le. Ezeket a gépeket német vadászok, a légihaderő légvédelmi tüzsége és a német tengeri haderő egységei pusztították el. 485 gépet a német és az olasz légihaderő, a szövetséges tengeri egységek és az Észak-Afrikában küzdő német-olasz csapatok a Földközi-tenger, Észak-Afrika és Olaszország felett.

ELLENSÉGES REPÜLŐK BOMBÁZTAK KONSTANCÁT

BUKAREST, május 5. (MTI.) A Stefani-iroda közli: Hivatalosan jelentik: Május 3-án napközben ellenséges repülőgépek támadást intéztek Konstancia város ellen. Néhány bomba kisebb anyagi kárt okozott. A lakosság között lényegtelen veszteségek voltak. A román és a német vadászpilóták, valamint a légvédelmi ütegek 2 ellenséges repülőgépet lelőttek. A gépek a tengerbe estek. Egyikük személyzete sikertelenül megkísérelte, hogy ejtőernyővel megmentse életét. Valamennyiüket elfogták.

A német nehéztüzérség Leningrádot bombázta

BERLIN, május 5. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli: Az ellenség folytatta súlyos támadásait a kubáni hídfő ellen, de tegnap sem tudott eredményt elérni. A súlyos elhárító harcok folytatódnak. A keleti arcvonal többi szakaszán a nap nyugalomban telt el. A hadsereg nehéztüzérsége jó eredménnyel ágyúzta Leningrád hadifortosságai berendezéseit.

A tuniszi arcvonalon lényeges harc kedden nem zajlott le. Tervszerű mozdulatok után az északi szakaszon kedvezőbb állásokat foglaltunk el, anélkül, hogy az ellenség észrevette volna. Itt a nagyfontosságú berendezések elpusztítása után Mateur helységeit harc nélkül engedték át az ellenségnek.

A megszállt nyugati terület partvidéke ellen nappal támadó brit légi kötelékekből 14

ellenséges repülőgépet, közülük 12 bombavetőt lőttünk le. Légi harcokban két saját vadászpilótánk is vesztett el.

A Német Távirati Iroda értesülése szerint

Az angolok ismét súlyosan bombázták Antwerpent

BERLIN, MÁJUS 5. (MTI.) MINT A NÉMET TÁVIRATI IRODA ÉRTESÜL, ÉSZAKAMERIKAI BOMBÁZÓK KEDDEN MEGISMÉTELTEK TERRORTÁMADÁSUKAT ANTWERPEN POLGÁRI LAKOSSÁGA ELLEN. A KÉSŐ DÉLUTÁNI ÓRÁKBAN NAGY MAGASSÁGBÓL BOMBÁZTAK A VÁROS LAKÓNEGYEDEIT. A LAKOSSÁG KÖRÉBEN ISMÉT SÜLYOS VESZTESÉGEKET OKOZTAK. A TÁMADÁSRÓL RÉSZLETEK RÖVIDESEN VÁRHATÓK.

légi harcok és légvédelmi tevékenység következtében 2 saját gép elvesztése mellett a Szovjet 49 repülőgépet pusztítottak el a hétfői nap folyamán.

Ötszázra emelkedett a grossetói légitámadás áldozatainak száma

RÓMA, május 5. (MTI.) A Stefani-iroda jelenti: A Giornale d'Italia tudósítója újabb részleteket közöl a Grosseto kis város elleni támadásról, amelyet amerikai repülők támadtak meg husvét hétfőjén. Az áldozatok száma 500-ra emelkedett, amelyből 145 halott, köztük 25 10 éven aluli gyermek és 40 nő s kb. 300 sebesült, akik közül 42 gyermek. 24 gyermeket géppuskákkal lőttek le. A kis városka kórházában 15 óra leforgása alatt 40 amputációt hajtottak végre és 30 hasműtétet végeztek. Az északamerikai pilóták esztelen támadása következtében egész családok kipusztultak.

246.000 BRT hajóteret süllyesztettek el a japánok

Tokió, május 5. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A japán főhadiszállás egyik közleménye szerint a japán buvárhajó fegyvernem április végén a Csendes-óceán délnyugati vizein a következő eredményt érte el: elsüllyesztett 3 ellenséges szállítóhajót 12 ezer bruttó regisztertonna, egy szállítóhajót 8000 bruttó regisztertonna, továbbá egyet 6000 bruttó regisztertonna ürtartalommal. A japán

haditengerészet március 28-án az Oro-öböl ellen intézett első légitámadása óta 35 ellenséges szállítóhajót, összesen 220.000 bruttó regisztertonnát süllyesztett el. Különösen fontos ez a tény, mert ezek a szállítóhajók az ellenséges csapatok utánpótlásának szolgálatában állottak. A Csendes-óceán déli vizein lévő támaszpont felé haladtak a gőzösök. A hajók fele üzemanyagot és élelmiszert szállított.

A Csendes-óceánon változatlanul Japán tartja kézben a kezdeményezést

LISSZABON, május 5. (TP.) A londoni rövidhullámú rádió kommentátora rámutat arra az aggodalomra, amelyet a Port-

Darwin ellen intézett legutóbbi japán légitámadás Londonban kiváltott. Ez a támadás a szövetségesek légiuralmát a

Csendes óceánon ismét lényegesen megcsorbitotta. Londonban kijelentették, hogy a délnyugati Csendes óceánon még mindig japán kézen van a kezdeményezés és nagyon nehéz feladat lesz ezt tőle elragadni. Ezt a megállapítást erősíti meg az Egyesült Államok volt tókiói nagykövete, aki kitűnő ismerője a japán haderők erőviszonyainak.

A tengelycsapatok kiűritették Mateur helységét

RÓMA, május 5. (MTI.) A Stefani-iroda közli az olasz főhadiszállás 1074. számú alábbi jelentését:

Tunisz északi vidékén a tengelycsapatok kiűritették Mateur helységét. Az arcvonal egyéb részén időnként tüzségi párbaj volt. Az egyes különítmények erős tevékenységet fejtettek ki. Repülőalakulatok éjszakai támadás során bombázták az ellenség ellátó támaszpontjait.

Az egyik korvettnünk, amelynek parancsnoka Alberto Cecacci korvettkapitány, elsüllyesztett egy ellenséges buvárhajót. A buvárhajó parancsnokát, 5 tisztjét és 41 matrózát foglyulejtette.

Mátyás Király mozgósínház

Ma utoljára!

Muráti Lili

vigjátéka:

Házassággal kezdődik...

Ho'nap, csütörtökön premier!

A svéd filmgyártás óriás filmje:

Az igazi férfiak

Főszereplők a svéd filmművészet legjobbjai!

Pompás kiállítás!

Tökéletes játék!

Ujszerű téma!

Az oroszok teljesen bolsevizálják Iránt

ANKARA, május 5. (MTI.) A Stefani-iroda jelenti: Irán északi részében a szovjet térfoglalás mind határozottabb formákat ölt. A polgári biztosok beiktatása után a bolsevisták most a kolhoz-rendszert is be akarják vezetni. Az iráni mezőgazdák azzal akarják ennek a rendszernek elfogadására kényszeríteni, hogy csak akkor adnak nekik mezőgazdasági gépeket és vetőmagot, ha felvétetik magukat a szovjet termelőszövetkezetekbe. Az intézkedések megtételénél, amelyek eddig csak a bolsevisták által megszállt területre terjednek ki, nem kérdezték meg sem a teheráni kormányt, sem pedig azokat a mezőgazdasági szakértőket, akik az iráni földművelésügyi minisztériumban tanácsadóként működnek. A Szovjetnek ezek a rendszabályai nyilvánvalóan az első lépést jelentik abban az irányban, hogy Iránt gazdaságilag bekebelezék a Szovjetunióba. Ez a törekvés igen rossz hangulatot keltett a lakosság körében. Általános a felzúdulás nemcsak a Szovjet ellen, hanem az északamerikaiak ellen is, akik nem tesznek semmit védelmükre.

A Caudillo nagy beszédet mondott a liberálisok és a bolsevizmus ellen

Madrid, május 5. (MTI.) Franco tábornok, spanyol államfő huelvai látogatása alkalmából, amelynek során a lakosság a vörös uralom alóli felszabadulása felett érzett hálája jeléül egy rendkívül értékes győzelmi kardot nyújtott át a Caudillo-nak, aki nagy politikai beszédet mondott, amelyben többi között kijelentette, hogy Spanyolország nemzeti mozgalmának köszönheti, hogy békében és nyugalomban dolgozhatik jövője felépítésén. Franco tábornok ezután a demokrácia, liberális, valamint a marxista kormányrendszereket ítélte el. A liberális rendszert a modern rabizoltság megtestesítőjének nevezte, mert ebben sem szabadság, sem egyenlőség, de még csak gondolat szabadság sem létezik, hanem az egész nép a zsidó nagytőke befolyása és uralma alatt állt. A marxista rendszer Oroszországban, áruval a forradalom alatt, hogy a legnagyobb nyomorhoz vezet, amelyet valaha is egy nép átélt. Szovjetországban valóban nem történt semmi a nép érdekében, minden erőfeszítés csak arra irányult, hogy az országot hatalmas fegyvertárrá változtassák és hogy ezzel egész Európa a vörös pokolnak essen áldozatul — hangoztatta beszédében a Caudillo.

ELLENZÉK politikai naplap

Felelős szerkesztő:

ZATHURECZKY GYULA

Felelős kiadó:

VITA SÁNDOR

Parkettezési

munkálatokat jutányosan vállal

Lőrinczi & Co.,

Zápolya-utca 14. és Szentgyörgy-utca 1. (Sebők-cukrászda)

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. Telefon: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29—23. Csekkzámla: 72036

ALAPÍTÓTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 óra 3.20 P.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 36.80 P.

A japán hadsereg felvonult a szovjet határon

A kubáni hídfőnél rendkívül súlyos páncélos veszteségeket szenvedtek az oroszok — A Tunisz és Bizerta körüli szakaszon heves támadásokra indultak az angolszászok

A RAF terrortámadást intézett Dortmund ellen

MINT A NEMZETKÖZI TÁJÉKOZTATÓ IRODA jelenti a tunéziai harcokról, a harci cselekmények súlypontja kedden a délnyugati szárnyon volt, ahol eddig még nem került sor nagyobb harcokra. Pont du Fahstól délkeletre indított támadásuk célja az volt, hogy lehetővé tegye az angol, valamint a francia segédcsoportok délnyugatra visszamaradt kötelekeinek területi felzárkózását. Az erős tűzérő előkészítés és számos harci bevetés ellenére a tengelycsapatok minden részletében teljesen megtartották állásaikat. A támadók, különösen a francia segédcsoportok súlyos veszteségeket szenvedtek. A tengely léghátrító itései a közelről angol harcokcsik közül kilencet lángbaborítottak, vagy mozgásra képtelenné tettek, még mielőtt a harcokcsik tüzelhettek volna. A többi harcokcsi lőtávolor: kívül maradt. A francia segédcsoportok csoportjai sehol sem jutottak túl az előterepen. Két helyi betörést elértek ugyan, de erőteljes ellentámadásokkal visszaverték őket. Estefelé a támadók kiinduló állásaikba vonultak vissza. Az északi szakaszon kedden súlyos harci cselekmény nem fordult elő. Az inváziós csapatok, miközben óvatossá tapogatóztak előre a tengely új állásai felé, hirtelen rendkívül súlyos tűzérő tüzebe kerültek. Az amerikai és francia kötelekek élei a záporozó tűzben felmorzsolódtak. Az utánuk előrehaladó kötelekek sietve nyugat felé visszavonultak. Mateur térségében a tengely légi erői 7 páncélost lelítáltak a szétromboltak és mintegy 80, csapatokkal és anyaggal megrakott teherkocsit elpusztítottak, illetve mozgásra képtelenné tettek. A Földközi-tenger partján, Tebarka kikötőjétől nem messze a tengely gyors harci repülői bombatalálataikkal lángbaborítottak egy brit gyorsnászdot. Gyors harci repülőgépek támadták Bone kikötői berendezéseit. Veszteség nélkül kedden öt ellenséges gépet lőttek le. Két gépet a léghátrítók lőttek le.

A KELETI ARCVRONAL HELYZETÉRŐL a nemzetközi tájékoztató iroda jelenti: Az időjárás és az utószonok fokozatos javulása dél felől lassanként észak felé halad és ennek következtében kedden a keleti arcvonal több szakaszán megjelentek a harci tevékenység. Miusnál, a középső szakaszon és az Ilmen-tótól délre váltakozó kölcsönös támadó tevékenység mellett nagyobb arányú helyi harcok folytak. A keleti arcvonal középső szakaszán most elsősorban a harci tevékenység fokozódó irányt mutat. A kubáni hídfőnél súlyos elhárító harcok után a feszültség enyhülése volt észlelhető. Az utolsó nagy támadási napon elvesztett 29 páncélosukkal a bolsevisták kerek számban 200 harcokcsit veszítettek. Nyilván ennek a nagy veszteségnek tulajdonítható, hogy a bolsevisták kedden már csak századokból álló rohamcsapataikat a Kubántól délre minden páncélos támogatás nélkül vetették támadásba, úgyhogy azok csaknem teljesen felmorzsolódtak. A szovjet nyomás érezhető enyhülését a német vezetés elhatározta záró mozdulatra használta fel, amelyben az előterepen fekvő Krimszkaja városkát az összes harci berendezések megsemmisítése és az egész anyag elszállítása után kiürítette. Az állások csapatai az északra és délről szomszédos főkötelekbe bekapcsoló állásokba vonultak. A német légi erők ezen a szakaszon a Laguna-tóvidéken és Novorosszijszk térségén 16 szovjetgépet, a léghátrítók pedig háromat lőttek le. A bolsevisták tábori repülőterein a földön 11 gépet pusztítottak el. A Mius szakaszán német gránátosok ellentámadással válasszoltak egy szovjet lövészszázad előretörésére és mélyen behatoltak a szovjet sorába.

Eközben 21 kiserőd-állást kifüstöltek és szétromboltak, személyzetüket megsemmisítették. A Donecnél, amelynek vizálása már csaknem teljesen normális, gránátosokból alakított rohamcsapatok előrehatoltak a keleti partra. Több kilométernyi szélességben szétrombolták a szovjet harci berendezéseit és 220 fogollyal tértek vissza. Oréltól délre vegyes német harci

csoport rohamcsapatvállalkozásban felgyújtották két szovjet század állásait. Az Ilmen-tótól délre a bolsevisták két zászlóaljnyi erővel támadtak egy jól kiépített magaslat ellen, amelyet a német csapatok tartanak megszállva. Egy helyi betörést ellentámadással felfogtunk és a támadókat kiinduló állásaikba üztük vissza. Leningrád térségén messzehordó német

lővegek folytatták a szovjet jegyverkezési üzemek ter- szerű rombolását és legnehezebb lövegekkel lőtték a jegyverkezési üzemet. A legnehezebb gránátok becsapódásai után az üzem egyetlen lángtenger volt. Az utánszállítás elleni támadások során különösen a Don és a Donec közötti közlekedési térséget támadták.

Japán egymillió főnyi hadsereget vont össze az orosz határon

CSUNGKING, MÁJUS 6. (BUD. TUD.) A CSUNGKINGI KORMÁNY LAPJA A TÁVOLKELETI HELYZETTEL FOGLALKOZVA AZT ÁLLITJA, HOGY JAPÁN OROSZORSZÁG KELETI HATÁRÁN EGYMILLIÓ FŐNYI HADSEREGET VONT ÖSSZE. A MANDZSUKUOI HADERŐKET, AMELYEK A LAP SZERINT MINDENKOR A JAPÁN HADERŐ LÉNYEGES RÉSZÉT KÉPEZI, MÁR EZ ÉV MÁRCIUS HAVÁBAN HAT HADOSZTÁLYAL MEGDÖRÖSÍTETTÉK. AMELYNK KÖVETKEZTÉBEN EZ A HADSereg 39 HADOSZTÁLYRA NÖVEKEDETT. JELENTŐS JAPÁN HADERŐT VONTAK ÖSSZE ALLITÓLAG KOREÁBAN ÉS DÉLSAHALINBAN IS.

Bizerta és Tunisz között ismét megindult az angolszász támadás

RÓMA, május 6. (TP.) A tuniszi hadszíntéren az angol, amerikai és francia csapatok több frontszakaszon ismét megindították az offenzívát. Más szakaszokon pedig valószínűleg közvetlenül küszöbön áll a támadás megindítása. Jelenleg Bizerta, továbbá Tebourba és Pont du Fahs szakaszán folynak a leghevesebb harcok. Egészen északon a franciák előretöréseket kíséreltek meg a partmenti erdős hegyvonulatokon, miközben egy másik kötelek egy időben a Bizertától délre fekvő nyugati távat igyekezik elérni. Mateur vidékén az USA-csapatok nehéztűzérőhelyeztek tüzelőállásba, amellyel a Ferrville felé vezető utvonalat vették tűz alá, hogy itt utat nyissanak a két tő között húzódó szárazföldi hid felé. Ugyanebben az időben más amerikai alakulatok Mateurból kiindulva Tebourba irányában kísérelnek meg előretörést.

Az s. amerikai és az r. brit hadsereg Medjez el Babból jövet, a Mejerda-folyó mentén támad. Nincs kizárva, hogy ezek az egységek azt a feladatot kapták, hogy Porto Farina irányában nyomuljanak előre a tengerpartig, hogy ilyen módon teljesen elvájják Bizertát Tunisztól.

Pont du Fahs szakaszán a francia csapatok támadnak. A 8. brit hadsereg, amely hosszabb idő óta pihent és, mint azt egy olasz haditudó-

sító írta, súlyos sebeit nyalagatta, most az előtte terjedő frontszakaszt nehéz tűzérő tüz alá vette.

Illetékes római körök megállapítása szerint a britek, az amerikaiak és a franciák eme heves támadások ellenére még csak helyi sikereket sem értek el. Néhány szakaszon, ahol az ellenség előrenyomult, római megállapítás szerint nem földnyelv választ el Bizertától.

Három oldalról támadják Bizertát a szövetségesek

ZÜRICH, május 6. (Bud. Tud.) A Neue Züricher Zeitung jelenti Eisenhower tábornok főhadiszállásáról, hogy Mateur elfoglalása után az amerikai csapatok támadást kezdtek Ferreville ellen.

Az amerikaiak az északelet felé vezető országúton, valamint a németek által aláaknázott utak mentén nyomulnak előre.

A tűzérő tüz alá vette Ferreville területét. Az amerikaiak és francia csapatok egy másik oszlopa Mateurtól délkeleti irányba kanyarodik és Tebourba vidékén jelentősen előretört. Ez által a Bizerta körüli gyűrű délről és nyugatról megszűnik.

Későbbi jelentés szerint a Mateurnál és Tunisz északi partvidékén a megindított angol-

szász támadások során a francia csapatok elérhetik az Achkel-tavat, amelyet csupán keskeny földnyelv választ el Bizertától.

A Ferrville felé előnyomuló amerikai csapatok páncélos előretöréssel 20 kilométerre közelítették meg Bizertát.

A haditudósító legújabb jelentése szerint az angolszászok három irányból kezdik meg a támadást Bizerta ellen. Bizerta nehéz hajóutjai tüzelnek a Bizerta felé előnyomuló francia csapatokra. Más támadó csoportok, amelyek amerikaiakból állanak, az éjszaka folyamán elérték az Achkel-tó északnyugati partját, ahol a franciákkal egyesültek. A harmadik csoport Ferrville felé nyomul előre.

Dortmundot bombázták az angolok

BERLIN, május 6. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli:

A kubáni hídfő keleti arcvonalán a Szovjet súlyos támadásai kedden átmene- tileg alábbhagytak. A május 3-án és 4-én lezajlott harcokban egyedül egy német hadosztály szakaszán 28 ellenséges páncélost semmisített meg. Május 4-én a korra reggeli órákban az előreugró Krimszkaja arcvonalszakaszon álló csapatainkat egy, a várostól közvetlenül nyugatra fekvő, már régóta előkészített és kiépített védelmi állásra vontuk vissza. Krimszkaját magát, valamennyi fontos berendezésének elpusztítása után, kiürítettük. Az Ilmen-tótól délre több erős tűzér-

séggel és ismétlő ágyutűzzel támogatott támadást vetettünk vissza.

A légierő folytatta támadásait az ellenséges utánpótlás ellen nappal és éjszaka egyaránt és 75 négy motoros szovjet repülőgépet lőtt le.

A tuniszi arcvonal középső szakaszán az ellenség páncélosai támogatásával támadta a német-olasz állásokat. Kisebb betörések után ellentámadással vetették vissza az ellenséget. A többi frontszakaszon mindössze csekély harci tevékenység mutatkozott.

Brit bombázók az elmúlt éjszaka Nyugat-Németország területét támadták és számos gyújtó és robbanóbombát dobtak főleg Dortmund város lakónegyedére. A lakosság veszteségeket szenvedett. A vá-

rosban nagyobb épületekár keletkezett. Éjszakai vadászaink és a légihaderő légvédelmi tűzérője, eddig beérkezett jelentések szerint, a támadók közül 36, túlnyomórészt négy motoros bombavetőt lőtt le. Német harci repülőgépek nagyobb kötelekei a május 5-re virradó éjszaka számos robbanó- és gyújtóbombával támadták Délkelet-Anglia célpontjait.

Német buvárhajók több napig tartó súlyos harcok során az északi Atlanti-óceán középső részén 16 hajót süllyesztettek el, összesen 102.000 bruttó regisztertonnátalommal egy Amerika és Anglia között haladó megrakott hajókaravánból, valamint az Amerikából visszatérő egyik hajókaravánból. További négy hajót torredótalálattal ért.

Karthagói emlékek

Boldog diákkorunk drukkókkal telt tanulmányai elevenedtek fel a pun város nevének láttán. Hannibál, Hannibal, Marius, Cornelius Scipio Africanus s egy sor más név torlódik emlékezetünkbe, bőséges, ádáz küzdelmek vonulnak el képzeletünk vetítővásznán. Hallani véljük Hannibál barci elefántjainak trombitáló hangját, az ergastulumok rabszolgatömegének moraját, megcsillan előttünk a büszke pun galyák ezredesora, vagy látjuk a várost elpusztító római légiónok komor seregét. Megelevenednek a rómaiak újáépített város mozgalmas utcái a hanyatló antik világ alakjaival, megjelennek a kereszténység bőséi és vértanúi, majd a mindent felülő szaracén hordák. A véres képsorozat nem ér véget: a rombolást spanyol badak folytatják — ma pedig német és olasz harcigépek építik ki állásaikat az omladékok közt, hogy szembenézzenek az angolszász túlerővel...

Maradt-e meg valami a büszke multból? Ellen tudat-e állani az emberi kéz alkotásai két évezred pusztító viharainak? Ezekkel a méla gondolatokkal készülődünk a karthagói kirándulásra. Idő: a boldog béke utolsó esztendője, 1938. Hely: Tunisz városa. Az európai városrész gyönyörű sugárútján, a Rue Jules Ferry-n szállunk be a Karthagóba induló kényelmes villamosvonalba s csakhamar a Tuniszi-öböl launái mentén haladunk célunk felé.

Rövid érai ut után tonatunk a hepehupás vidéket „Carthage” felirású állomásépületnél áll meg. Az ugynevezett „klasszikus műveltség” holt terhére hordozó turista első érzése itt a mélységes csaldás. Pukok és rómaiak emlékei helyett egy hipermodern vasútállomás és más semmi? Hát ez lenne Karthagó? Köröskörül semmi nyoma városnak vagy községnek, romoknak még kevésbé, csak az utmenti pálmák hajladozik és az érésben lévő gabona hullámzik az apniusi szélben.

De nem sokáig tart a csaldásérzés. Az állomásépületből kilépve rosszképpű arab konfliktusok és gyalogos idegenvezető rohama figyelmeztet rá, hogy mégis csak van itt látnivaló. Látásva a toladó és piszkos siserabadat, nekifutunk a kintű karban tartott utnak arrafelé, amerre az irányjelző tábla az amphitheatrut mutatja. Félórai sétát után oda is érünk.

Meglepetően jókarban lévő hatalmas, elliptikus amphiteatrut látunk elénk emelkedő kőpad-sorokkal, földfeletti és földalatti építményekkel, az aréna közepén kis kápolnával, melyet a keresztény kegyelet állított arra a helyre, ahol Szent Perpetua és Felicitas 203-ban vértanúhalált halt. A két szent nő emléket hirdető kápolna maga is omladozóban van, ajtaját benépte a fű — a francia hatóságok láthatólag nem sokat törődnek az emlékek karbantartásával. A sziklaid földön felmértéres lombra gyilkos sülkéknek, szépen faragott antik márványtöredékek hevernek szerteszét, őrzésnek semmi nyoma, a keresztény vértanúk vérevel megszentelt kőeket zavartalanul hordják szét a környékbeli arabok vízköki építéséhez.

A vidék viruló, a föld dus termékenysége, virágilag befuttatott major látszik a távolban — és mégis valami nyugtalanító kiellenesség jellemzi a tájat. Európai embernek bűnhemva síncs az egész vidéken, csak egy-egy sötétzsinár arab üget tova ösvéire hátán vagy legelőti tevéjét az ut mellett. Különös, aggasztó bizonytalanságérzet lesz urrá az emberen az elhagyott környezetben, elvesztettség az azt a szálát, amely a biztonságot nyújtó kultúrához kapcsol.

Ijesztő külsejű, rongyos, nomád arabok lapkodnak elő az amphitheatrut sötét üregéből itt is, ott is. Körülállják az idegent, felhangon kurta szavakat váltanak egymással s az ember rettegő bizonyossággal gondol arra, hogy bámulól leszurják, kirabolják és belelövik valamely üregbe. Sohasem derülne ki, hogy ki volt az eltűnt idegen turista, mert a könnyed francia hatóságok nem sokat törődnek a felkutatásával.

A romok közül felbukkanó félelmes beduinok egyike most jelenik, majd a mellén belenyúl barnuszabta s abból egyszerre négycsontot markol elő. Szétdobálja az amphitheatrut antik mozaikján a sziszegő állatot, azok pedig igyekeznek visszakuszni hozzá. Közben, nem tudni honnan, másik torztorborz arab bukkan elő, sipot vesz szájába, valami különös dallamot fúj rajta, egy harmadik pedig lapos dobát ütöget hozzá. A kigyó arab furcsa, tánczerű tüpegésbe kezd, torokhangon valami dalfélét mond, közben felvesz egy-egy kigyót s szájába veszi annak sziszegő fejét. A többi kigyó ezalatt felemelt fejével hajladozik a zene hangjaira. A dobos és sipos arab mormogva néhány szót vált egymással s közben az idegent méregetik szemükel...

Vége a kigyóbüvölő mutatványnak, néhány rézfaragot veszünk elő s odanyújtjuk az ara-

boknak. Fenyegető morgás a válasz, hadonászva és egészen bezzárt közeliyomulva követelnek többet. Nincs mit tenni, megháromszorozzuk a pénzt, közben bátrálunk a fenyegető közelség elől, de hiába, mert már nem is három vanuk, hanem legalább még egyszer annyian. Igyekezzünk úgy fordulni, hogy ne kerüljessünk a hátunk mögé, közben már papírpénzeket osztogatunk köztük szorultságunkban, de nem tántanak, sőt egyre követelőbbek és fenyegetőbbekké válnak. Már halálra féltünk egymástól nagy távolságra fekszenek. Az ősi pun városból semmi sem maradt fenn, csak itt ott az egykori városfal alapjai, melyek mentén 300 elefántot és 4000 lovat befogadó istálló álltak. Huszonnégy kilométer volt a város területe, vízvezetéké betevő kilométerről hozta a hegyi források tiszta és bő vizét a lakosoknak. Ma már csak néhány helyen láthatók a monumentális vízvezetékromok, a legtöbb omladék eredeti rendeltetését nem is tudjuk megállapítani.

Ami a rommezőn antik emlék, az mind a római korból való. Falak, boltívek, oszlop- és pillértöredékek kúszdenek az enyészettel, márványoszlopokba botlik a lábunk — minden azt mutatja, hogy a franciáknak nem szívege a műemlékvédelem. Cipőnk talpa szőpmitázatu antik mozaikpadlón jár, nagy darabok liányoznak belőle, egy-egy szebb részt az útjár turisták vittek el emlékké, a többi szétmálászta a színes kővek közt mindenütt előtörő fű és egyéb növényzet. Pár lépésre odébb fehé márványdombormű bever a földön: a római sas, Finom formái magányos elbajátottságban küzdenek az enyészettel s

az enyészettel. Pénzt adunk neki, mire vagy nyolc szartos gyerek mászik elő az omladékok közül és beláncsimpaszkodva követeli a maga sárját. Sietve igyekezzünk szabadulni tőlük s meggyünk tovább újabb romok közé. Karthagó nem épült fel többé, romjain az enyészett lett urrá. A mai Tunisz városa husz kilométerrel fekszik távolabb, a régi város közvetlen szomszédságában ma csak egy kis arab község buzdók meg: Sidi Bou Said. Meredek legyoldalon fekszik, mint Taormina s ha Itáliában volna, kétségtelenül ép olyan

arasztiák szerie mindennél nagyobb erővel a melandóság hideg übetétét...

Szépjaragású oszlopok sora előtt állunk meg. Ezek ma a keresztény Karthago emlékei. Az ősi város tanuja volt az üdöztetéseknél és szeker keresztény vértanú halálának, de látta a kereszténység diadalának napjait is. Abban az időben, amikor Karthagó, mint Alexandria vetélytársa, fénykorát élte, az alkonyodo római birodalom utolsó évtizedeiben itt élt és tanított Szent Agoston, Hippo püspöke. A néma oszlopsorok egykor egy nagy keresztény bazilikához tartoztak, talán éppen itt préakált a 400-as évek első negyedében a Szent, ahol most állunk. Pár évre rá vandálok dúlták végig Karthagót, majd mohamedánok lettek az urak a romok közt, de a kereszt győzött, az oszlopmaradványoktól nem megszerte ott emelkedik a fehéren csillogó új székegyház.

Boltíves romok közé érünk. A várost újáépítő Augustus császár idejében itt épült ki a Forum. Bizarr látvány tárul elénk. Az omladozó boltíves helyiségekben most kóbor beduin családok laknak, mindenben közeli rokoni a mi vándorcigányainknak. Szemnyes szalmát halmozta a pompeji stilus faljleszt nyomait mutató fal mellé — ez az összes butorzarak. Az üregesü sötét helyiség buja növényzettel borított szabad térségre nyílik, ahol hosszú száritókötelen lengedeznek a romok lakóinak rongyai. A száritókötél egyik végét remekjaragású római kompozit-oszlop fehér márványtörzséhez, másik végét pedig egy római istenmőszobor fejtelten csomkóhoz erősítették... Kócos, durvadtajkú, félmeztelen fekete lány bukkán elő a rongyok közül, idétlenül rákénvezt s táncolni kezd hajladozó testtel. Minden mozdulata primitív, vad és mégis harmonikusnak hat az antik romok möla háttérrel. Pénzt adunk neki, mire vagy nyolc szartos gyerek mászik elő az omladékok közül és beláncsimpaszkodva követeli a maga sárját. Sietve igyekezzünk szabadulni tőlük s meggyünk tovább újabb romok közé.

Karthago nem épült fel többé, romjain az enyészett lett urrá. A mai Tunisz városa husz kilométerrel fekszik távolabb, a régi város közvetlen szomszédságában ma csak egy kis arab község buzdók meg: Sidi Bou Said. Meredek legyoldalon fekszik, mint Taormina s ha Itáliában volna, kétségtelenül ép olyan

Fires halálhelye lenne, mint az, de így is kedvenc nyaralóhelye a jómódu tunisziaknak. A hegyoldal minden pontjáról remek kilátás nyílik a mélységben kéklő tengerre, dűnővénycsata parkok övezik a keleti stilus, fehérlőpolás nyaralókat: Ablak vagy egyéb külső kiképzés alig látható ezeken a vakító fehérségű épületeken, még dísztelenebbek a falu utcáinak háza ablak nélküli jalaikkal — a mohamean ember befelé él, szigorúan elzárkózva a külvilágtól.

Vizsgálódva nézzük a karthagói tengerpartot a magasból: látunk-e még valamit az egykori pun hadikikötőből, ahol kétszázal több hadihajó borgonyzott, vagy felfedezzük-e Hannibál gazdag arzenálját, a kis Korthonszigetet. Nyomat sem látjuk az egykori situának, az azóta eltelt több mint két évezred alatt a homokos partalakulat teljesen megváltozott, csak a kesői időkben épült Antonius-thermák falai és oszlopoi merednek árván az ég felé az elhagyott tengerparton.

Amint Sidi Bou Said-ból a vasútállomás felé igyekezzünk, utánk a temető mellett visz el. Eppen arab temetéssel találkozunk. Nagy tömeg közepén, horágyzerű nyitott ravatalon, magasan a tömeg feje fölött, koporsó nélkül hozzák a halottat. Előtte vagy nyolctíz férfi ugrál, hadonászik furcsa, groteszk mozdulatokkal, olykor a földre dobják magukat, felfelé tartott arccal üvöltöznek, a tömeg pedig sajátságos ritmikus kiáltásokkal kíséri temetési táncukat. Hibetelenül bizarr látvány, egy mozzanat az európai ember számára örökké zársa marad, titokzatos, soba teljesen meg nem értett Kelet életéből. Próbálunk a menethez csatlakozva belépni a temető kapuján, de néhány fehé gyászruhába öltözött arab fenyegetően áll elénk a kapuban: bitetleneknek tilos a belépés.

Ismét Tunisz városa felé visz a gyorsjáratu villamosvonal. Lakanya mellett haladunk el, előtte a francia gyarmati hadsereg katonái gyakorlatoznak, a bennszülött altiszt ajkáról pattognak a francia vezényszavak. 1938 májusát mutatja a naptár. Vajjon sejt-e a gyakorlatozást néző francia gyarmati tiszt, hogy öt év múlva, 1943 májusában német és olasz csapatok kezén lesz ez a viharduta föld, hogy itt készüljenek a nagy összecsapásra az angolszászokkal Afrika birtokáért?

BIRÓ BELA dr.

BCU Cluj / Central University of Cluj sikert hozta az ujságírók hatodik előadóestje

KOLOZSVÁR, május 6. (Az Ellenzék munkatársától.) Nagy erkölcsi siker jegyében zajlott le szerdán este az Erdélyi Párt kolozsvári tagozatának Farkas-utcai előadótermében a kolozsvári ujságírók hatodik előadóestje. Mindjárt előjáróban jóleső örömmel állapíthatjuk meg, hogy ez a legutóbbi előadóest is ugyanolyan magas színvonalu kulturális megnyilatkozásokkal igyekezett kimélyíteni a kapcsolatokat a közönség és a sajtó munkásai között, mint az az előző öt nagyszerű előadásnak is a célja volt. A kolozsvári közönség érdeklődését fokozta az a körülmény, hogy a szerdai előadóesten szeretettel vállalt szerepet vendégként Tóth László, a Magyar Ujságírók Országos Egyesületének elnöke, a Nemzeti Ujság főszerkesztője, a kiváló magyar publicista, aki régi elharcoza a keresztény magyar ujságírásnak. Ilyen körülmények között nem csoda, ha Kolozsvár társadalmának színe-java a zuhogó eső ellenére is zsúfolásig megtöltötte az Erdélyi Párt kolozsvári tagozatának nagyertermét.

A nagyszámú közönség soraiban ott láttuk Kolozsvár egyházi, katonai és polgári társadalmának színe-javát. A római katólikus egyház, a honvédség, a vármegye, a város s az egyetem, valamint az iskolák vezetői teljes számban megjelentek, hogy ezzel is tanujelét adják annak a bensőséges kapcsolatnak, amely a város közönsége és a sajtó között fennáll. A nívós előadást Zathureczky Gyula, az Ellenzék főszerkesztője, az Ujságírók Egyesület erdélyrészi tagozatának elnöke nyitotta meg. Rövid bevezetőjében üdvözölte a megjelent közönséget, majd köszöntötte a vendégelőadókat és néhány szóval vázolta a sajtó munkásainak, az ujságíróknak a hivatását.

A lelkesen fogadott rövid megnyitóbeszéd után Asztalos István, a kiváló erdélyi író „Hurcolkodás” c. megragadóan szép elbeszélését olvasta fel. Pompásan sikerült írása, amely egyik legszebb terméke a realista novelláknak, mely hatást gyakorolt a közönségre, amely hosszasan tartó tapsokkal jutalmazta a szerzőt.

Utána Kiss Jenő, a tehetséges erdélyi költő szavalt el néhány finom, hangulatos, gyönyörű költeményét. Mindegyik verse a maga halk lirájával és tömör mondanivalójával megtalálta az utat a

közönség szívéhez. A fiatal erdélyi költőt őszinte szeretettel ünnepelte a közönség.

Hosszu évek óta először szerepelt újból vendégként Kolozsváron, régi ujságírói és írói sikereinek színhelyén Thury Zsuzsa, a tehetséges, kitűnő írónő, aki „Patkószegek” című mélységesen szép novelláját olvasta fel. Ez az elbeszélése, amely a tehetséges, fiatal írónőnek egyik legszebb és legjellegzetesebb írása, már az utóbbi években készült s ugy mészövéseben, mint stílusában, közvetlen hangjával és gondolati szépségeivel a legsikerültebb munkái közé tartozik. Megérdemelt, őszinte sikert aratott vele.

A vendég Thury Zsuzsa felolvasása után Lantos Béla, a kolozsvári Nemzeti Színház népszerű művésze megragadó erővel, igaz átérzéssel és művészettel szavalt egy-egy klasszikusan szép, örökéletű költeményt Arany Jánostól, Vörösmarty Mihálytól és Lévy Józseftől. Előadóművészetét a közönség hosszan tartó, lelkes tapsal fogadta.

A sikeres szavaltatok után a közönség zugó tapsvihara közben Tóth László, a keresztény magyar ujságírás kiváló közírója lépett a pódiumra. A forró ünnepelés ezuttal nemcsak a kitűnő publicistának szólt, de Tóth László személyében annak a férfinak, aki felbecsülhetetlen érdemeket szerzett a magyar keresztény élet megeremtésében és annak újjáalkotása körül. Az illusztris vendég az „Ujságíró és a társadalom” címen mondott

rendkívül értékes előadást. Ragyogó előadókészséggel tárta fel az ujságírók és a társadalom közötti viszonyt, rámutatott a keresztény magyar ujságíró hivatására, munkásságára, majd annak fontosságát hangsúlyozta, hogy az ujságírók és a társadalom közötti kapcsolat testvérien bensőséges és közvetlen kell, hogy legyen. Ehhez természetesen az is szükséges, hogy az ujságíró a maga munkáját lelkiismeretesen végezze, gondolatait és megnyilatkozásait mindenkor a lelkiismeret szava hassa át, amely egyben az ujságírónak ugynevezett belső cenzúrája is. A mindvégig nagy érdeklődéssel kísért értékes és iránytmutató előadást a közönség szünni nem akaró lelkes tapsal és megértéssel fogadta, majd előadása végén melegen ünnepelte a kiváló közíró. Tóth László előadását egyébként lapunk legközelebbi számában részletesen ismertetjük.

A nívós műsor utolsó számaként Versényi Ida, a kolozsvári Nemzeti Színház tehetséges drámai művésznője szavalt Kiss Jenő, Szabédi László és Bartalis János költeményeiből. Sajátságosan finom előadasmódora különösen a Bartalis János: „Különben csend van...” című lírai költeményének tolmácsolásában érvényesült megkapóan, valamint nagy hatást váltott ki a hallgatóságból Kiss Jenő és Szabédi László költeményeinek elszavalásával is. Megérdemelt, nagy sikere volt. (9.)

Uj német törvény az anyaság védelméről

BERLIN, május 6. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Deutsche Justitz folyóirat ismerteti az anyaság és a gyermek fokozott oltalmáról szóló új rendelkezéseket. Így bűnvádi eljárást indítanak az ellen, aki leendő anyától lelkiismeretlenül megtagadja azt a segítségét, amelyre a terhességgel, vagy szülés kapcsalatban szüksége van és ezáltal az anya, vagy a gyermek életét veszélyezteti. E szerint tehát az apának nemcsak erkölcsi, hanem jogi kötelessége is, hogy a leendő

anyát ne hagyja cserben. E tekintetben közömbös, hogy a leendő anya férjnél van-e, vagy nincs. Az atya köteles a szülés előtti utolsó és a szülés utáni első hetekben az anya eltartásáról, valamint a szüléssel járó költségekről gondoskodni. Ez a kötelesség nem csupán pénzbeli támogatást jelent, hanem szűkséges esetén gondoskodnia kell elhelyezéséről a szülés idejére és nem szabad megengedni, hogy az anyát az elhagyottság érzése kétségbeesett cselekedetekre késztesse.

Néhány csésze kávé

(2) Kicsiny dolgokból születnek a nagy események. Néhány revolverlövés robbantotta ki az első világháborút, a párisi kenyérlángoltatás volt végső oka a magyar irradalom kitörésének, egy félreértett parancs okozta a waterlooi győzelmet. Ezért kell figyelni különösen nehéz időkben a kicsiny dolgokra, amelyek valóban kicsinyek, de egyben valóban nagyok is. Nehéz időkben énképpen élnek az emberek, kettőzöttek érzékenyek és könnyen hajlamosak a könnyű és ennél fogva igazságtalan ítélésre. Nehéz időkben a lemondás, a nélkülözés, az áldozathozatal mindenki számára magától értetődő és természetes, mint ahogy meghajlik a magánéletbe gorombán belenyúló intézkedések előtt, mert tudja, hogy azok a nagy közös céltörténetek és tudja, hogy egyéni sorsának jobbrafordulása csak a közösségi sors javulásától várható. Ezért szükséges, hogy mindenki kivétel nélkül szigorúan tartsa meg a törvényeket, intézkedéseket, rendeleteket és álljon készen arra, hogy mindegyikkel egyenlő arányban vegye ki részét a nélkülözésből és áldozathozatalból. E hasábonkon elegendő irtnunk erről idáig és nem szűnünk meg erről írni a jövőben sem, nem riadunk vissza attól, hogy kemény szavakat intézzünk sokakhoz és ha kell, pellengérré állítsunk egyeseket. Mert ez is honvédelem. A sajtó honvédelme és ennél fogva legmagasabbrendű kötelesség. Hogy milyen mértékben igazunk van, amikor ezt a nem éppen hálás küzdelmet folytatjuk, annak legyen bizonyítéka az alábbi levél, amelyet egy derék kolozsvári kisipari munkás intézett hozzánk. Nem szabad figyelmen kívül hagyjuk, hogy az ő foglalkozású emberek nehezen szánják rá magukat levélírára és súlyos okuk kell hogy legyen, ha kényszerűséggel érzékelnek arra, hogy levelet írjanak. Debreczeni Gáborral is ilyen nagy és fontos esemény történt, amikor rászánta magát, hogy levélben keresse fel. Vasárnap délután tíz órakor jött el hozzánk, hogy az egyik kávéházban a törvényszabta időn túl néhány csésze tejeskávét szolgáltasson ki. Hogy ennek az egy-két deci teinek illetékeltelen kiszolgáltatása milyen gondolatokat ébresztett benne, arról tanuskodják az alábbi levél:

„Igen tisztelt Főszerkesztő Ur!

Kérem elnézését, ha értékes idejéből jelen soraim elolvasásával pár percet elrabolok, de olyan dologra szeretnék felhívni figyelmét, amely a belső front témaköréhez tartozik.

Hivatkozva az Ellenzék szellemére, vagyok bátor felhívni főszerkesztő ur figyelmét, miszerint nem ártana, ha az Ellenzék hasábjain rámutatnának azokra a visszasságokra, amelyek egyáltalánban nincsenek hivatva, hogy az anynyiszor emlegetett belső frontot erősítsék.

Mielőtt röviden a tárgyra térnék, engedje meg Főszerkesztő ur, hogy levelem céljának és tartalmának könnyebb megértése céljából szerény személyemről és életkörülményeimről Önt megismerhessem.

Alulírott kétgyermekes kisipari munkás vagyok. Gyermkeimet vallásos magyar szellemben igyekszem nevelni és neveltem akkor is, amikor ez bizonyos mértékű hátrányt jelentett. E körülményt nem mint érdemet kívánom felhozni, csupán arra való hivatkozással, hogy senki sem tarthat alábbi soraimért destruktív gondolkodásnak.

Vasárnap délután megbékélt, áhitatolt szívvel léptem ki a Farkas-utcai református templomból, ahol Ravasz László püspök ur megrázó erejű prédikációját hallgattam végig. De elég volt végigmennem a főter egyik kávéháza előtt, hogy ismét a kétség és békétlenség legyen urra fölöttem.

Pedig csupán a történet (lehet, hogy ez nevelésnek tűnik a Főszerkesztő ur előtt, hogy illesmiért háborgatom), hogy néhány urnak tejeskávét szolgált fel a pincér 11 óra után a teraszra.

A mai nagy, világra szóló szenzációk idején elismérem, nem nagy esemény. Nem is vettem volna észre, ha nincs otthon két gyermekem, akik már hónapok óta nem jutottak tehez. És talán akkor sem vettem volna észre, ha nem olvastam volna az újságokban még a múlt évben, hogy a város a rendelkezésre álló tejkészletekkel elsősorban a gyermekek, betegek és aggodalmas tejszükségletét fogja biztosítani.

Megvallom, nehéz szívvel gondoltam szegény kislányomra, ki a Magyar-utcai Szt. Péter római kat. iskola növendéke és nemrég a Zöldkeresztos nővérek orvosi vizsgálata következtében hajlamosnak nyilvánították. Egyben a mai körülményekhez képest minél jobb táplálkozást és legfőképpen tejet legalább egyszer napjában rendeltek neki.

Igen tisztelt Főszerkesztő ur! Többször olvasam már és hallottam szónoklatokban, hogy a magyar jövő záloga az egészséges magyar gyermek. Tehát minden igyekezetünkkel arra kell törekednünk, hogy nekünk szülőeknek, mint az egész magyar közösségnek, hogy minél kevesebb nélkülözések árán minél egészségesebbnek és boldogabbnak a mostani világégből a magyar jövő számára a gyermekek.

Sajnos, a valóság megint más, mint a nagyhangú frázisokkal tele tüzelt beszédek megújításai. Magyar betegség, magyar átok, sok zászólengőtt ünnepség, dörgő szónoklatok, tett azonban kevés, vagy semmi.

Tisztelettel kérdem, Főszerkesztő ur, mi fontosabb most: az-e, hogy a rendelkezésünkre álló készletekből biztosítsuk legalább részben ezer meg ezer magyar gyermek egyik legfontosabb táplálékát, a tejet, vagy pedig egyes kiváltságosak, akik nem tudnak, vagy nem akarnak lemondani és áldozatot hozni, kielégíthetők minden kívánságukat még akkor is, ha magatartásukkal közmegegyezésnek teszik ki magukat.

Lehet, hogy nincs igazam, amikor felháborodok azon, amikor egyesek a gyermekeink előtt isszák el a tejet csak úgy kedvtelésből, amikor a gyermekeknek életbevágóan fontos, hogy hozzájuthassanak-e vagy sem.

Lehet, hogy csak a gyermekei nélkülözéseinek láttán elkeseredő szülő beszél e sorokból, de egy bizonyos, hogy a belső front szilárd-ságának egyáltalán nem használ, ha egyes szerencsések a főter közepén a teraszra fényes dőlben isszák az annyi szegény kis gyermek áhitott tejes kávéját.

Elnézését kérem I. T. Főszerkesztő ur a sok

Roosevelt meghívja Sztalint Washingtonba?

GENF, május 6. (MTI.) A Német Fáviriati Iroda közli: Mint newyorkból jelentik, a Newyork Times állítólag hivatalos helyről szerzett értesülése szerint Dawies, aki, mint már jelentettük, Roosevelt rendkívüli megbízottjaként utazik Moszkvába Sztalinhoz, többek között azt a megbízást kapta, hogy Roosevelt személyes meghívását adja át Sztalinak. Roosevelt külön megbeszélés céljából hívja Sztalint találkozóra. Az amerikai lap szerint esetleg Churchill is kap meghívást. A lap arról is értesült, hogy a Roosevelt-Sztalin találkozó hasonló lesz a casablancai Roosevelt-Churchill találkozóhoz. Arról nem érkezett jelentés, vajjon Stanley, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete résztvesz-e a megbeszélésen és Litvinov, aki most érkezett Moszkvába, elkíséri-e Sztalint.

Az amerikai brit nagykövetet, akit Roosevelt a Fehér Házban reggelin látott vendégül, a feltevések szerint Dawies küldetésének minden részletéről tájékoztatták, hogy értesüléseit kormányának továbbítsa.

Roosevelt bizalmasa jogosnak mondja a Szovjet területi igényeit

BERLIN, május 6. (TP.) A Wilhelmstrassen rámutatnak arra, hogy Eden az alsóházban nem adott választ arra a hozzáintézett kérdésre, vajjon a brit kormány tudott-e előre a lengyel kormányának a nemzetközi Vöröskereszthez intézett kéréséről. Eden tartózkodása érthető — jelentették ki a Wilhelmstrassen — mert a válasz vagy a Szovjetet, vagy a lengyeleket kedvetlenítette volna el. Ebben az összefüggésben egyébként figyelemre méltó az washingtoni jelentés, amely szerint a Fehér Ház-

sajtó- és íráshibáért, de tekintettel, hogy ezen levelet tisztázó szándékkal és a „Magyar Jövő-dőrt” való aggodalomból írtam, megbocsátom.

Fogadják Főszerkesztő ur hálafelelő tisztelettel és nagybecsű vélemény munkásságáért a „Láthatatlan” arcvonal egyik tagjától.

Kolozsvár, 1943. május 2.

Hazafias tisztelettel:
DEBRECENI GABOR
Papp-u. 32.

Ugy véljük, nincsen hozzátenni valónk Debreczeni Gábor tisztelettel és a magyar jövőért való aggodalomtól írott leveléhez. De talán így eljut mindazokhoz, akiket illet és megszívlelésre is talál.

nak az a szándéka, hogy Dawies, volt moszkvai nagykövetet újból Moszkvába küldi. A jelentés szerint feltételezhető, hogy Dawies közli Sztalin-nal egy Roosevelttel és Churchilllel folytatandó tanácskozással szülő meghívást.

Dawies egyébként nemrégiben fel-tűntet keltő nyilatkozatot tett, amelyben jogosnak mondotta a Szovjetnek mind az európai kontinensre, mind a török szorosra vonatkozó területi igényeit.

Férfiak és nők az íróasztal mellett

293.300 magántisztviselő közül 59.000 a női munkaerő az országban

KOLOZSVÁR, május 6. A társadalombiztosító pénztárak adatai szerint, amint azt a Gazdaságkutató Intézet összeállította,

a múlt év közepén 293.300 magántisztviselő volt az országban s ezeknek egyharmadrésze, 97.000 volt a nők száma. Ezen a területen tehát

minden két férfi dolgozóra esik egy női munkás.

A nők arányszáma itt is egyre növekszik. 1933 közepén, amikor az íróasztali munkások, vagyis a tisztviselők száma a magángazdasági életben az utolsó tíz év alatt a legkisebb volt, 158.800 íróasztali munkás között 40.600, vagyis alig 25 százalék nő mutatott az adatok. Ha az akkori helyzetet száznak vesszük, a férfiak száma azóta a múlt év közepéig 166-nak felel meg, a nőké ellenben 238-nál tart.

A magángazdasági vállalatok statisztikája

Azok az intézmények, amelyek a társadalombiztosító szervek létszámában szerepelnek, nem mind magángazdasági jellegűek. Sok közintézmény is részt vesz a biztosításnak ebben a nemében, sőt maga az állam is, amely a nem rendszerezett irodai alkalmazottainak nagy tömeget biztosítja ilyen módon. De a zöme ennek a tömegnek mégis a magángazdasági jellegű vállalatok alkalmazottai-ból telik ki. 1930-ban például a társadalombiztosítási szervek összesen 112.600 ipari és kereskedelmi tisztviselőt mutatnak ki s ugyanakkor a népszámlálás alapján és kereskedelemben 123.500 tisztviselőt számlált meg. Az eltérés nem nagy. Sőt még a németek szerint való megoszlás is egyezik mindkét számolás szerint. De közlekedési vállalatok a társadalombiztosítás szerint 61.600 tisztviselőt jelentettek volna be hozzájuk, holott a népszámlálás ennek alig egyharmadáról tud. Alighanem itt kell keresni azokat az állami alkalmazottakat, akik a társadalombiztosítási szerveknél szerepelnek. De látszik, hogy bár ez tekintélyes számot tesz, az egész hatalmas állomány mellett mégsem döntő.

Mindenesetre ennek a tisztviselői kar-nak a fizetése évi átlagban mintegy 650 millió pengőnek felel meg: az átlag 2200 pengő körül van: majdnem eléri ama bizonyos „havi kétszáz fixet”.

S a változás üteme körülbelül ilyen volt 1933 előtt is, amikor a gazdasági világválság miatt minden vállalatot megkeltett belülről-tizedelni, a férfiak arány-talanul gyorsabban tűntek el az íróasztalok mellől s kerültek az utcára, vagy nagyon sokszor nőknek kegyelemkenyerére, mint a nők. Ha ugyancsak az 1933 évi helyzetet vesszük száznak, az 1929. év végén a férfi íróasztali munkások száma 116-nak felelt meg, a nőké pedig 105-nek. A nők közül ezek alatt az évek alatt csak minden huszadikat küldték el a vállalatok, a férfiak közül minden hatodikat. A nők jobban bírják a válságot, mint a férfiak. Mert kisebb a fizetésük. S hogy a képzettségük is kisebb, az a vállalatokat nem nagyon zavarja. Mert hiszen a vállalatokat magukat sem éppen a legképzettebb munkaerők vezetik.

A nők az íróasztali munkásságnak egyharmadát teszik, de a fizetésnek csak 28 százalékát, egynegyedénél nem sokkal nagyobb hányadát teszik zsebre. A férfiak évi fizetésének átlaga 2400 pengő, a nőké 1950. — 1933-ban a férfifizetések átlaga 1850 pengőt tett, a nőké nem volt több, mint 1580 pengő. Csak-hogy 1929-től 1933-ig a férfifizetések évi átlaga 350 pengővel csökkent, a nőké nem többel, mint 30 pengővel: jelöljünk annak, hogy ők megmaradván, megtartották régi fizetésüket is, vagy inkább még emelkedtek is fizetésben, mert hiszen eltávo-zott férfikartarsaik helyére ültették őket és ezzel az járt, hogy megkapták azok fizetésének egy kis részletét is.

Hogy a gazdasági életben a gazdasági élet erkölcsé uralkodik, azt igazán kár volna felfedezni. Ellenben az meglepőbb, hogy eszerint a vállalatok a női munkaerőt az irodákban tubbecsülik a férfiak rovására, hiszen a két nem iskolázottságában sokkal nagyobb különbség van, mint amit a fizetések eltérése mutat.

A női munkaerő — és az iskolai képzettség

1930-ban a trianoni területen 435.000 olyan férfi élt, aki legalább négy közép-foku iskolát végzett, a hasonló iskolázottságu nők száma pedig 390.000 fő volt. De

a férfiak — és ifjak — közül csak 185 ezernek, vagyis 42,5 százalékának volt leg-feljebb 4 középiskolája (a polgárit is ide-értve, sőt a képzőket is), a nők közül el-lenben majdnem háromnegyedrész ennél nem vitte többre. A hat középiskola a nők sorában már kivételszámba megy, a fiúk igazi iskolázása pedig éppen a ne-gyedik osztályon túl kezdődik. A négy középiskolát végzetek sorában a nők száma messze meghaladja a férfiakét, az egyetemeken és főiskolákon ellenben 76.400 férfival szemben csak 8300 nő ment át 1930-ig. A női munkaerő képzettsé-g tekintetében tehát messze elmarad a férfiak mögött.

Azóta, az utolsó tíz esztendő alatt a közép-foku iskolázásnak az iránya körül-belül a régi maradt, de a feszültsége nö-vekedett. Az 1930—31. iskolai évben 90 ezer fiú és 60.000 lány járt közép-foku is-kolába, az évtized végén 116.000 fiú és 90.000 leány: de ismét a leányok száma növekedett nagyobb mértékben, mint a fiuké. Ezeké körülből egy negyedrésze-szel, a lányoké a felével. Ugy látszik, hogy az évtizednek azok a törekvései, amelyek az értelmiségi pályától igye-keztek eltéríteni az ifjúságot, csak a fiuk-ra hatottak — viszonylag —, de egyálta-lában nem érintették a leányokat. Ők ugyanis voltaképpen nem is igen készül-nek pályákra, hanem csak nevelődnek. És így alakulnak át egyszerre munkás-tartalékká, amely a maga igénytelen módján mindig alkalmat szolgáltat a vál-lalkozóknak arra, hogy velük pótolják a drágább férfiakat. A folyamat valószí-nűen az, hogy

a szülő azért iratja leánygyermekét köz-épfoku iskolába, mert nevelést akar neki adni. A leány pedig megkapván a nevelést, nem akar többé otthon ma-radni és lesz belőle csökkent értékű munkaerő — fokozott értékű verseny-társa a férfinak.

A polgári iskolában mindig több a leány, mint a fiú, mert a polgári még nem ké-szít pályára, hanem jellege inkább az ál-talános műveltség (műveltség?) alap-jainak a megadása. Viszont érdekes, hogy az utolsó évtized folyamán a leá-nyok száma a középiskolákban, a fiuké főként a polgári iskolákban nőtt. Ugy látszik, ez kapcsolatban van azzal, hogy ma már mind szélesebb körökben adnak a fiuknak is magasabbfokú, az elemi meghaladó tanítást olyan helyeken is, ahol középiskola nincs, hanem csak a köz-épfoku polgári.

Ha a társadalombiztosítás körzetébe eső foglalkozásokban százezer női tisztvi-selő van, holott a legalább négy középis-kolát végzett nők száma legalább 600 ezer, akkor még igen nagy tartalék van, ahonnan női irodai munkaerőket lehet meríteni.

A gazdaságpolitikának nagyon komoly kérdése, hogy vajjon ennek a folyamat-nak szabad utat kell-e engedni, vagy meg kell fontolni azoknak az állaspont-ját, akik szerint női munkaerőnek az író-asztal mellett nincs helye, hanem a kér-dést a férfiak fizetésének javításával, a családalapítás lehetővé tételével és a gyermeknevelés gondjainak enyhítésével kell megoldani, ami egyúttal a nemzet legnagyobb problémáját, az egyre zuha-nó gyermekáldás kérdését is megoldandó.

Poór Lili és Táray Ferenc a kolozsvári Nemzeti Színház örökös tagjai

KOLOZSVÁR, május 6. A Nemzeti Szin-ház örökös tagjainak testülete tagjai sorába hívta meg Poór Lilit és Táray Ferencet. Két kiváló művésznő nem kis kitüntetés örö-mel nyugtazza a város színházlátogató kö-zönsége, mert ez a legnagyobb elismerés, amit állami színház tagjának juttat. Mint isme-tes, a kolozsvári Nemzeti Színháznál eddig négyben állapították meg az örökös tagok számát. Mos a vallás- és közoktatásiügyi mi-niszter engedélyével ezt a számot növelni emel-ték. A kolozsvári Nemzeti Színház négy örökös tagjának, Laczkó Arankának, Benes Ilonának, Tóth Eleknek és Réthelyi Ödönnek ünnepélyes beiktatása, mint emlékeztetés, nem-régiben történt meg. Az új jelöléssel most a színház két kiváló vezetőtagját érte méltó elis-merés.

Máriássy Zoltán követ magas olasz kitüntetését

RÓMA, május 6. (MTI.) III. Viktor Emánuel király és császár a Római Sas-rend nagykeresztjét adományozta Má-riássy Zoltán kvirináli magyar követnek.

Halálos repülőszerencsétlen-ség érte Piccini tábornokot

RÓMA, május 6. (MTI.) A Stefani-iroda jelenti: Mario Piccini repülő-hadtesttábornok, a szlovéniai és dalmáciai olasz légi erők parancsnoka egy repülőszerencsétlenség al-kalmával életét vesztette.

HIREK

Gábor Áron fia

A Gábor Áron-kiállítás anyagának összegyűjtése közben, máris érdekes adatokkal bővült a kiváló hős életének ismerete. Ugyanis az életrajzi adatok közül kétségtelen bizonyíték került elő, hogy az ismeretlenség homályából csak alig-alig előbukkanó Jusztiának Gábor Arontól fiúgyermek született. Fáradságot nem kímélve, érdemes volna utána kutatni, hogy szabadságharcunk nagyszerű alakjának egyetlen sarjából vajon mi lett! Hátha még mai napig is élnek Berecken, vagy valahol a környéken leszármazottak, akik e fiutól erednek. Nyomra vezető adat — sajnos — mindössze csak annyi vált ismeretessé, hogy a gyermeknek, aki 1849 előtt született, Merza Zakariás kereskedő és felesége voltak keresztstülei.

A Székely Nemzeti Múzeum igazgató-sága felkér mindenkit, aki e nyomon indulva, bővebb adattal szolgálhat, adjon róla minél előbb hírt, mivel remélhető, hogy ezen az uton is sikerül eddig meg lappangó emlékekhez hozzájutnia.

LEVENTEKIKÉPZÉS RÖL VALÓ ELMARADÁS BÜNTETÉSE. A m. kir. kolozsvári rendőrkapitányság a városi leventeparancsnokság megke-reseése alapján a leventekiképzésről való többszöri távolmaradása miatt Kun Béla 1922 évfolyambeli Csaba-utca 57. szám alatti leventét 200 P pénzbírsággal, míg Asztalos Lajos 1921 évfolyambeli, Méhes-utca 142. sz. alatti leventét 40 napi elzárással sújtotta.

Kiszabadult a fegyházból és műhimzéssel tarta ienn magát Léderer Gusztávné

BUDAPEST, május 6. Megdöbbentő gyilkosság hozta lázba 18 esztendővel ezelőtt, 1925 január havában az ország lakosságát. Budán, a Tölgyfa-utca 4. számú házban felfedeztek egy borzalmas gyilkosságot, amelynek áldozata Kodelka Ferenc gazdag pesti hentesmester volt.

Mint a nyomozás kiderítette, a fiatal hentes vacsorára hívta házához Léderer Gusztáv és feltűnően csinos felesége, akinek leánykori neve Schwartz Mici volt. Léderer a vacsora után eltávozott a lakásról s az itas Kodelkát egyedül hagyta feleségével. A hentes csakhamar álomba merült az elfogyasztott bor hatása alatt és ekkor Lédererné jelt adott az urának, aki revolvere csövével rászorítva az alvó férfi homlokára, közvetlen közlőrl elcsütötte a fegyvert. Kodelka agyveleje azonnal kilocs-

A SPANYOL UJSÁGÍRÓK A MAGYAR SAJTÓ HÁZÁBAN. A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Budapesten tartózkodó spanyol újságírók szerdán délelőtti látogatást tettek a spanyol követ-ségben, majd utána Ullein-Reviczky Antál meghatalmazott követ, sajtófőnökkel. A sajtófőnök hosszasan elbeszélgetett a spanyol újságírókkal. Délben vitéz Kolozsváry-Borcsa Mihály, az Országos Magyar Sajtókamara elnöke, a Magyar Sajtó Há-zában ebédelt látva vendégül a spanyol kartársakat. A délután folyamán a spanyol újságírók megtekintették a budapesti fürdőket.

SZERPENTINUTAT ÉPÍTENEK A VÁRADAI KÁLVÁRIÁRA. Nagyváradról jelentik: A város egyik idegenforgalmi látványossága a Körös meletti dombon emelkedő Kálvária-kápolna, az utak elhanyagoltsága miatt jelenleg megközelíthetetlen. Most a város a püspökséggel együtt-tesen elhatározta, hogy egy tizenkét méter széles szerpentin kocsitutat építet a Kálvária-dombra és ahogy ez elkészül, a kápolna megjavításá-hoz szükséges anyagot felszállíttatja és a sok helyen megrepedezett és beomlással fenyegető kápolnaépüle-tet megjavíttatja. A kápolnában ugyanis régi értékes falfestmények vannak. Ez az egyetlen pontja kül-lönben a városnak, ahonnan az egész város és környéke látható és erre való tekintettel a város egy ki-látót is épített a Kálvária-dombra, amelyben nyári vendéglőt helyez-nek el.

Az Ellenzék mindennap örötteá harcol. Olvasd és terjeszd ismerő-seid közt.

BONYODALOM AZ ÚJ MAGYAR SZIN-HÁZ MŰSORVÁLTOZÁSA KÖRÜL. Buda-pestről jelentik: Mint ismeretes, az Új Magyar Színház váratlanul levette műsoráról Hauptmann „Henschel fuvaros” című darab-ját. Ezzel kapcsolatban híre járt, hogy az igazgatóság a szindarabot azért vette le műso-ráról, mert abban a töké zsákmányolási szán-dékát tárgyalják. Ezzel kapcsolatban Orosz Baina, a színház gazdasági igazgatója nyilat-kozott és kijelentette, hogy a darabot azért kellett levenni műsorról, mert az naponta 2000—2500 pengős ráfizetéssel ment, bár a színház minden este tele volt.

* HA MEGELHETÉSET biztosítani akar-juk, úgy jelentkezzünk a megtartandó MEHE-SZETI TANFOLYAMRA. Jelentkezni lehet női és férfi tanfolyamra a m. kir. méhészeti felügyelőnél, Horthy Miklós-ut 30. 10. ajtó.

A Vöröskereszt kolozsvári fiókja május 11-ére értekezletre hívta össze a magyar társadalom vezetőit

KOLOZSVÁR, május 6. A Vöröskereszt kolozsvári fiókjának nemrégiben megalakult szociális szakosztálya értekezletre hívta egybe az összes hatóságok, testületek, egyesületek, intézmények, kereskedelmi- és ipari tényezők képviselőit.

Az értekezletet május 11-én este fél 7 órai kezdettel a városháza közgyűlési termében tartják. Mintegy kilencven kolozsvári in-tézmény képviselői fognak megjelenni ezen az értekezleten.

amelynek az a célja, hogy Kolozsvár magyar társadalmát besorozze a Vöröskereszt tag-jai közé. Legalább tízezer tagra van szükség,

Erdély Mozgó

Nehéz apának lenni.

Főszerepben: Páger Antal, Simor Erzsébet, Egy Mária, Makáry Zoltán, Maly Gerő és Vaszar, Pi. E. előadás kezdete 3, 5 és 7-ór. Vasárnap d. e. 11 órakor matiné

Jön május 10-től Lehar F. világ-hírű ope elttje filmen: **Pacsirta**

KIRÁNDULÁS BONCHIDÁRA. Az Er-délyi Kárpát Egyesület folyó hó 9-én Bonchidára rendez kirándulást, ahol Kelemen La-jos muzeumi és levéltári főigazgató vezetésé-vel a Bánffy-kastélyt és a parkot fogják meg-tekinteni. Indulás 9-én reggel 8 óra 30 per-cor autobusszal, hazaérkezés 19 órakor vonat-tal. Autóbussz és vonatköltség 8,50 pengő. — Jelentkezni lehet 7-én este 8 óráig az egye-sület helyiségében, Jókai-utca 2. szám. Talál-kozás 9-én reggel 8 óra 10 perckor a posta-palota mögötti autóbussz állomáson. Vendé-geket szívesen lát az egyesület. Kedvezőtlen idő esetén a kirándulás elmarad!

MEGÁLLAPÍTOTTÁK A GABONA-NEMŰEK NEDVESSÉGI FOKÁT. Buda-pestről jelentik: A földművelésügyi mi-niszter a gabonaneműekből készülő örlé-mények, a liszt és a korpá megengedett legnagyobb nedvességtartalmát re ideleti-leg szabályozza. A tulsok nedvességét tartalmazó örlémények ugyanis a tárlás alatt könnyen romlanak, ami különösen a mai időkben nagy közgazdasági károso-dást jelent, ezenkívül tetemes anyagi veszteséget a vásárlóknak és a felolgozó iparnak. A rendelet megállapítja a liszték és a korpák nedvességének megengedett határértékét.

HALÁLOZÁS. Iklódy Szabó János m. kir. kincstári főtanácsos, a veszprémi Ta-karékpénztár elnöke, volt országgyűlési képviselő életének 66. évében Balatonfü-reden elhunyt. A megboldogult hosszú éveken át volt országgyűlési képviselő és mint a pénzügyi tárca előadója, különö-sen fontos tevékenységet fejtett ki.

FINKLER ANTAL

író gép szaküzletét áthelyezte a

BÓLYAI-UTCA 4.

szám alá. Udvarba. Tel: 14—93.

Figyelem! Csak az Ellenzék hírdetéseit eredményesek.

AZ ASSZONYOK MAKACS SZÉKREKE-DESÉNEL a régóta bevált tisztán természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel éhgyo-morra egy pohárral bevéve — különösen aján-latos, mert hashajtó hatásában feltétlenül megbízható és rendkívül enyhe. Kérdezze meg orvosát!

Kettős tragédiát okozott a gondatlanság

KOLOZSVÁR, május 6. Kettős halálosvé-gű gépkocsi baleset ügyében tartott tárgyalást szerdán a törvényszék három büntető tanácsa Szenczer József elnökletével. Ez év február 6-án Schmidt László tehergépkocsitulajdonos kocsiával Kolozsvár felé tartott Komán Mik-lós gépkocsivezető. A tehergépkocsin ült a tulajdonoson kívül Mayer Miklós 10 esztendő-s fiúcska is. Gyalu községbe érve Komán, aki-nek egyébként hajtási engedélye sem volt, el-vezette az autót a gépfellett és az be-leeszaladt Oltyán Péter gazdálkodó kapujába. A gépkocsi a kapu előtt játszadózó Oltyán Róza öt éves leánykát és játszótársát, Nyíron

Jánost halálra gázolta. Súlyosan megsérült a szerencsétlenség következtében a kocsin ülő Mayer Miklós is.

A kolozsvári törvényszék tegnap von-ta felölősségre Schmidt Lászlót és Komán Miklóst. Több tanu kihallgatása után a bíróság mind-kettőjüket bűnösnek mondotta ki

kétrendbeli gondatlanságból okozott ember-élésért és egyrendbeli súlyos testisértésért és ezért egy-egy évi fogságra ítélte őket.

A vádat Korda Csaba ügyész képviselte, a vádlottak védelmét dr. Daróczy Ferenc lát-ta el.

HARMINC TANUT HALLGATTAK KI A FALUSI GYILKOSSÁG ÜGYEBEN. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvá-sárhelyi törvényszék Issekutz-Janácsa pénteken Nyárádszentmárton községbe szállt ki Máthé Ferenc és négy társa bűn-ügyének letárgyalására. A nyárádszent-mártoni Máthé és Ambrus-család vizsgálja régi időre nyulik vissza. A múlt év őszén közös vigadozás közben a két család tag-jai között kitört a régi ellenségeskedés és az Ambrusok fegyverrel támadtak a Máthé-család tagjaira, akik viszont fejszével ve-dekeztek. Ambrusék egymásután adták le a lövéseket, az egyik golyó Máthé Jánost érte, aki holtan esett össze. A párviadal még sokáig tartott, miközben Ambrus Al-bertet is valamelyik Máthé fejszével su-lyosan megsebesítette. A törvényszék del-előtti folyamán a vádlottakat és mintegy harminc tanut hallgatott ki, majd az or-vosszakértő kihallgatására került a sor. A törvényszék elrendelte a további bizony-tást és a szakértők kihallgatását.

ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓ. Felkérem volt osztálytársaimat, akik Kolozsváron kereske-delmit 1902-ben velem együtt végeztek, érettségi találkozóknak megrendezése érdekében ci-müket szíveskedjenek közölni. Hütter Alajos nyugalmazott MÁV főintéző Kolozsvár, IV., Átjáró-utca 15. szám.

A KATOLIKUS MUNKÁSIFJUSÁGI MOZGALOM BEMUTATKOZÁSA KO-LOZSVÁRON. A kolozsvári Egyetemi Mária Kongregáció ezévi munkaprogram-jában a népi mozgalomnak P. Varga László, Ijjas Antal és a KALOT vezetői-fiainak előadásában történt bemutatása után most vasárnap, május 9-én délután 5 órai kezdettel a Munkásifjúsági Mozga-lom mutatkozik be. A piarista gimnázium disztermében a Katolikus Iparos és Mun-kásifjak Országos Egyesületének, a KIOE mozgalomnak központi titkára, Kertész László ismerteti a magyar tanoncmozga-lom eredményeit és problémáit. Az elő-adást a KIOE hirdető és mozgalmi film-jének vetítése kíséri. A tanoncuigy min-den barátját és az érdeklődő közönséget szeretettel hívja a Kongregáció. Belépő díj nincs.

ROBBANÁS TÖRTÉNT EGY HOL-LANDIAI LŐSZERGYÁRBAN. Amszter-damból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírszolgálat híradása szerint Eri-ktonban (Marylandas) kedden a Triumph löszergyárban heves robbanás 20 embert ölt meg és száznál többet megsebesített. A halálos áldozatok száma egyelőre még nem állapítható meg pontosan, mert több súlyosan sebesült életbenmaradásához nincs semmi remény. (MTI.)

Az Első Magyar Általános Biztosító

Társaság

erdélyrészi aligazgatósága ezuton is tudatja tisztelt feleivel, hogy az Első Erdélyi Általános Biztosító Részvénytársaságtól átvett sorsolással kapcsolatos életbiztosításoknak 1943. május 3-án közzegyző jelenlétében megtartott nyilvános so szűrésán a következő betűcsoportok sorsoltattak ki:

O. M. N. V. Q. I. M. F. S. F. Z. M. Z. W. I.

Háborus földrajz:

Szicília, a Földközi-tenger szive

Trinacria, a „háromágú“, így nevezték a görögök a szigetet. Ez a sziget, nem pedig a Hellas volt a bölcsője és legkedveltebb „kirándulóhelye“ az antik istenvilágnak, számos ősi mítosz és hősmonda színhelye. Itt küzdött Zeus Héraklész támogatásával a Gigászok, Tírá és a Föld fia ellen. Leghatalmasabbjuk, a Zeus nyilatott legyőzött Typhos fűtő az Et-na óriási tömegű masszája alá bebörtönözve tehetetlen bosszúvágya tüzével a nyugtalan tűzhányót. Enna derűs mezővidéke volt Ceres kedvenc tartózkodási helye. Erről a mezőről ragadta el játék közben leányát, Proserpinát Pluto, az alvilág istene, hogy háromágú szigonyának ütésével megnyitva a földet, magával hurcolja a sötét Tartarusba. Itt ültött rajta Jupiter Vulkanus leányán, a szép Aetna nimfán, akinek temploma híres jóshely, és a rómaiak idejében minden esküszegő réme volt. Itt játszódtott le Venusnak is számos kalandja. Pophemos, Neptun fia volt a sziget réme, amíg Odysseus egyetlen személt meg nem fosztotta; a sziklák, melyeket a megvakított óriás az agyafutó kalandor után hajított, még most is láthatók a tengerben. Viasszal összetapasztott szárnyaival Daedalus Sziciliába igyekezett Krétából és Aeneas trójai népét Szicilián keresztül vezette; itt temette el kegyeletes pompával atyját is, az elagott Anchyszt.

Szicília nem hiába került ennek a mondatvilágnak középpontjába: A Földközi-tenger szívében, majdnem egyforma távolságban három földrésztől — vajjon nem arra predesztinálta-e a természet törvénye, hogy irányadó, vagy legalább is jelentős szerepet játsszon a történelemben? Volt idő, amikor úgy is látszott, hogy csakugyan be fogja tölteni ezt a szerepet: sokáig Róma eltartotta, később az arabok szerelmese, majd rövid ideig a Hohenstaufok csábító színtere — de mégsem lett a „Földközi-tenger Angliája“, hanem történelme legnagyobb részében a „Földközi-tenger Irországa“ volt. Talán egy tucatot is kitesz azoknak a népeknek a száma, amelyek megpróbáltak végleg gyökeret verni rajta, azonban egymást váltogattak az uralomban és a szigetet sohasem hagyták időt arra, hogy végre összeszedje magát. Ellentétes kultúrák léptek egymás nyomába, összekeveredve, vagy megsemmisítve egymást, fajok oltódnak egymásba. Krétai, phokisi, athéni, korinthusi gyarmatosítók harcoltak egymással, vagy a főníciaikkal és karthágóikkal azért a földért, amelyen tulajdonképpen az Előázsiai első, nek ideérkezett sikulok szereztek maguknak elsőseget. Római prefektusok és nagybirtokosok zsákmányolták ki a szigetet, a rómaiak után görög és vandálok állították fel helyőrségeiket, míg rövid időre a bizánci ágon ismért be nem vonult a görög kultúra. De nem sokára arab hódítók özönlöttek el az országot, majd két évszázad múlva a normannok vetették meg földjén lábukat, míg a német Hohenstaufok át nem vették tőlük az uralmat. Az utolsó Hohenstauf uralmának kivégzésével a sziget egy időre a francia Anjouk kezére került, de az idegen dinasztia romlottsága az elviselhetetlen adóterheléssel lázadásba kergette a forróvérű népet, mely a szicíliai vecsernyében állított borzalmas történelmi emléket szenvedélyességének. A lázadás hátterében a spanyol Aragónia királya állott és ez a magyarázata annak, hogy Szicília 1282-től 1713-ig a spanyol és Aragón királyság alkotórésze lett. A Habsburg-ház spanyol ágának kihalása után a sziget birtokának az utolsó Habsburg végrendelete értelmében XIV. Lajos unokájára kellett volna átszállnia, bonyolult intrikák és nem kevésbé szövevényes örökösödési háború eredményeként azonban a Bourbonok vonultak be Palermo fővárosába és hamarosan sikerült magukat még az Anjouknál is győltettebbé tenniük. A mozgalmas életű sziget történetében először az időközben teljesen olaszvá vált lakosság nemzetiségének felbrenedése hozott megnyugvást: 1860-ban Trapaninál partraszállt Garibaldi, hogy a lakosság lelkes támogatásával innen göngyölje fel a nápolyi királyság oldalszárnyát.

Ezzel Szicília az olasz birodalom alkotórészeként végleg elfoglalta azt a helyet, amelyet tulajdonképpen már a természet is kijelölt számára: a sziget a messzinai szoros lesüllyedése előtt összefüggő területet alkotott az olasz félszigettel, sőt Afrikával is összeköttetésben állott. Az olasz egység, különösen pedig Mussolini forradalma Sziciliának gazdaságilag is javára vált. Miután az egykor oly gazdag kulturateremtő szigetet a római nagybirtokosok és helytartók teljesen kizsákmányolták és germán uralom után a bizánci helytartók betették pusztító művelket, az aránylag jóindu-

latu arab uralom alatt, bár az idegen hódítók a rendszeres öntözés megszervezésével áldásos működést fejtettek ki, a teljesen elszegényedett és kietlenné vált ország csak lassan tudott gyarapodni. Am azt, amit a három és fél évszázados arab uralom felépített, a helyüket elfoglaló normannok és utódok a jobbagység bevezetésével és a nagybirtokok újra való megalapításával ismét semmivé tették. Amikor pedig Amerika felfedezése óta a Földközi-tenger mindinkább kiesett a nemzetközi politika érdeklődési köréből, újabb csapásoként hihetetlenül elburjánzó korrupció csapása szakadt a szerencsétlen országra. A megfélemlített rablóbandák előtt a földművelő nép

A francia gazdák kötelesek teljes gabonakészletüket beszolgáltatni

PÁRIS, május 6. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A francia földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági szövetségek képviselői előtt felszólította a gazdákat, hogy minden gabonakészletet szolgáltatásnak be, hogy biztosítsák az átmenetet az új aratásig. Franciaország sorsáról van szó — mondotta. — Sem a földműveseket, sem pedig a szö-

kénytelen volt a városokban menedéket keresni. Az új fellendülés korszaka a fasiszta érával vette kezdetét, mely nagyvonalú mezőgazdasági és szociális politikájával lehetővé tette, hogy Szicília ma újból tetemes részt vállalhasson az olasz félsziget gabonaszükségletének fedezéséből.

A múlt század közepe óta Szicília rendkívül jelentős stratégiai felvése is mindinkább kezdte hatását érezni: az olasz egység megalakulása, mint belpolitikai és a Szelezi-csatorna megnyitása, mint közlekedéspolitikai feltétel után ennek a fejlődésnek legújabb mozzanata. Olaszország földközti-tengeri hatalmi igényének az aktív politika porondjára való bevetése, mely az Európa és Észak-Afrika hidját, ezenkívül pedig a Földközi-tenger keleti és nyugati felének elválasztó két alkotó szigetet egy csapásra elsőrangú fontosságú erőter rangjára emelte. (MN.)

Orosz nyelvű előadás a Vatikán rádiójában

RÓMA, május 6. (MTL.) A vatikáni rádió új orosz nyelvű híradásában érdekes előadás hangzott el. A pápa — mondotta a vatikáni rádió bementője — Krisztus földi képviselője, minden népet egyaránt szeret nyelvre és vallásra való tekintet nélkül. Az egyház nem törődik az ideiglenes politikai rendszerekkel, hanem ellene van minden jogfosztásnak és despotizmusnak. Az egyháznak az a feladata, hogy fenntartsa a földön a krisztusi szeretetet. Ezután ismer-

tette XII. Pius erőfeszítéseit a béke létrehozása érdekében, majd kijelentette, hogy a béke létrehozásának egyetlen lehetősége a Krisztushoz való visszatérésben rejlik. Az emberiséget a mostani szenvedések talán meggyőzik arról, hogy az egyetlen reménység Krisztusban van. Végül kijelentette, hogy a pápának az a felszólítása, hogy a világ népei májusban imádkozzanak Szűz Máriához, szót az orosz népnek is.

Végh József:

Amiről érdemes írni...

A marosvásárhelyi színház

Érthető és jogos harcot vív hosszú hónapok óta Marosvásárhelyi városa és közvéleménye az önálló székelyföldi színház elállításáért. Nincs azonban semmi csodálkozni való, hogy a Székelyföld közvéleménye visszsa érzéssel fogadta azt a kultuszminiszteri döntést, amellyel Marosvásárhely városát Földessy Géza miskolci színházgató mellékalomásul jelölték ki. Székelyföldi lapjaink egy pillanatra sem titkolták, hogy nem tartják szerencsésnek ezt a döntést és rámutattak arra, hogy a miskolci színház már csak a közlekedési nehézségek miatt sem tud eleget tenni kulturális kötelezettségeinek.

A marosvásárhelyi színház ügyével kapcsolatosan az első baj tehát a színházgató kijelölése volt. A másik az, hogy Marosvásárhelyen ma sincs megfelelő színházterem. A Kulturpalota természetesen nem alkalmas arra, hogy a miskolci színház számára a közlekedési nehézségek miatt sem tud eleget tenni kulturális kötelezettségeinek.

Marosvásárhelyi lapjaink, a Székely Szó, sajtóanként rendezett a színház kérdésében. A legaprólékosabb részletekig ismertette a marosvásárhelyi közönség kívánságait és átmeneti megoldásként a marosvásárhelyieknek azt az öszinte óhaját fejezte ki, hogy a színházkérdés végleges rendezéséig a kolozsvári Nemzeti Színház társulatát kell állandó vendég szereplésre meghívni. Ebben a szempontban azonban még nem lehet állandósítani a kolozsvári színészek vendégjátékát, mert Földessy Géza, a színházi koncesszió jelenlegi tulajdonosa, már az ellen az ötnapos vendég szereplés ellen is tiltakozott, amelyre kedden utazott le szin-

házunk prózai együttese. Ezeket az ellentéteket csak nagynehezen sikerült elsimítani és jelenleg a kolozsvári társulat Marosvásárhelyen vendég szerepel. Közben azonban a marosvásárhelyi hatóságok vezetői megkezdték a tárgyalásokat a színházkérdés végleges rendezésére.

Mint a Székely Szó írja, Mátyás Ferenc polgármester az illetékes kormánytényezőkkal részletes tárgyalásokat folytatott a színházkérdés elintézésére. Megállapodtak, hogy az 1942-43-as évadban június 15-től augusztus 15-ig a Transsylvania mozgó termében játszik a színház. A moziakat kötelezték, hogy közös áldozattal tegyék lehetővé a színház működését. Ugyanakkor arra is ígéretet tett a kormány, hogy támogatni fogja a marosvásárhelyieknek önálló színházépület felépítésére irányuló tervét. Marosvásárhely polgármestere erősen hangsúlyozta a tárgyalások során, hogy a jövőben ne kapcsolják össze többé Marosvásárhelyt se Miskolccal, se más távoli várossal. Az a végső törekvés, hogy a Székelyföld önálló színházterület legyen marosvásárhelyi központtal. Ha nem lehetne önálló színházterület létesíteni, akkor feltétlenül azt kéri, hogy a székely fővárost Kolozsvárhoz csatolják. Marosvásárhelyi lapjaink megnyugvással vette tudomásul a polgármester nyilatkozatát és annak a reményének adott kifejezést, hogy ezeket az életrevaló és helyes elgondolásokat a kormányzat segítségével sikerül is valóra váltani. A magunk részéről csak annyi hozzáfűzni valónk van a marosvásárhelyi színház kérdéséhez, hogy a helyi kívánalmakat mindenkor tekintetbe kell venni. Közérdekű ügyekben nincs helye olyan elgondolásoknak, amelyek az érdekeltek legélesebb ellenzését váltják ki, mert ezzel sem a kulturális igénynek, sem a művészet fejlődésének nem használunk.

Tagokat gyűjt a Vöröskereszt

A Vöröskereszt kolozsvári fiókjá — mint lapunk más helyén megírtuk — taggyűjtő mozgalmat akar indítani Kolozsváron. Ennek érdekében megalakították a

Vöröskereszt szociális szakosztályát, mely céljait tűzte ki, hogy legalább tízezer tagot beszervezze évi egy pengő tagdíj mellett. A módozatok megbeszélésére a Vöröskereszt kolozsvári fiókjá május 11-ére értekezletre hívta egybe a kolozsvári intézmények vezetőit. Az értekezletnek az a célja, hogy a kolozsvári magyar élet vezetői együttesen tárgyalják meg a taggyűjtő mozgalom módozatait és a rendelkezésükre álló szervezet segítségével már eleve biztosítsák a taggyűjtő mozgalom sikerét. Nem kell különösebben hangsúlyoznunk a Vöröskereszt egyet jelentőségét. A mai vérzivataros időkben, amikor a legnagyobb áldozathozatal is kevés annak bizonyítására, hogy szívvel, lélekkel együttérzünk a fronton küzdő katonáinkkal, még jobban át kell éreznünk a Vöröskereszt célkitűzéseit. Nem vagyunk barátai az egyesületesnek. Számtalan-szor kifejezést adtunk annak a véleményünknek, hogy társadalmunkat agyon-szervezték. Egészséges újjászületésre volna szükség és ezt szeretnénk volna elérni a Nemzeti Együttműködés keretei között. Sajnos, egyelőre még nem láthatunk ennek az együttműködésnek gyakorlati eredményeit. Helyes tehát, hogy a Vöröskereszt felhívással közvetlenül az intézményekhez és egyesületekhez fordult. A Vöröskereszt tagjának lenni nem azt jelenti, hogy egyet ismét megszaporodott az egyesületi kötelezettségek száma. Az évi egy pengő tagdíj jelkép. Bizonyossággal a nemes cél megértése mellett. A leg-szegényebbek is megfizethetik. Támogatásuk tehát teljes erőnkől a Vöröskereszt tagjainak beszervezését. Azt hisszük, hogy eddig is csak azért nem sikerült, mert nem történt meg kezdeményező lépés. A tulszervezett társadalom önmagától nem jött rá arra, hogy milyen kötelezettségei vannak a Vöröskereszt szemben. Hiszünk azonban, hogy a május 11-ére összehívott értekezlet eredményekben gazdag munkának kiinduló állomása lesz.

„Iparra székelj“

Egyik legfontosabb erdélyi tennivaló: a Székelyföld iparosítása. Ennek érdekében úgy a kormányzatnak, mint az erdélyi magyar társadalomnak minden áldozatot meg kell hozni. Sepsiszentgyörgyi lapjaink, a Székely Nép, most ösztönöz be-vallja, hogy a székelyföldi iparral bajok vannak. Nagyipar nincs és a székelyföldi kézművesiparral kapcsolatosan nagyon sok panasz hangzik el. Csikszereván a mestervizsgára jelentkezők negyven százalékát kellett megbuktatni. A székely-udvarhelyi ipari szakiskola elnéptelenedett s veszedelmesen közel áll ahhoz a sorshoz, amelyre a gyergyószentmiklósi szakiskola jutott. Ezt az ősi székely ipari intézményt tudvalevőleg azért kellett bezárni, mert az érdeklődés teljes hiánya miatt már nem lehetett fenntartani. A székelyföldi iparosok egyrésze még most sem tett eleget az iparjogositvány megszerzésére vonatkozó rendelkezéseknek, pedig ha május közepéig nem teljesítik jelentkezési kötelezettségüket, úgy véglegesen elvesztik az ipar gyakorlására való jogot. Mindezek olyan jelenségek, amelyeket alaposan meg kell fontolni. Mielőtt az iparosítással kapcsolatos nagyvonalu tervek megvalósításához foghatnánk, azokat az előfeltételeket kell megteremtteni, amelyek nélkül a kezdeményező lépéseket sem lehet megtenni. Nagy érdeklődéssel olvastuk Csikszár Lajos építész-mérnöknek, a Marosvásárhelyi Magyar Iparos Tanulmánytalon alapítójának és elnökének emlékiratát, amelyben összefoglalta a Székelyföld felemelésére vonatkozó elgondolásait. Tökéletesen egyetértünk vele abban, hogy a székelyföldi lelkeseknek, a tantestületnek, építészeknek, mérnököknek és az iparosoknak együttesen kell kivinni részüket az iparosítás előkészítésének munkájából. Minden városban és helységben alakítsák meg az ipar-kulturális intézmény felügyelőbizottságát, és végezzék el az alapítás körüli teendőket. A marosvásárhelyi mérnök-többség között ezeket írja: „Ha a társadalom megteszi a maga kötelességét, a városok, vármegyék, községek, közbirtokos-ságok, intézmények, gyárosok és iparosok megteszik a megajánlásokat pénzben, ingatlamban, építőanyagban és munkában, akkor könnyű lesz az állam elé állni, hogy a megalkotás és fenntartás ügyét végrehajtsák.“

Férfias szavak ezek. Nem szabad mindent az államtól várunk. Amikor azt a felszólítást kapjuk, hogy „Iparra székelj“, bizonyítsuk be magunk is, hogy komolyan akarjuk a Székelyföld iparosítását és a székely iparosításnak nemcsak haszonélvezői, hanem megalapítói is kívánunk lenni.

TÖLTÖTÖLLAK minden árban, mind-ségben, nagy választékban az Ellen-zék könyvesboltban.

Melyik kolozsvári kereskedőnél lehet női harisnyát kapni?

KOLOZSVÁR, május 6. Mindenki előtt ismeretes az a tény, hogy a kolozsvári női divatüzletekben nem lehet női harisnyát kapni, annak ellenére, hogy a más város-beli gyárakon kívül a kolozsvári Ady harisnyagyár is jelentős mennyiségű árít bocsát a kolozsvári cégek rendelkezésére.

Az egyre sürűbben jelentkező visszaélések megállítására érdekében a polgármester 20.459—1943. szám alatt rendeletet adott ki, amelyben kötelezi a kolozsvári kereskedőket, hogy a harisnyákat a vásárlási könyvbe való beírás kötelezettsége mellett szolgáltatassák a fogyasztóknak ki és ugyanakkor vezessenek a kiadott harisnyákról kimutatást, amelyben feltűntetik azt, hogy kinek mennyi harisnyát adtak el.

Ezzel egyidejűleg közli a polgármester, hogy 1943. május 6-án az alábbi kolozsvári cégek kaptak a kolozsvári Ady gyártól harisnyát: Nagy Testvérek, Wesselényi Miklós-utca 5. tucat, Nagy Ilona, Wesselényi-utca 5. tucat, Papp László, Kossuth Lajos-utca 5. tucat, dr. Mózes A.-né, Magyar Bolt 5. tucat, Hangya szövetkezet, Kemény Gábor-utca 3. tucat, Kuck Ferdinánd Mátyás király-tér 4. tucat, Balázs László, Wesselényi Miklós-utca 4. tucat, Bauch Ernőné, Wesselényi Miklós-utca 4. tucat, Dénes Józsefné, Kismester-utca 4. tucat, Geisberger Alfréd, Kossuth Lajos-utca 3. tucat, Herold Kamilló, Wesselényi Miklós-utca 3. tucat, Jancsó Béla, Wesse-

lényi Miklós-utca 2. tucat, Major Ilona, Deák Ferenc-utca 3. tucat, Miklós és Pálterffy, Mussolini-ut 3. tucat, Demeter és Kiss, Deák Ferenc-utca 3. tucat, Tóth András, Mátyás király-tér 2. tucat, öz. Gál Imréné, Malom-utca 2. tucat, Virág Aladárné, Horthy Miklós-ut 3. tucat, Tischler István, Deák Ferenc-utca 3. tucat, „Erzsébet” cég, Wesselényi Miklós-utca 2. tucat, Tóth Katalin, Unió-utca 3. tucat, Végő János, Wesselényi Miklós-utca 2. tucat, Mózes Tibor, Dávid Ferenc-utca 5. tucat, Plátsintár Testvérek, Wesselényi Miklós-utca 2. tucat, Berecz Béla, Deák Ferenc-utca 2. tucat, Wenczel János, Széchenyi-tér 2. tucat, Mőric Antal, Magyar Bolt 2. tucat, Csizhegyi Andor, Wesselényi Miklós-utca 2. tucat, Fey és Csoma, Mátyás király-tér 2. tucat, Barabás Antal, Deák Ferenc-utca 2. tucat, András Imréné, Radák-utca 2. tucat, Csiki Piroška, Széchenyi-tér (sátor) 2. tucat, Balázs Ferenc, Széchenyi-tér (sátor) 2. tucat, Pajzs Györgyné, Széchenyi-tér 2. tucat, Lázár Albert, Csányi László-tér 2. tucat, Bőjthy Ida, Széchenyi-tér (sátor) 2. tucat, Szabó Erzsébet, Wesselényi Miklós-utca 2. tucat, Jakab Józsefné, Széchenyi-tér 2. tucat, dr. Balogh Endréné, Wesselényi Miklós-utca 2. tucat, Dermata „Hangya” 2. tucat, Tímko Zoltán, Wesselényi Miklós-utca 4. tucat. A megnevezett kereskedők a harisnyák párját 7 pengő 16 filléres árral hozhatják forgalomba.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavanként 7 fillér, vastagabb szedéssel 14 fillér, a legkisebb hirdetés díja tíz szög 70 fillér. Állást keresők részére szavanként 4 fillér, vastagabb szedéssel 8 fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresők részére 40 fillér. Kezelési költség: cím a kiadóban és jelölés hirdetések után 20 fillér. Kedvezményes árak nagyobb köteteknél. — Apróhirdetések előre fizetendők. Vidékről bélyegeken is beküldhető.

VEGYES

SZEPTEMBERI polgári iskolai magánvizsgákra esti tanfolyamok kezdődnek május hó 15-én. Jelentkezések 12-ig. Felvilágosítással szolgál délután 10—12 óráig, telefon 10—31.

RENTABILIS ipari, vagy kereskedelmi vállalatba betársulnék. Ajánlatokat „25.000 pengő” jellegűre.

MŰVIRÁGOK raktáron és rendelésre legolcsóbban beszerezhetők Dahlia művirágszalomban, Horthy-ut 35.

ERDÉLYI Magányomozó Iroda felvilágosítást ad, nyomoz, informál, mindent a legdiszkrétebben elintézi. Bartha Miklós-utca 5. I. emelet. Telefon 17—38.

KÖLCSÖNZÖK olcsón magyar ruhát, smokingot, frakkot és egyéb alkalmi ruhákat. Bakó Gábor férfinaszabó, Dávid Ferenc-utca 21. szám.

ADÁS-VÉTEL

FINOMKIVITELŰ kombinált szobabérendezés eladó. Dávid Ferenc-utca 6. Műasztalosnál.

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyegeket, régi levélborítékokat bármilyen mennyiségben veszek. Könyvtárakért, egyes szépirodalmi, szakkönyvekért és lexikonokért magas árat fizetek. Kovács könyvkereskedés, Szentegyház-utca 3.

HASZNÁLT ruhát, ócska butort veszünk és eladunk. Hívásra házhoz megyünk. Benedek, Timár-utca 14.

KONYHÁK nagy választékban olcsón eladók. Theil, Munkácsy-utca 24., állomásnál.

REKAMIE olcsón eladó. Széchenyi-tér 24. ajtó 2.

MINDENFÉLE használt butort, rossz szelont, ágybetéteket veszek. Szabó, Kádár-utca 12.

6 LITER fogvasztású Topolino kis autó eladó. Cím a kiadóban.

BÓRDIVÁN két bőrfotóval eladó. Izabella utca 3.

DÍOFURNIROS háló és modern konyhák olcsón eladók. Dermatan innen, Hory Béla-u. 9.

HASZNÁLT szőnyeget, képet veszünk és eladunk. „Unikum” — művészi képkeretezés, Kossuth Lajos-utca 34.

MAGAS ÁRÉRT veszek használt ruhákat. „Dorotheum”, Deák Ferenc-utca 32.

BUTOR, hálószobák, kombinált szobák, konyhák, kárpitozott butorok, szalonok kaphatók Foszto Sándor kárpitos, Szentegyház-utca 3.

FRIGEP, „Royal”, érodai, kitűnő karban eladó. Kovács, Szentegyház-utca 3.

KÉI szép fotelt keresek megvételre. Ajánlatokat „Tiszta butor” jellegűre az Ellenzék könyvszirtájába kérek.

VASKORLÁT: ajtóval, rézkigó eladó. — Trefort Rajka Péter-utca 3., tulajdonosnál.

KIT helyiségből álló kisipari üzem átadó berendezéssel együtt, olcsó házibérrel, forgalmas helyen, üzlethelyiségnek is megfelelne. „1200 pengő” jellegűre.

ELADÓ verseny-cimbalom. Értekezni Szigligethy-utca 3. Schultz-telep.

RÉSZLETFIZETÉSRE kaphatók olajfestmények ismert művészektől, blondelkerettel. Képekkeskedés, Munkácsy-utca 16. (állomásnál).

HASZNÁLT varrógépeket, kerékpárokat veszek. Javításokat vállalom. Széchenyi-tér 9. Varrógépraktár. Hívásra házhoz megyek.

JÓ ÁLLAPOTBAN lévő gyermek sportkoszt keresek. Mátyás, Wesselényi-utca 9. I. em.

TELJESEN új, modern konyhabutor berendezés eladó. Lázár-utca 17.

CUKRASZDAT, kisebket, átvénnék. Cimet a kiadóba kérem „Kézpénz” jellegűre.

NAGYOBB mennyiségű Bánffy Pál alma eladó. Értekezni lehet Magyar-utca 30. szám alatt.

ALKALMAZÁS

NŐIFODRASZEGÉDET, vagy segédnőt jó fizetéssel keresek. Vura, Mussolini-ut 67.

FÉRFI FEHÉRNEMŰ varróleányt, önállóan dolgozót, azonnalra felvesz Havadi Nagy Julia, Gróf Csáky-utca 1.

A KOLÓZSVÁRI M. KIR. KÜZELLÁ-TÁSI FELÜGYELOSÉG köztudomásra hozza, hogy érettségizett, vagy főiskolai diplomával rendelkező személyeket alkalmaz, nyugdíjasokat is. Jelentkezni lehet a Felügyelőségen, Kossuth Lajos-utca 58. szám.

Gy

MÁJUS

6

Csütörtök

SZINHÁZ — MOZI — RÁDIO

KÖNNYEN elhelyezkedhet, ha megtanul könyvelni, vegyen részt egy kéthónapos tanfolyamon. Értekezni Pap-utca 12. I. ajtó 3. déli fél 2—fél 3. este 7 órakor.

ALLÁSTERES

HAZASPAR házmesteri állást keres 15-re, vagy azonnalra. Érdeklődni Mikó-utca 10.

Férlikalapok tisztítását, formálását

és festését olcsón vállalom: BOCZ ANDOR, Wesselényi-ut 16. udvarban.

CUKORKAGYÁRAK! Többéves gyakorlat, „Sieder” mesteri, vagy segédi állást keresek. Érték a laborator és drágé munkához. Kiseb gyár önálló vezetését vállalom. Cím Márton Imre, Kolozsvár, Farkas-utca 10. menekülttábor.

ORAKÖNYVELÉST vállal öskeresztény könyvelő. Megkereséseket „Mérlegképes” jellegűre a kiadóba.

INGATLAN — LAKÁS

CSALÁDI házat, vagy villát keresek készpénz fizetéssel. Ugyanők kizárva. Cím a kiadóhivatalban.

ELADÓ Andrassy-ut 37. szám alatt 2 szoba, konyha, speiz, nagy telek 30.000 pengőért.

GARZONLAKÁST keresek butorozva, vagy anélkül. Május 15, vagy június 1-re. — Telefon 15—78.

KOLOZSVÁR, Csermalom-utca 2—4. sz. alatt egyholdas telek eladó. Gyárhelyiségnek, vagy szállodának alkalmas.

KI HAJLANDÓ lakbér fejében Békási-ut 1. számú telkemen fedél alatti 2 szoba, mellékhelyiségekből álló házam egészben, vagy részben befejezési munkálatainak költségét fedezni? Varga-utca 8.

MŰHELYHELYISÉG kiadó. Perőti-utca 42.

ELCSERÉLNÉM külön telken lévő két-szobás, összkomfortos, olcsóberű lakásmat, három, négyszobás, lehetőleg külön telken lévő lakással. Cím a kiadóban.

Eloszerélném kolozsvári központban lévő ötszobás komfortos lakásmat négy-ötszobás, kertős kolozsvári komfortos, cselédszobás, külön házban lévő lakással, amely mellett szín, vagy istálló is van.

KERESEK egyszerű butorozott tiszta kis szobát azonnalra Főter közelében. Égető étterem. Mátyás király-tér.

KÖZPONTBAN különbejáratu butorozott szoba kiadó egy személynek. Cím „Komoly” jellegűre.

DERMATA közelében lévő komfortos szoba, konyhas lakásmat elcsereélném. Malom-u. környékén. Cím a kiadóban.

ÁRPÁD-UT 57. számú ház eladó. Értekezni Mikola Ede főpályamesternél. Apahida, vasútállomás. Ugyanőköt díjazok.

FIEGANSAN berendezett különbejáratu utcai butorozott szoba napos oldalon kiadó. Azonnal. Érdeklődni a háztulajdonosnál. Vilamos-utca 9.

BUDAPESTI központi fűtésű, olcsóberű 2 szobás, összkomfortos lakásmat elcsereélném kolozsvárral. Ertesítést „Azonnal” jellegűre a kiadóhivatalba kérek.

KERESEK azonnali megvételre Kolozsváron 350—450 ezer pengőig bérházat, vagy házias ingatlant. Latzinger Gyula ingatlanforgalmi iroda, Bartha Miklós-utca 5. I. emelet. Telefon 17—38.

Szolgálatos gyógyszerterak

Egyszarvu, Mátyás király-tér 10. Telefon: 32—23. Kereszt, Mussolini-ut 2. szám. Telefon: 13—49. Hargita, Horthy Miklós-ut 1. szám. Telefon: 21—55. Pádai Szent Antal, Hitler-tér 13. szám. Telefon: 31—10.

MUZEUMOK: Erdélyi Múzeum őskori, a római, népvándorlási, iparművészeti és művészeti tárai. Renaissance Kémléktan. Bátya-utca 2. Nyitva 9—13 óráig.

Állattani Múzeum: Mikó-utca 5. sz. Nyitva 9—12 óráig. Megtekintése bejelentendő az OMH kirendeltségben.

Botanikus Múzeum. A Botanikus-kertben. Majális-utca 42. Nyitva: 8—13. 15—18 óráig.

EGYETEMI KÖNYVTAR. Nyitva hétköznapokon délelőtti 8—11-g és délután 3—8 óráig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 3—9 óráig.

A KOLÓZSVÁRI NEMZETI SZINHÁZ HETI MŰSORA

Május 6-án, csütörtökön fél 7 órakor: A Vöröskereszt javára. J. BUVOS SZÉKRENY. II. SEHERZADE. Bérletszűnet. Operahely-örök.

Május 7-én, pénteken 6 órakor: BOHÉMÉLET. Május 8-án, szombaton fél 7 órakor: HÁRY JÁNOS. Bérletszűnet. Rendes hely-örök.

Május 9-én, vasárnap délután fél 3 órakor: MOSOLY ORSZAGA. Olcsó hely-örök.

Május 9-én, vasárnap fél 7 órakor: COPPELIA. SEHERZADE. Balett. Rendes hely-örök.

Május 10-én, hétfőn fél 7 órakor: SZOKTETES A SZERÁLYBOL. A Tizes Szervezet előadása. Bevezetőt mond: dr. Entz Géza tanár, főtizedes. Jegyeket a pénztár nem árul.

MOZIK MŰSORA

ÁRPÁD: A NŐNEK MINDIG IGAZA VAN... CORVIN: A KEGYELMES UR ROKONA.

Előadások kezdete 3, 5, 7 és vasárnap délelőtti 11 órakor.

ERDÉLY: NEHÉZ APÁNAK LENNI. Vasárnap délelőtti 11 órakor matiné.

EGYETEM: LEGÉNY A GATON. Vasárnap délelőtti 11 órakor: LEGÉNY A GATON.

MÁTYÁS: HAZASSÁGGAL KEZDŐDİK.

Vasárnap délelőtti 11 órakor matiné.

RÁKÓCZI: FALU ROSSZA.

RÁDIO

PÉNTEK, MÁJUS 7.

BUDAPEST I.: 5.40 Űzen az otthon. 6.40 Ébresztő, torna. 7. Hírek, közlemények, reggeli zene. 10. Hírek, 10.15 Zenekari művek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15 Patkó Magda zongorázik. 11.40 A nap sugarát mint orvosság. 12. Harangszó, fohász, Hímnusz. 12.10 Folyamérők zenekara. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés. 13.30 Honvédeink üzennek. 14. O'h Káman cigányzenekara muzsikál. 14.30 Hírek, műsorismertetés, arfolyam-hírek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.05 Szórákzólató zene. Közben 15.30 Ifjúsági rádió. 16.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17. Milyen védelmet nyújtanak a pincék légítámadás esetén? Közlemény. 17.15 Mária havában. 17.25 A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. 17.50 Sportközlemények. 18. Német hallgatónak. 18.20 Magyar népmuzsika. 18.50 Hírek. 19. Egészsgügyi kalendárium. 19.15 A müncheni Filharmonikusok hangversenyének közvetítése a pesti Vigadóól. 21.10 A szegény Villon. Irta és összeállította Kolozsvári Grandpierre Emil. Felolvasás. 21.40 Hírek. 22.10 Vidék József cigányzenekara muzsikál. 22.50 Szórákzólató zene. 23.35 Táncczene. 23.45 Hírek.

MEGNYILT A SZÉKELYHIDI LELKESZ ÉS TANÍTÓ TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM. Nagyváradról jelentik: Az ermeléki református egyházmegye lelkész és tanító egyesülete, valamint a missziói bizottság által rendezett lelkézi és tanítói továbbképző tanfolyamot ma nyitották meg Székelyhídon. Lelkész-elnökké Szabó Zoltán esperest választották. Világi elnökké dr. Nadányi Péter főszolgabíró, egyházmegyei tanácsbíró. A tanfolyam előadói között szerepelnek: dr. Kun Béla debreceni egyetemi tanár, dr. Makka Sándor egyetemi tanár, volt erdélyi református püspök, dr. Erdős Károly, dr. Czegléd Sándor és még több kiváló egyházi férfi. A továbbképző tanfolyamon száznál több lelkész és tanító vesz részt.

BIHAR VÁRMEGYE ALISPÁNI JELENTÉSE. Nagyváradról jelentik: Bihar vármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta havi ülést. Az alispán bejelentette, hogy a belügyminiszter a megye nép- és családvédelmi költségvetését 1.251.580 pengő szükséglettel és ugyanannyi fedezettel jóváhagyta. Ebben az évben a vármegyében 80 ONCSA családi házat építettek fel eddig. Az év folyamán 2.100 holdat szántottak fel a szövetkezet traktorai és 28 házaspárnak juttattak házassági kölcsönt. Az alispán további beszámolója szerint a megyében április hónapban 761 élveszületés és 588 halálozás volt. Ezek szerint a természetes szaporulat 173 lélek. Az utépítési munkálatok megveszte nagy erővel folynak. A száz holdon felüli zsidó birtokok állami kezelésbe való vétele zavar nélkül megtörtént. A husz és száz hold közöttiek átvétele folyamatban van.

PÁLYÁZAT KÖRJEGYZŐSÉGI IRROKI ÁLLÁSRA. Szolnok-Doboka vármegye alispánja a bethleni, alsóilósvai, apagyfalui, árpástói, felsőilósvai, ispanmezei, kerlési, sajószentandrási, rettegi, alsógyékényesi, bálványosváraljai, esicsőgyörgyfalvai, felsőbogatái, mikházai, négerfalvai, peccsészegi, felsőcsősi, magyarlápósvideki, rohi, semesnyei, löszárdi, zálhái községi, illetve körjegyzőségek irroki állásra pályázatot hirdet. Közélebi adatok meg tudhatók az április 25-én megjelent 93. számú Budapesti Közlönyből.

Amig'On alszik
a Darmol dolgozik. Nem zavarja az álmot és mégis estétől reggelre biztosan hat. Fájdalom nélkül hajt könnyű és teljes örömet idéző élel. Kellemes, enyhe és jó hashajtó.

DARMOL

SPORT

Nagy sikerrel szerepeltek Magyarország ifjúsági tornász bajnokságain a kolozsvári Villamosművek hölgytornásza

KOLOZSVÁR. Vasárnap bonyolították le Budapestén Magyarország 1943. évi ifjúsági női egyéni és tornászcsapat országos bajnokságait, melyen az ország minden részéből a legjobb ifjúsági versenyzők vettek részt.

A legnagyobb sikert az országos ifjúsági női egyéni és tornászcsapat bajnokságokon a Kolozsvári Villamosművek Sport Egyesületének hölgytornásza érték el, akik úgy az egyéni számokban, mint a csapatversenyben győztesen kerültek ki nagy sikert aratva.

A MOTESZ által kiírt II. oszt. csapatversenyben első lett a Kolozsvári VSE csapata Moldován Éva, Nágel Ildikó, Nyiredi Piroksa, Bálint Nusi, Trébits Jolán, Botha Magda összeállításban. 2. A Budapesti Dobó Katalin iskola csapata, mely az elmúlt évben védője volt ennek a számnak.

A III. oszt. csapatversenyt ugyancsak a Kolozsvári Villamosművek Sport Egyesületének ifjúsági hölgytornászcsapata nyerte Gubacsy Julia, Rácz Rózi, Barkonyi Ibolya, Schéfer Irén, Török Margit, Nyiredi Éva és Szikszay Margit összeállításban.

Az egyéni összetett verseny II. oszt. ifjúsági országos bajnoka Trébits Jolán (Kolozsvári VSE) lett. 2. Nágel Ildikó (KVSE). 3. Tátray Ágnes (Dobóiskola Budapest). Ebben a versenyszámban 18 induló volt, akik közül az első 2 helyezett a Villamosművek kiváló hölgytornásza.

Az összes fővárosi lapok részletesen foglalkoznak a kolozsvári tornászholgyek szép szereplésével, akik a BBTE gyönyörű Pasaréti-úti tornacsarnokában szebbnél szebb mutatványaikkal megérdemelten szerezték meg a bajnoki címeket.

A Kolozsvári Villamosművek hölgytornászaik az országos bajnokságokon elért fényes sikeréért elsősorban Fux Irén testnevelő tanárnőt illet meg minden dicsőret, aki hosszú heteken keresztül fáradhatatlan munkával készítette elő a KVSE hölgytornászaikat az országos bajnokságokra.

A JT. erdélyi kerületének közleménye

A május 9-iki, vasárnapi bajnoki mérkőzésekre a következők játékvezetőket küldöm ki:

Városi sporttelep délután fél 6 órakor: KMÁV—Bástya II. mérkőzés, vezetői Mann Aurél (Nagybánya), határjelzők Adorján János és Márton Péter. Előzőleg: fél 4 órakor KKASE—KAC ifjúsági, vezetői Roós Géza, határjelzők Pozsár Pál és Molnár István.

Városi kispálya délelőtt 10 órakor: KAC II.—Korvin, vezetői dr. Solkoly Jenő, határjelzők Adorján Viktor és Dézsi Imre. Délután 2 órakor: KMÁV II.—Postás, vezetői Sándor Elemér, határjelzők Szőke József és Schmidt Béla. Fél 4 órakor: KMTE—KMÁV ifjúsági, vezetői Vargha Albert, határjelzők Szerény Lajos. Bástya-pályán délelőtt 10 órakor: Bástya II.—KKASE, vezetői Józsay László, határjelzők Deák Ferenc és Paizs György. Egyetem sporttelepen: KEAC—DSE délelőtt 10 órakor, vezetői Soós József, határjelzők Raduch Jenő és Schultz Ferenc. Désen: délután 5 órakor DMÁV—KMTE, vezetői dr. Juhász Átila. Szamosújváron: délután 5 órakor Törekvés—BMSE, vezetői Polareczky János.

Kolozsvár, 1943 május 5-én.

Welser Jenő, JT. ker. főtáitkár.

Az egyesbíró közleménye

Igazolom az alábbi lejátszott kerületi I. o. és ifjúsági bajnoki mérkőzéseket: Bástya II.—BMSE 6:1. KKASE—KMÁV II. 3:0. Postás—DMÁV 3:1. Törekvés—Korvin 4:1. KMTE—DSE 0:0. 2 ponttal a KMTE javára. Bástya II.—Korvin 2:0. —DMÁV—KMÁV II. 6:0. KKASE—KMTE 3:1. KEAC—BMSE 9:0. KAC II.—Sz. Törekvés 0:0. Postás—Korvin 5:0. Korvin—MÁV ifjúsági 0:0. 2 ponttal a Korvin javára. KAC—KMTE 0:0 ifjúsági bajnoki, 2 ponttal a KAC javára. KKASE—Bástya ifjúsági 7:1.

Az elmaradt KEAC—KAC II. kerületi bajnoki mérkőzést 1943 június 3-ra tűzöm ki.

Moldován János KMTE ifjúsági játékost a 26. paragrafus értelmében 2 hétre, május 10-ig a játéktól eltiltom. Kovács Béla DMÁV játékost a 28. paragrafus alapján egy órára eltiltom, de a 16. paragrafus értelmében büntetését 1943 augusztus 2-ig, 3 hónapi próbaidőre felfüggesztem. Marschalkó Béla BMSE játékost, aki mint néző botrányosan viselkedett a KEAC—BMSE mérkőzésen, a 34. para-

fus alapján a pályák látogatásától egy évre eltiltom.

Kolozsvár, 1943 május 5-én.

Szabó Ödön, ker. egyesbíró.

Szombaton indul Szegedre a KAC

KOLOZSVÁR. A KAC labdarugócsapata kétkapus edzést tartott, készülve a Szeged elleni mérkőzésre. Az első csapat ellenfele a B csapat volt, amelyet 2x45 perces mérkőzés után 3:1 (1:1) arányban győzött le. Az edzés után Opatá Zoltán, a KAC edzője Márkival és Plankkal külön foglalkozott a késő esti órákig.

A kapusokkal való foglalkoztatás közben az edzőt sajnálatos baleset érte: jobb lábán izomrostszakadást szenvedett, melynek következtében jó néhány napig nehezen fog tudni lábra állani. Opatá Zoltán sérülése ellenére is befejezte az edzést, példát mutatván ezzel a játékosoknak, sőt hivatalában is megjelent.

A KAC csütörtökön fürdőbe megy, majd pénteken könnyebb erőnléti edzés lesz. A csapat valószínűleg szombaton délelőtt indul Szegedre.

Fél hat órákor kezdenek minden NB I. mérkőzés

Budapestről jelentik: A Magyar Labdarugó Szövetség elrendelte, hogy május havában mindennemű NB I-es és NB II-es mérkőzést pontosan fél hat órákor kezdjenek és a csapatok féldőben öt percnél hosszabb szünetet ne tartsanak. Az MLSZ egyben kisorsolta az NB I-be való bejutásért az öt NB II. csoport győzteseinél selejtező mérkőzéseit, amelyek május

23-án kezdődnek és június 11-én fejeződnek be. Az első fordulóban a BSZKRT—DVSC és a BVSC—SZVSE mérkőzéseket játsszák.

Hunyadi János-gimnázium—BMSE 2:1

Besztercéről jelentik: A lévente labdarugó bajnokságok küzdelmei során vasárnap a Hunyadi János gimnázium csapata rangadó mérkőzést játszott a Besztercei LE csapatával a kolozsvári Székely Ödön vezetése mellett. A mérkőzést az állami gimnázium csapata 2:1 arányban nyerte meg Nagy Zoltán góljaival, míg az ellenfél gólját Teleki lötte.

A Hunyadi János gimnázium vasárnap Kolozsváron játszik az itteni LE csapatával. A csapat vasárnap érkezik Kolozsvárra Boldis László testnevelő tanár vezetésével.

Jó osztályzatot kapott a KAC

Az egyik fővárosi sportlap a KAC csapatát az Újvidék elleni mérkőzésen a következőképpen osztályozta: Márki 2, Szaniszló II. 2, Vass 3, Páll 2, Szántai 2, Csákány 2, Szokoly 2, Kovács IV. 1, Bonyhádi 2, Váci 3, Tolnai 2. Összesen 23. Az Újvidék 27-es osztályzatot kapott.

A forduló legjobb osztályzatát, 21 pontot, a NAC kapta, legrosszabbat, 35 pontot a Szeged.

Jóváhagyott sportegyesületi alapszabályok

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértésben, jóváhagyta a Salgótarjáni Sport Egylet, a Munkás Testedző Egyesület, a Neptun Budapesti Evezős Egylet, a Budapesti Turista Egyesület, a Békéscsabai Rokka Sport Egyesület, az Újpesti Törekvés Sport Egylet, a Nagykun Sport Liga, Karcag, a Futura Testedző Egyesület, a Herminamezei Teke és Sakk Kör, az Óbudai Fehérvári Sport Kör és az Orosházi Futball Club alapszabályait.

KÖZGAZDASÁG

Csak üvegházzal és melegágygal rendelkező kertészek árusíthatnak virágokat és virágpalántákat

KOLOZSVÁR, május 6. Néhány nappal ezelőtt közöltük, hogy a földművelésügyi miniszter 280.203—1943. számú rendelete következtében a kolozsvári piacon virágot csak azok a nemhivatásos kertészek árusíthatnak, akik július hó elsejéig igazolni tudják, hogy január 15-én megelőzőleg főfoglalkozásuként legalább öt éven át keresetszerűen virágtermesztéssel foglalkoztak. Híradásunkkal kapcsolatban az Erdélyi Hivatásos Kertészek Egyesülete egyik vezetőjétől a rendelet helyes értelmezése érdekében az alábbi felvilágosításokat kaptuk:

A bécsi döntés után az erdélyi hivatásos kertészek érdekképviselete, az E. H. K. E. vezetője László Dezső képviselő után arra kérte a kormányt, hogy a megszállás alatt kiharcolt, a mezőgazdaság fellendítéséről szóló törvények a hivatásos kertészekre vonatkozó rendelkezéseit Erdély területén hagyják érvényben mindaddig, míg azt a Királyhágon túli részekben is kiterjesztik. E közbenjárásra a kormány rendeletet adott ki, amely megtiltotta azt, hogy nemhivatásos kertészek Budapest és a törvényhatósági jogú városok piacán és vásárain cserepenővényeket, virágokat és disznóvénypalántákat áruljanak. Később a földművelésügyi minisztérium kertészeti ügyosztályán szakkertészek bevonásával tartott cikkeztet eredményeképpen új rendelet látott napvilágot, amely bizonyos körülmények között a nemhivatásos kertészeknek is módot ad arra, hogy a városok piacain virágokat és disznóvénnyeket árusíthassanak. A rendeletet a hivatásos és nemhivatásos virágkertészek különbözőképpen magyarázzák. A nemhivatásos kertészek azt hiszik, hogy az új rendelet éppen olyan jogkörrel ruházta fel őket, mint az iparengedéllyel rendelkező hivatásos kertészeket, pedig a 208.203—1943. számú rendelet a főváros és a törvényhatósági jogú városok területein

csak azoknak a kertészeknek és kertészeknek enged meg a virágfelelegek árusítását, akik 1942. évi január 15-ike napját megelőzőleg legalább öt éven át főfoglalkozásuként virágtermesztéssel foglalkoztak és e célra legalább 100 négyzetméter felület nagyságú üvegházzal és melegágygal rendelkeztek, illetve rendelkez-

Ezek a nemhivatásos kertészek, illetve kertészek kötelesek a rendelet értelmében a területileg illetékes kertészeti felügyelőség igazolását kérni. Ez Erdély visszacsatolt részei a m. kir. F. M. Erdélyi Kertészeti Kirendeltségnek Kolozsvár, Bartha Miklós-utca 13. szám, amely igazolás az Erdélyi Hivatásos Kertészek Egyesülete Kolozsvár, Majális-utca 42. által kiadott igazolványa alapján történik.

A Vöröskeresztet támogatja a Bűvös szekrény mai előadása

A rendkívüli helyzetben természetesen legelőször a Vöröskeresztet támogatja a Bűvös szekrény mai előadása. A rendkívüli helyzetben természetesen legelőször a Vöröskeresztet támogatja a Bűvös szekrény mai előadása. A rendkívüli helyzetben természetesen legelőször a Vöröskeresztet támogatja a Bűvös szekrény mai előadása.

Megkülönböztetett rokonszenvvel kísérik ebben a munkában a magyar művészek tevékenységét. A magyar művésztársadalom teljes mértékben átérzi a Vöröskereszt szolgálatának jelentőségét, s alkotó munkájának gyümölcsét ajánlja fel a nemes szolgálat támogatására. Az ország különböző részeiben történt hasonló megvalósulások követőre tártak Kolozsvárt is. Farkas Ferenc, a Zenekonzervatórium igazgatója, az országos hírű és külföldön is elismert zeneszerző legújabb műveinek, a „Bűvös szekrény” című operájának ma esti, kolozsvári előadásán befolyó teljes szerzői jövedelmét ajánlta fel a Vöröskeresztnek. S örömmel látjuk, hogy a művész, időszerű, magyar cselekedete élénk visszhangot kelt a magyar közönségben. Ugyannyira, hogy a ma esti előadásra még Budapestről is vártak jegyeket, még pedig a rendes áron felül — ráfizetéssel.

A kíváló és nemzeti érzésű művészeink kezdeményezése további követőkre vár!

A külpolitika hírei

A NÉMET Távirati Iroda értesülése szerint német harcirepülőgépek május 5-én, korán reggel, Kelet-Anglia egyik városát bombázták. A közepes magasságból ledobott bombák több tűzvészt okoztak a kitűzött célokban. A német repülőek számtalan éjszakai ellenséges vadással harcoltak, törtek utat céljuk felé.

A HORVÁT hivatalos lap szerdai száma Pavelics államvezető rendeletét közli, amellyel új minisztériumot, az elpusztított horvát országreszek gondozásának minisztériumát létesítik. Az új minisztérium hatáskörébe tartozik az elpusztított és tönkretett vidék lakosságának ideiglenes elhelyezése, a vidék újjáépítése és az elpusztított gazdaságok helyreállítása.

A STEFANI-IRODA jelenti: A brit híroroda kedden este közölte, hogy Andrews tábornok, az Izlandban tartózkodó amerikai csapatok parancsnoka, hétfőn este repülőgépszerencsétlenség következtében Izlandban meghalt.

A NÉMET Távirati Iroda közli: O'Eastland felsőházi tag a brit híroroda washingtoni jelentése szerint, kedden törvényjavaslatot nyújtott be, amely kétévi börtönbüntetéssel, vagy tízezer dolláros bírsággal fenyegeti azokat, akik sztrájkban vesznek részt, vagy a hajóipari munkák megszervezett hátráltatását idézi elő.

NEWYORKBÓL jelentik: A New York Times jelentése szerint Davies, az Egyesült Államok volt moszkvai nagykövete, Roosevelt elnök megbízottjaként utazik Moszkvába.

A VICHYI rádió jelenti La Lineából, hogy eichdi szerint nem kevesebb, mint 75 tehergőzös és 20 csapatszállító hajó horgonyoz Gibraltár kikötőjében. A tengelyhatalmak rádióállomásai szintén jelentették a jelentős hajómozdulatokat és közölték, hogy a szorosan körülbelül 150 csapatszállító hajó van.

A NÉMET Távirati Iroda jelenti: A török néppárt csoportja május 4-én Ankarában értekezletre ült össze. Menemen-csogló külügyminiszter az elmúlt három hét politikai eseményeiről számolt be.

A MOSZKVAI brit nagykövet kedden felkereste Molotov külügyi népbiztost és tájékoztatta a brit kormány álláspontjáról a lengyel—szovjet konfliktussal kapcsolatban.

Felszerelték a nagyváradi tűzoltólaktanyát

Nagyváradról jelentik: A felszabadulás idején a nagyváradi közművek általában rendkívül elhanyagolt állapotban voltak és valamennyi között legsúlyosabb állapotban a tűzoltó laktanya volt. A lehetetlen helyzetben a város az építkezés azonnali megkezdésével és a felszerelés teljes kicserélésével segített. Az új főépület felépítésére még nem kerülhetett sor, de a melléképületek nagy részét elkészítették. Így az új szertárt, a kocsiszínek és vagy félmillió pengő költséggel 20 gépkocsit és motorfeckendőt, 11 főfogott tűzoltó kocsit és 3 mentőgépkocsit szereztek be a felszabadulás óta. Most további 320 ezer pengő szavazott meg a városi köztisztviselők, ebből készítik el a mentőállomást, orvosi szobát, ambulanciát, legénységi bálót, ebédlőt, szobát, istállóépületet, gázkamrát, valamint egy motoros légtöltő kutató vizitáló állomást számára, az esetre, ha légítámadás esetén a viz-szolgáltatás megakadna.

Parkettezési

munkálatokat jutányosan vállal

Lőrinczi & Co.,

Zápolya-utca 14. és Szentegyház-utca 1. (Sebők-cukrászda)

Mussolini:

A nagy vállalkozásnak nincs vége, hanem csak félbeszakadt

Róma, május 6. (MTI.) Az egész római fasizmus megmozdult a szerda délutánra kitűzött nagyszabású adunata alkalmából. A hivatalokat és üzleteket délután egész Rómában bezárták és a fasizta szervezetek tagjai központjaikban gyűlekeztek, majd zászlóik alatt zene-szóval testilegileg vonultak a Piazza Venezia-ra, ahová a város minden részéből tízezrek menő tömeg gyűlt össze. Közben a római Adriano színházban Carlo Scaronak, a fasizta párt főtitkárának elnöksével az országos és tartományi pártvezetők jelentéstételre gyűltek össze, majd ünnepélyes keretek között megújították a Ducenak tett hűségkijukat. Scario főtitkár beszéde után a pártvezetők szintén a Piazza Venezia vonultak, amely közben zsufoltság megtelt emberekkel. Mussolini néhány perccel 7 óra előtt jelezt meg a Palazzo Venezia erkélyén és a tömeg percekig tartó „Duce! Duce!” kiáltásokkal fogadta a fasizmus vezérét. A lelkes tüntetés megújult akkor is, amikor a fasizta párt főtitkára „Saluto al Duce!” fekiáltást rendelt el. Az éljenzés lecsillapodása után a Duce szólt a tömeghez és ezeket mondotta:

— Lelkes hangotokból kiértem a régi és tisztelettel és azzal együtt a legteljesebb bizonyosságot. (A tömegből erre harsány igen, igen kiáltások törtek fel, majd a Duce így folytatta):

— Ezeknek a kemény időknek a véres áldozatait a győzelem fogja jutalmazni. Olyan igaz ez, mint ahogy igaz az Isten és mint ahogy halhatatlan Olaszország. Ma hét esztendeje is együtt voltunk ezen a téren, hogy megünne-

peljük egy hadjárat győzelmes befejezését, amelyben szembe szálltunk egy egész világgal és új utakat nyitottunk a civilizációnak. A nagy vállalkozásnak nincs vége, hanem csak félbeszakadt. En tudom, én érzem, hogy millió és millió olasz egy nagy betegségben szenved, amelynek „afrikai betegség” a neve. (Igen, igen, kiáltotta fel újra a tömeg.) Ennek a meggyógyítására csak egyetlen mód van: vissza- térni — és vissza fogunk térni. (Igen, igen, kiáltott fel a tömeg.) A jelen pillanat kategórikus parancsai a következők: tiszteletadás a

harcolókat iránt, megvetés azokkal szemben, akik kivonják magukat a harcból és golyó az áruháznak, bármilyen ranguk legyenek is. Ez az én akaratom és biztos vagyok benne, hogy ez a ti akaratotok.

A tömeg a Duce beszédének zárószavainál ismét többször igen, igen-t kiáltott, majd percekig át éltette a fasizmus vezérét, aki még többször megjelent a Palazzo Venezia erkélyén és mosolygó arccal, magasba lendített kézzel fogadta a tömeg szünni nem akaró éljenzését.

Mateur kiűritése nem módosította lényegesen a tunéziai arcvonalat

RÓMA, május 6. (MTI.) A Resto del Carlino szerint Mateur kiűritése nem módosította lényegesen a tunéziai arcvonalat, amely ma is nagyjában ott fut, ahol néhány nappal ezelőtt. A tuniszi csata tehát továbbra is „a nagy ismeretlen” marad az ellenség számára, mint ahogy ismeretlen számára az a megerősített vonal is, amelyen jelenleg a harcok folynak és amelyet a tengely hadvezetősége már akkor létesített, amikor a Mareth-vonalon még a legheve-

sebb harcok dúltak. A tengelyhatalmak rendszeres visszavonulása azt a tévhitet keltette az angol és amerikai parancsnokságban, hogy a tengely már nem képes erőteljes ellenállást tanúsítani és Tuinsz és Bizerta elfoglalása már csak napok kérdése. Ez azonban nem következett be és az afrikai helyzet továbbra is nyugtalan éjszakákat szerz Eisenhowernek, Alexandernek és Montgomerynek.

A legszigorubb razzia folyik Szófiában

SZOFIA, május 6. (MTI.) A Nemetközi Tájékoztató Iroda jelenti: Kedden délelőtt 10 órakor Filov miniszterelnök elnöklésével a bolgár minisztertanács rendkívüli ülésre gyűlt össze.

Pantev ezredes, a merénylők utolsó áldozatát 15 órakor temették el. A temetésen a hivatalos gyászolók, a kormány és a katonai akadémiák képviselői, valamint a legközelebbi hozzátartozók vehettek részt. A temetésen résztvevő valamennyi személy csak külön engedéllyel jelenhetett meg.

A rádió kedden a déli órákban felszólította a bolgár főváros lakosságát, hogy ablakaikat zárva tartsa és lakását nem hagyhatja el senki. A délutáni órákig semmi incidens nem volt. A forgalom teljesen szünetelt. A kanyér- és tejesüzletek kivételével valamennyi üzlet zárva volt és bizonyos órákban katonai ellenőrzés mellett csupán gyermekek, vagy cselédek vásárolhattak be.

Szófia lakossága a legteljesebb megértéssel vette tudomásul az intézkedéseket és a rendőrség, valamint a katonaság munkáját fegyelmet megatartásával támogatja továbbra is.

BERLIN május 5. (MTI.) Illetékes német helyről közlik tájékoztatásul:

Berlin nem kíván a hivatalos bolgár állásfoglalás elé vágni, német politikai körökben azonban azon a véleményen vannak, hogy a legutóbbi szófiái merényletek, amelyek a bolgár hatóságokat az ismert intézkedésekre kényszerítették, szovjet üzemekre vezethetők vissza. Berlin ez alkalommal utal Bulgária alapvető állásfoglalására, amelyet Filov miniszterelnök május elsején kiadott nyilatkozata körvonalaz. Berlini vélemény szerint ezenkívül számos tény tanúsított, amelyet Bulgária szilárdan a tengelyhatalmak oldalán áll és ha szükséges lesz, hajlandó erejét a közös háború szolgálatába állítani.

BUKAREST, május 6. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Szófiában kedden — mint a rádióknak a lakossághoz intézett utasításából kitűnik — a rendőrség és a hadsereg nagyszabású nyomozó műveletet végzett a legutóbbi merényletek tettesének kézrekerítésére. Szófia lakosságát utasították, hogy maradjon otthon. Csak a 12 éven aluli gyermekek és a cselédek kaptak engedélyt arra, hogy délelőtt élelmiszert vásárolhassanak.

A Nemetközi Tájékoztató Iroda jelenti: A szófiái rádió szerdán reggel közölte, hogy a kedden megkezdett erőfesz nyomozás a politikai merénylők után tovább folytatódik. Ezután is igen tilos a lakások elhagyása.

SZOFIA, május 6. (MTI.) A nagyarányú tisztogató eljárásról a rendőri zárlat megszüntetése után a következő hivatalos jelentést tették közzé: F. hó 4-én és 5-én Szófiában általános rendőri átkutatást hajtottak végre az azzal a szándékkal, hogy elfogják a bűnösöket és megisztítsák a várost a jogtalanul itt tartózkodó személyektől. Az átkutatás a lakosság legteljesebb rendje és együttműködése mellett ment végbe minden zavarás nélkül és nagyon jó eredményekkel. Az újságok két napon át nem jelentek meg. A rádió csak a fert közölt közlemény beolvasására szorítkozott.

BERLIN A SZÓFIAI TISZTOGATÁSRÓL

BERLIN, május 6. (TP.) A Wilhelmstrassen a bulgáriai eseményekre vonat-

kozóan kijelentették, hogy az eddigi jelentések szerint Bulgáriában tisztogatósi akció folyik, melyet a volt bolgár rendőrfőnök ellen intézett merénylet váltott ki. Nyilvánvalóan angol és amerikai ügynökök által támogatott bolsevista akcióról van szó. Ez annál is inkább valószínű,

Német bombázók 15 méteres mélyrepüléssel támadtak Tunéziában

BERLIN, május 6. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda jelenti, a mateur-i térség felett német gyors harc-repülőgépek kötelezően május 4-én a sűrű felhőzetben át előretörték és ismételt mélytámadásaikkal közvetlenül beavatkoztak a földi harcokba. Egy ellenséges üteget elhallgattattak, két páncélost és négy tehergépkocsit felgyújtottak, sok páncélos-

mert a merényletek kizárólag olyan fér-
fiak ellen irányultak, akik szembeszál-
tak az anarchista elemekkel. Minde-
esetre a vizsgálat eredményéről szóló közleménynek nem lehet elébe venni fel-
tétellező megállapításokkal.

járművet és hadianyagokkal meg-
rakott utánpótló kocsit súlyosan megrongáltak. Az ellenség a részben csak 15 méter magasságból intézett bombatámadások következtében súlyos veszteségeket szenvedett. A tunéziai harci terület és a Földközi-tenger felett vívott légi harcokban öt ellenséges repülőgépet lelőttünk.

Súlyos veszteségeket szenvedett Afrikában a szövetséges légierő

BERLIN, május 6. (MTI.) A Német Távirati Iroda értesítése szerint a szövetséges légierők Európa és Északafrika felett az elmúlt hónapokban fokozódó veszteségeket szenvedtek. Az idén február havában 508 gép, márciusban már 606, míg áprilisban 960 gépre emelkedett veszteségeik jegyzéke. Különös figyelmet érdemel, hogy a lelőtt repülőgépek nagyrésze többmotoros bombavető repülőgép volt. A szövetségesek különösen az európai szárazföld felett szenvedtek súlyos veszteséget.

A német-olasz légvédelem összefoglaló jelentései szerint itt összesen 482 ellenséges gép lelövését figyelték meg minden kétséget kizáróan. De Északafrika és a Földközi-tenger felett is súlyos volt az angol veszteség. A briteknek és az észak-amerikaiaknak itt nem sikerült számbeli fölényüket érvényre juttatniuk. A német-olasz állások és az utánpótlási támaszpontok ellen intézett támadásaik már a fejlődés folyamán meghiusultak a német-olasz légvédelem erején.

Tuniszban megújultak a támadások

RÓMA, május 6. (MTI.) A Stefani iroda közli az olasz főhadiszállás 1075. számú alábbi jelentését:

Az ellenség kedden jelentékeny csapat-erővel és tüzéséggel, valamint páncélos gépkocsik széleskörű bevetésével a tuniszi arcvonal nyugati szakaszának több pontján felújította támadásait. A tengely csapatai a támadásokat mindenütt visszaverték. A német vadászgépek légi harcban

három ellenséges repülőgépet lőttek le. Olasz bombavetők ismételt támadták Bone kikötőberendezéseit.

Többmotoros ellenséges repülőgépek támadást intéztek Taranto és Reggio Calabria ellen. Katonai célpontot nem ért találat, csupán polgári lakóházakban okozott csekély kárt. Tarantoból két halott-ról és nyolc sebesült áldozatról érkezett jelentés.

Javult a tengelycsapatok stratégiai helyzete Tuniszban

BERLIN, május 6. (MTI.) A tuniszi arcvonal északi szakaszán a német csapatok által most elfoglalt állások — a Mateurról északra fekvő nagy tavak hadászati előnyeinek kihasználásával lényegesen rövidebb és sokkal könnyebben védelemzhetők, mint az előbbi állások. Az állások Mateurról köz-
verleni keletre húzódnak.

Az új állások rendkívüli előnye, hogy a küzdő csapatok sokkal közvetlenebbül támaszkodhatnak ellátási központjaikra és az ellenség támadásait nem tudja olyan széles vonalon folytatni, mint eddig, viszont a német csapatok itt sokkal mélyebben tagozott védelmi tér felett rendelkeznek.

A sikerült hadmozdulatok első eredménye máris megmutatkozott.

A támadó ellenség először nem talált védelemre, de azután az aláaknázott harci terepen csak a legnagyobb óvatossággal vonulhatott előre és az erősen szakadékos hegyes vidéken nehézfegyvereit sem vihette magával.

Noha mégis sikerült az új állásokat lassan megközelítenie, átütő erőt nem fejthetett ki, mert nehézfegyverek híján hozadalmas támadási előkészültre van szüksége. Egyelőre azonban ez az előkészület is teljesen céltalan-nak látszik és új, rengeteg időt rabló felvonu-lásra kell, hogy szorítkozzék.

Mátyás Király
Filmszínház

Még egy napig!
Ma, csütörtökön utoljára.

Muráti Lili

vigjátéka:

Házassággal kezdődik

Holnap premier!

A svéd filmgyártás
óriásfilmje:

Az igazi férfiak

A harcosmunka eposza.
Tökéletes művészi játék.
Ujszerű téma.

Uj magyar és Ufa világghiradók!

Kicserélték a magyar-szlovák
toloncgéyzmény megerősítő
okmányait

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ghiczay Jenő rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter állandó helyettese és dr. Spisák Jan rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, budapesti szlovák követ, a magyar-szlovák toloncgéyzmény megerősítő okiratait a m. kir. külügyminisztériumban május 5-én kicserélték.

Minisztertanácsot tartott a kormány

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai Kállay Miklós miniszterelnök elnöklésével kedden délután 4 órakor minisztertanácsra ültek össze. Folyó kormányzati ügyeket tárgyalta este 7 óráig, amikor átmentek a miniszterek a kormánypárt értekezletére.

**SÜLYOSAN MEGBETEGETETT
Dr. PAÁL ÁRPÁD**

Nagyváradról jelentik: Dr. Paál Árpád országgyűlési képviselő, mint Budapestről jelentették, parlamenti felszólalása után hazatérve szálló-dai lakásába, hirtelen rosszul lett. Szívroham támadta meg, úgyhogy azonnal orvosi segítséget kellett igénybe venni. Injekciókat kapott, amelyekkel a roham erejét próbálták egyensúlyozni. Ma estig állapotában lényeges változás nem állott be. Értesítették a történetekről a nagybeteg képviselő feleségét, aki azonnal elutazott Budapestre.

* MEGHÍVO a Magyar Tűzharcos Szövetség Kolozsvári Főcsoportjának 1943 május hó 9-én délelőtti 11 órai kezdettel a Várme-gyháza dísztermében tartandó II. évi rendes közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Hírszöveg. Eneki a MÁV Összhang Dalkara. 2. Elnöki megnyitó. 3. A központi kiküldött beszéde. 4. Titkári beszámoló, pénztári jelentés, számvizsgáló bizottság jelentése és a felmentvény meg-
adása 5. Eneki a MÁV Összhang Dalkara. 6. Tiszteletbeli elnökök díszokleveleinek és a kimentetett bajtársak Kivonulási érmeinek átadása 7. Potos János társelnök üdvözlő a tiszteletbeli elnököket és a kimentetetteket. 8. Jár-
szik a MÁV Összhang Zenekara. 9. Választá-
sok, indítványok. 10. Himnusz. Játssza a MÁV Összhang Zenekara. 11. Díszszemle a Várme-
gyháza előtt.

Hirdessen Erdély legelterjedtebb
napilapjában, az Ellenzékben.

ELLENZÉK politikai napilap
Felelős szerkesztő:
ZATHURECZKY GYULA
Felelős kiadó:
VITA SÁNDOR